

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Κ΄- ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Ε Κ Θ Ε Σ Η

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΝΙΚΗΤΑ Μ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ

ΑΘΗΝΑ 2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Κ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΝΙΚΗΤΑ Μ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ

ΑΘΗΝΑ 2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Κ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Περιεχόμενα

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ, κ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΦΟΡΤΩΜΑ....1

II. ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ, ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 13

III. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΚΛΗΘΕΝΤΕΣ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ.... 15

IV. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ 21

1. Α. «Ελληνόγλωσση Εκπαίδευση Εξωτερικού» 23

   Εισηγητής: Φίλιππος Φόρτωμας, Πρόεδρος της Επιτροπής

1. Β. «Ελληνόγλωσση Εκπαίδευση Εξωτερικού» 27

   Εισηγητής: Ιωάννης Αμανατίδης, Μέλος της Επιτροπής

2. «Η συμβολή της Ομογένειας, των Φιλελλήνων και των Εκπαιδευτικών στην ιστορική αναγνώριση της Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας από την Ουνέσκο (UNESCO)» 31

   Εισηγητής: Αθανάσιος Παπαθανάσης, Μέλος της Επιτροπής

3. «Ενημέρωση των Μελών της Επιτροπής από τον Υφυπουργό Εξωτερικών, αρμόδιο για θέματα Απόδημου Ελληνισμού, κ. Ιωάννη – Μιχαήλ Λοβέρδο» 37

   Εισηγητής: Αλέξανδρος Καζαμίας, Μέλος της Επιτροπής

4. «Ενημέρωση των Μελών της Επιτροπής από αντιπροσωπεία του Διοικητικού Συμβουλίου της Ομοσπονδίας Ελληνικών Συλλόγων και Κοινοτήτων Σουηδίας»……..41

   Εισηγητής: Στυλιανός (Στέλιος) Πέτσας, Μέλος της Επιτροπής

5. «α) Ημέρα Μνήμης της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου και β) Ελληνοβαυαρικές σχέσεις: ιστορία και προοπτικές» 49

   Εισηγητής: Φίλιππος Φόρτωμας, Πρόεδρος της Επιτροπής

6. «Τα Μάρμαρα του Παρθενώνα: διαχρονική εξέλιξη και προοπτικές» 55

   Εισηγητής: Αλέξανδρος Καζαμίας, Μέλος της Επιτροπής

7. «Το έργο των Charter Schools των ΗΠΑ για την προώθηση της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης» 59

   Εισηγητής: Σταύρος Μιχαηλίδης, Μέλος της Επιτροπής

8. «Ελληνική Κοινότητα Μείζονος Μόντρεαλ (ΕΚΜΜ): 120 χρόνια δράσεις».... 71

   Εισηγητής: Φίλιππος Φόρτωμας, Πρόεδρος της Επιτροπής

V. ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.... 77

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ, κ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΦΟΡΤΩΜΑ

Η Γ΄ Σύνοδος της τρέχουσας Περιόδου αποτέλεσε τη συνέχεια μιας προσπάθειας που είχε ήδη τεθεί σε εφαρμογή κατά τις δύο προηγούμενες Συνόδους. Βασικό μας μέλημα παρέμεινε η ανάδειξη ουσιαστικών ζητημάτων, μέσα από συνεδριάσεις με ξεχωριστό περιεχόμενο, και τη συμβολή ανθρώπων με διεθνή παρουσία και σημαντική προσφορά στον τομέα τους. Στο επίκεντρο των εργασιών μας βρέθηκαν οι πραγματικές ανάγκες και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα ο ελληνισμός εκτός συνόρων. Επιλέξαμε, επομένως, να προσεγγίσουμε θέματα που συνδέονται με την καθημερινότητα και τις προοπτικές των Ελλήνων της διασποράς, επιδιώκοντας να ξεπεράσουμε την απλή ιστορική αναδρομή και τη θεωρητική συζήτηση. Μέσα από τις ανταλλαγές απόψεων αναδείχθηκαν προβλήματα, διατυπώθηκαν συγκεκριμένες προτάσεις και δημιουργήθηκε πρόσφορο έδαφος για έναν γόνιμο δημόσιο διάλογο, με αποτελέσματα που επηρέασαν σημαντικές πτυχές της πορείας του ελληνισμού διεθνώς.

Με την παρούσα Έκθεση επιδιώκουμε να συγκεντρώσουμε σε ενιαία μορφή όσα προέκυψαν από τις εργασίες της Επιτροπής. Σκοπός μας είναι να προσφέρουμε ένα κείμενο προσιτό και περιεκτικό, το οποίο θα μπορεί να αξιοποιηθεί στο μέλλον από όσους μελετήσουν την ιστορία της Περιόδου, αλλά και να χρησιμεύσει στους σημερινούς πολίτες ως μέσο ενημέρωσης και προβληματισμού γύρω από τις διαφορετικές όψεις του ελληνισμού της διασποράς.

Καθοριστικό γνώρισμα της Επιτροπής μας υπήρξε η συνεργασία πέρα από κομματικές διαχωριστικές γραμμές. Η διακομματική και υπερκομματική της λειτουργία, την οποία έχω τονίσει κατ' επανάληψη, αποδεικνύει ότι η κοινή ευθύνη για ζητήματα εθνικής σημασίας μπορεί να υπερβαίνει τις επιμέρους πολιτικές διαφορές. Η στάση αυτή αποτελεί τιμή για κάθε μέλος της Επιτροπής και εκφράζει τη δέσμευσή μας να υπηρετούμε με ενότητα και υπευθυνότητα τον θεσμό του Ελληνικού Κοινοβουλίου και τα συμφέροντα του ελληνικού λαού.

Παράλληλα με την παρουσίαση των συνεδριάσεων, θεωρήσαμε αναγκαίο να καταγράψουμε και τις υπόλοιπες δράσεις που πλαισίωσαν το έργο μας, ακολουθώντας την πρακτική της προηγούμενης Συνόδου. Για τον λόγο αυτό, η Έκθεση περιλαμβάνει στοιχεία για τις θεσμικές και εθιμοτυπικές επαφές που πραγματοποιήσαμε, καθώς και για τις αποστολές και επισκέψεις μας σε χώρες του εξωτερικού. Οι δραστηριότητες αυτές μας έδωσαν τη δυνατότητα να γνωρίσουμε από κοντά τις ανάγκες των ελληνικών κοινοτήτων, να ενισχύσουμε τους δεσμούς μαζί τους και να διατηρήσουμε πιο άμεση επαφή με τις εστίες του ελληνισμού σε διάφορα μέρη του κόσμου.

Α. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

- **Επίσκεψη του Προέδρου της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς, κ. Φίλιππου Φόρτωμα, στην Ελληνική Ομογένεια της Σουηδίας**

Επίσημη επίσκεψη στην ομογένεια της Σουηδίας πραγματοποίησε ο Πρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς της Βουλής των Ελλήνων, κ. Φίλιππος Φόρτωμας, τον Απρίλιο του 2026. Κατά την παρουσία του εκεί, πραγματοποίησε σειρά σημαντικών επαφών με εκπροσώπους της ελληνικής ομογένειας, της Εκκλησίας και της εκπαιδευτικής κοινότητας στη Στοκχόλμη.

Κεντρικό σημείο της επίσκεψης αποτέλεσε η συμμετοχή του ως επίσημου προσκεκλημένου στο 27ο Τακτικό Συνέδριο της Ομοσπονδίας Ελληνικών Συλλόγων & Κοινοτήτων Σουηδίας. Κατά την παρουσία του στο Συνέδριο, ο κ. Φόρτωμας απηύθυνε χαιρετισμό, αναδεικνύοντας τον καθοριστικό ρόλο των φορέων της ομογένειας στη διατήρηση της ελληνικής ταυτότητας, της γλώσσας και των παραδόσεων στις νεότερες γενιές, καθώς και τη σημασία της ενότητας και της διαρκούς συνεργασίας τους με την πατρίδα.

Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στη Στοκχόλμη, ο κ. Φόρτωμας επισκέφθηκε την Ιερά Μητρόπολη Αγίου Γεωργίου και συναντήθηκε με τον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Σουηδίας και πάσης Σκανδιναβίας κ. Κλεόπα, ενώ συμμετείχε και στη Θεία Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό Αγίου Γεωργίου Στοκχόλμης, επιβεβαιώνοντας τους στενούς δεσμούς της Ορθοδοξίας με την ελληνική κοινότητα. Παράλληλα, επισκέφθηκε το Ελληνικό Σχολείο Στοκχόλμης «Grekiska Skolan» και συναντήθηκε με το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων, ενώ είχε αντίστοιχη συνάντηση και με το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων του Ελληνικού Σχολείου Σουηδίας «Hellenic School of Sweden». Επιπλέον, συμμετείχε σε εκδηλώσεις και γεύματα που παρατέθηκαν προς τιμήν του από την Ομοσπονδία Ελληνικών Συλλόγων & Κοινοτήτων Σουηδίας, ενισχύοντας τους δεσμούς με την ομογένεια.

Ο κ. Φόρτωμας συναντήθηκε διαδικτυακά με τη βουλευτή του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος, Ida Ekeroth Clausson, και Πρόεδρο του Συλλόγου Ελληνοσουηδικής Φιλίας της Σουηδικής Βουλής. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, επιβεβαιώθηκε η κοινή βούληση για ενίσχυση των διμερών σχέσεων και περαιτέρω ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των κοινοβουλίων Ελλάδας και Σουηδίας. Τέλος, στο περιθώριο της επίσκεψης του συνομίλησε με τους ελληνικής καταγωγής Vasiliki Tsouplaki και Markus Kallifatides, μέλη του Κοινοβουλίου της Σουηδίας.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ελληνόγλωσση εκπαίδευση, με τον κ. Φόρτωμα να επισημαίνει τη σημασία στήριξης των σχολικών δομών της ομογένειας και της μαθητικής κοινότητας, ως βασικού πυλώνα διατήρησης της πολιτιστικής συνέχειας.

- **Επίσκεψη του Προέδρου της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς, κ. Φίλιππου Φόρτωμα, στο Σίδνεϋ της Αυστραλίας για την εθνική επέτειο από τις 24 έως τις 30 Μαρτίου 2026**

Στο Σίδνεϋ της Αυστραλίας, μαζί με την ελληνική κοινότητα της πόλης, γιόρτασε την εθνική επέτειο της 25ης Μαρτίου 1821, ο Πρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς της Βουλής των Ελλήνων και Βουλευτής Κυκλάδων της Νέας Δημοκρατίας, κ. Φίλιππος Φόρτωμας. Ο κ. Φόρτωμας συμμετείχε στη Διακομματική Κοινοβουλευτική Αντιπροσωπεία, που πραγματοποίησε επίσημη επίσκεψη από τις 24 έως τις 30 Μαρτίου 2026, και αποτελούνταν από τους Βουλευτές κ.κ.: Μάξιμο Χαρακόπουλο, Σταύρο Μιχαηλίδη και Κώστα Μπάρκα. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης, ο κ. Φόρτωμας είχε την ευκαιρία να συναντήσει από κοντά τους εκπροσώπους της ελληνικής ομογένειας και να συζητήσει μαζί τους για όλα τα θέματα ενδιαφέροντος τους, αναδεικνύοντας σταθερά τη σημασία της ενίσχυσης των δεσμών της Ελλάδας με τον Απόδημο Ελληνισμό και ιδίως με την πολυπληθή και δυναμική ελληνική κοινότητα της Αυστραλίας.

Ο κ. Φόρτωμας πραγματοποίησε προσωπική συνάντηση με τον Αρχιεπίσκοπο Αυστραλίας κ.κ. Μακάριο, κατά την οποία υπογραμμίστηκε ο καθοριστικός ρόλος της Εκκλησίας στη διατήρηση της εθνικής ταυτότητας, της γλώσσας και της πολιτιστικής συνέχειας των Ελλήνων της Αυστραλίας, καθότι ο ρόλος της εκκλησίας, διαχρονικά, στο έθνος μας ήταν και είναι καθοριστικός. Επίσης, έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης, μέσα από την επίσκεψή του στο Σχολείο των Αγίων Πάντων και στο Σχολείο της Ελληνορθόδοξης Κοινότητας, όπου είχε την ευκαιρία να συνομιλήσει με μαθητές, εκπαιδευτικούς και τη διοίκηση, διαπιστώνοντας το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης και στα δύο εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Παράλληλα, ο κ. Φόρτωμας ανέπτυξε ουσιαστικό διάλογο με εκπροσώπους των ομογενειακών μέσων ενημέρωσης, φορείς και οργανώσεις, καθώς και με διακεκριμένους Ελληνοαυστραλούς ακαδημαϊκούς, καταγράφοντας προτάσεις και επισημάνσεις που συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας σύγχρονης και αποτελεσματικής πολιτικής για τον Απόδημο Ελληνισμό. Ιδιαίτερης σημασίας ήταν η συμμετοχή του σε εκδήλωση της επιχειρηματικής κοινότητας του Σύδνεϋ, παρουσία εκατό και πλέον εκπροσώπων της αυστραλιανής αγοράς, όπου αναδείχθηκαν οι δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης των οικονομικών, εμπορικών και επενδυτικών σχέσεων Ελλάδας και Αυστραλίας, καθώς και ο ρόλος της Ομογένειας ως γέφυρας συνεργασίας.

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο, ο Πρόεδρος της Επιτροπής συμμετείχε στις θρησκευτικές και επετειακές τελετές. Ιδιαίτερη στιγμή ήταν η παρουσία του στην Πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία και Δοξολογία, παρουσία πλήθους πιστών. Η επίσκεψη ολοκληρώθηκε με τη συμμετοχή του και της Αντιπροσωπείας, στην κατάθεση στεφάνου στο ANZAC Memorial και στη συνέχεια στην συγκινητική παρέλαση για την επέτειο της 25ης Μαρτίου.

- **Επίσημη επίσκεψη του Προέδρου της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς, κ. Φίλιππου Φόρτωμα, στη Βαυαρία**

Ο Πρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής της Βουλής για τον Ελληνισμό της Διασποράς, κ. Φίλιππος Φόρτωμας, πραγματοποίησε επίσημη επίσκεψη στο Μόναχο και στη Νυρεμβέργη από τις 23 έως τις 26 Οκτωβρίου, στο πλαίσιο των επαφών του με την ελληνική ομογένεια της Γερμανίας. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του, ο κ. Φόρτωμας συναντήθηκε με εκπροσώπους της ενορίας Αγίων Πάντων Μονάχου και τον Αρχιμανδρίτη Γεώργιο Σιώμο, καθώς και με τον καθηγητή Κωνσταντίνο Νικολακόπουλο, Διευθυντή του Ινστιτούτου Ορθόδοξης Θεολογίας του Μονάχου.

Επίσης, επισκέφθηκε το Ινστιτούτο Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, όπου είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί για το έργο του τμήματος εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, που υποστηρίζεται από το ελληνικό κράτος.

Επισκέφθηκε ακόμη το 5ο δημοτικό σχολείο Μονάχου «ΣΩΚΡΑΤΗΣ» και το 2ο Ελληνικό Γυμνάσιο Μονάχου, συζητώντας με τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές, ενώ συναντήθηκε, επίσης, με τον Γενικό Πρόξενο της Ελλάδας στο Μόναχο, κ. Κωνσταντίνο Κοδέλλα, καθώς και με εκπροσώπους ελληνικών φορέων, συλλόγων και επιστημονικών ιδρυμάτων της πόλης, με τους οποίους είχε εποικοδομητική συνεργασία.

Στο επίκεντρο των συνομιλιών βρέθηκαν ζητήματα που αφορούν την ελληνόγλωσση εκπαίδευση, τη διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας, καθώς και την ενίσχυση των δεσμών συνεργασίας μεταξύ της ομογένειας και της μητέρας πατρίδας. Αντίστοιχες συναντήσεις πραγματοποίησε ο κ. Φόρτωμας και στη Νυρεμβέργη, με εκπροσώπους της εκεί ελληνικής κοινότητας.

Σημαντική στιγμή της επίσκεψης αποτέλεσε η εκδήλωση της ΑΗΕΡΑ Μονάχου, όπου ο κ. Φόρτωμας απηύθυνε χαιρετισμό, αναγνωρίζοντας τη σημαντική συμβολή της οργάνωσης στην προώθηση του ελληνικού πολιτισμού και των εθνικών ζητημάτων στη Γερμανία, καθώς και στη σύσφιξη των σχέσεων φιλίας Ελλάδας και Γερμανίας. Στο πλαίσιο αυτό είχε την ευκαιρία να συναντηθεί με τον Υφυπουργό Εξωτερικών της Γερμανίας, Φλόριαν Χαν, έναν φίλο της Ελλάδας, με τον οποίο αντάλλαξαν απόψεις και έθεσαν τις βάσεις για μελλοντική συνεργασία.

- **Επίσκεψη του Προέδρου της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς, κ. Φίλιππου Φόρτωμα, στο κρατίδιο της Βόρειας Ρηνανίας Βεστφαλίας**

Με απόλυτη επιτυχία ολοκληρώθηκε η τετραήμερη επίσκεψη του Προέδρου της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς και Βουλευτή Κυκλάδων της Νέας Δημοκρατίας, κ. Φίλιππου Φόρτωμα, στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία από τις 15 έως τις 18 Νοεμβρίου 2025, με σειρά επαφών και συναντήσεων με φορείς, κοινότητες, σχολεία και θεσμικούς εκπροσώπους της Ομογένειας.

Η επίσκεψη ξεκίνησε στο Aachen, όπου πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με τις ελληνικές κοινότητες της περιοχής και εκπροσώπους φορέων, με επίκεντρο ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία, την εκπαίδευση και τη συνεργασία με τους τοπικούς θεσμούς. Το ίδιο βράδυ, στο Λεβερκούζεν, ο κ. Φόρτωμας απηύθυνε χαιρετισμό στην εκδήλωση της Ελληνικής Κοινότητας για την επέτειο της 28ης Οκτωβρίου, παρουσία του Δημάρχου της πόλης και εκλεγμένων Ελλήνων Δημοτικών Συμβούλων, υπογραμμίζοντας τη διαχρονική σημασία της ημέρας αλλά και τη γενικότερη συμβολή του Ελληνισμού στην πόλη που φιλοξενεί τη δραστήρια ελληνική κοινότητα.

Την επόμενη ημέρα, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς, παρέστη στον εκκλησιασμό στον Ιερό Ναό Αγίων Αποστόλων Ντόρτμουντ και στη συνέχεια συναντήθηκε με φορείς της ομογενειακής κοινότητας στο Πνευματικό Κέντρο. Ακολούθησε επίσκεψη στο Ελληνικό Γυμνάσιο-Λύκειο Ντόρτμουντ, όπου συνομίλησε με τη διεύθυνση, τους εκπαιδευτικούς και τον Σύλλογο Γονέων για τις ανάγκες και τις προοπτικές της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε διευρυμένη συνάντηση με φορείς των πόλεων Ντόρτμουντ, Μπίλεφελντ και Γκύτερσλο, με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας με την ελληνική πολιτεία και την προώθηση των θέσεων της ομογένειας.

Τη Δευτέρα, ο κ. Φόρτωμας επισκέφθηκε το Ελληνικό Δημοτικό Σχολείο και το Γυμνάσιο - Λύκειο του Ντίσελντορφ, όπου παρακολούθησε τις εκδηλώσεις για το Πολυτεχνείο, είχε συνάντηση με την ΕΛΜΕ και διάλογο με τη Διευθύντρια του Λυκείου και τους εκπαιδευτικούς για ζητήματα λειτουργίας. Η επίσκεψή του στο σχολείο έκλεισε με μια πολύ ιδιαίτερη και ουσιαστική συζήτηση με το 15μελές Συμβούλιο του Λυκείου.

Στη συνέχεια παρακάθισε σε γεύμα εργασίας με μέλη του Ελληνογερμανικού Επιχειρηματικού Συνδέσμου, όπου του δόθηκε η ευκαιρία να αναπτύξει διάλογο για να συζητήσει βαθύτερα θέματα που άπτονται της ατζέντας του Συνδέσμου, ενώ απένειμε τιμητική διάκριση στον Πρόεδρο, κ. Κοτσαμπόπουλο. Ακολούθησε μεγάλη συγκέντρωση με φορείς της πόλης του Ντίσελντορφ, όπου αμφότερες οι πλευρές αντάλλαξαν απόψεις και προτάσεις για θέματα που αφορούν την ελληνική διασπορά της Γερμανίας.

Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε συνάντηση με τον Σύλλογο Ελλήνων Ιατρών «Γένεσις», προς ενημέρωση του κ. Φόρτωμα σχετικά με το γερμανικό σύστημα υγείας, τα προβλήματα και τις προτάσεις για επανένταξη και επιστροφή στην Ελλάδα του ιατρικού προσωπικού ομογενών μας που εργάζεται σε αυτό.

Η περιοδεία ολοκληρώθηκε την Τρίτη το πρωί στο Γενικό Προξενείο Ντίσελντορφ, όπου ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς συναντήθηκε με τη Γενική Πρόξενο της Ελλάδας, κυρία Χαρά Μπαλτουμά και τον Συντονιστή Εκπαίδευσης, κ. Σωκράτη Παππά.

Ο κ. Φόρτωμας εξέφρασε την ικανοποίησή του για τη θερμή υποδοχή και τη γόνιμη συνεργασία με όλους τους ομογενειακούς φορείς, αλλά και τους φορείς της γερμανικής τοπικής αυτοδιοίκησης, επιβεβαιώνοντας τη διαρκή δέσμευση της ελληνικής πολιτείας να βρίσκεται στο πλευρό της ομογένειας, ενισχύοντας τους θεσμούς, την εκπαίδευση και τις κοινότητες που κρατούν ζωντανή την ελληνική παρουσία στη Γερμανία.

Β. ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ

- **Συνάντηση του Α΄ Αντιπροέδρου της Βουλής, κ. Ιωάννη Πλακιωτάκη, και του Προέδρου της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς, κ. Φίλιππου Φόρτωμα, με τον Πρόεδρο του American Hellenic Institute (AHI), κ. N. Larigakis, και ομάδα Ελληνοαμερικανών φοιτητών (2.7.2026)**

Με τον Πρόεδρο του American Hellenic Institute (A.H.I.), κ. Ν. Λαρυγγάκη, και ομάδα Ελληνοαμερικανών φοιτητών, στο πλαίσιο προγράμματος εκπαιδευτικής επίσκεψης σε Ελλάδα και Κύπρο, συναντήθηκαν, διαδοχικά, σήμερα στη Βουλή ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. Ιωάννης Πλακιωτάκης, και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς της Βουλής, κ. Φίλιππος Φόρτωμας.

Κατά τις συναντήσεις, ο κ. Πρόεδρος του Ελληνοαμερικανικού Ινστιτούτου παρουσίασε πτυχές του έργου και των δράσεων του AHI, αναφέρθηκε στην εσωτερική πολιτική κατάσταση στις ΗΠΑ, στάθηκε στον σπουδαίο γεωπολιτικό ρόλο της Ελλάδας και της Κύπρου, οι οποίες συμβάλλουν καθοριστικά στη σταθερότητα και την ειρήνη στην περιοχή, ενώ, τέλος, μίλησε εκτενώς για την ελληνική διασπορά στις ΗΠΑ και τον σπουδαίο ρόλο που διαδραματίζει, τόσο στις διμερείς σχέσεις Ελλάδας-ΗΠΑ, όσο και ως θεματοφύλακας των ελληνικών αξιών. Όπως είπε, βασικός στόχος του AHI και του συγκεκριμένου προγράμματος είναι οι νέες γενιές Ελληνοαμερικανών να αποκτήσουν εικόνα στο πεδίο για τα γεωπολιτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν η Ελλάδα και οι ΗΠΑ και, ακολούθως, να μεταφέρουν αυτήν την εικόνα στις ΗΠΑ ("lobbying").

Από την πλευρά τους ο κ. Πλακιωτάκης και ο κ. Φόρτωμας επισήμαναν ότι οι διμερείς σχέσεις Ελλάδας-ΗΠΑ βρίσκονται στο καλύτερό τους σημείο, καθώς η συνεργασία εξελίσσεται και επεκτείνεται σε πολλά πεδία. Ειδικότερα, αναφέρθηκαν στις προσπάθειες που καταβάλλει η ελληνική πολιτεία στο ζήτημα της απλοποίησης των διαδικασιών απόκτησης ελληνικού διαβατηρίου, καθώς και στο θέμα της ψήφου των αποδήμων. Επισήμαναν, επίσης, τη σημασία της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, ως καθοριστικότερου παράγοντα στη διατήρηση της ελληνικής ταυτότητας στην ομογένεια. Τέλος, οι κ.κ. Πλακιωτάκης και Φόρτωμας έδωσαν τον λόγο στους Ελληνοαμερικανούς φοιτητές και απάντησαν σε ερωτήσεις τους για διάφορα σχετικά θέματα.

- **Συνάντηση του Προέδρου της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς, κ. Φίλιππου Φόρτωμα, και του μέλους της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, κ. Λ. Κτιστάκη, με Γερμανούς σπουδαστές δημόσιας διοίκησης (1.7.2026)**

Συνάντηση με αντιπροσωπεία δέκα σπουδαστών της Ανώτερης Σχολής Δημόσιας Διοίκησης της Γερμανίας, με επικεφαλής την καθηγήτρια κυρία Barbara Henman-Sturm, είχαν σήμερα στη Βουλή ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς, κ. Φίλιππος Φόρτωμας και ο Βουλευτής - μέλος της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, κ. Λευτέρης Κτιστάκης, στο πλαίσιο προγράμματος εκπαιδευτικής επίσκεψης των σπουδαστών στην Ελλάδα.

Η κυρία Henman-Sturm και οι σπουδαστές παρουσίασαν συνοπτικά τη λειτουργία της γερμανικής δημόσιας διοίκησης και έθεσαν ερωτήματα στους Έλληνες Βουλευτές σχετικά με τη διάρθρωση, τη δομή και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η ελληνική δημόσια διοίκηση. Από την πλευρά τους, οι Έλληνες Βουλευτές ενημέρωσαν τους Γερμανούς σπουδαστές για τη λειτουργία του ΑΣΕΠ και του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης, ενώ αναφέρθηκαν με συγκεκριμένα παραδείγματα στο άλμα ψηφιοποίησης που έχει σημειωθεί στη δημόσια διοίκηση τα τελευταία χρόνια, ειδικά από την περίοδο της πανδημίας έως σήμερα.

Παρουσίασαν, επίσης, τη λειτουργία της διαδικτυακής πύλης gov.gr, όπου έχουν ενσωματωθεί περισσότερες από 2.500 υπηρεσίες προς τους πολίτες, ενώ μίλησαν και για τη μεγάλη πρόκληση της εισαγωγής εργαλείων τεχνικής νοημοσύνης στις δημόσιες υπηρεσίες, που θα συμβάλει περαιτέρω στην αποτελεσματικότερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, στο βαθμό που θα εξασφαλιστεί η πρόσβαση των νέων αυτών εργαλείων σε αξιόπιστα δεδομένα.

- **Επίσκεψη της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς στο Μουσείο Προσφυγικού Ελληνισμού (9.6.2026)**

Επίσκεψη στο Μουσείο Προσφυγικού Ελληνισμού, που βρίσκεται στο γήπεδο της ΑΕΚ «Αγία Σοφία», στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών της για την ανάδειξη της ιστορικής μνήμης, της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και την ενίσχυση των δεσμών του απανταχού ελληνισμού με τις ρίζες και την ιστορία του, πραγματοποίησε η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς της Βουλής των Ελλήνων.

Κατά τη διάρκεια της παρουσίας τους τα μέλη της Επιτροπής ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μουσείου και στη μόνιμη συλλογή του, όπου είχαν την ευκαιρία να δουν σημαντικά ιστορικά τεκμήρια και κειμήλια που αναδεικνύουν την πορεία, τους αγώνες και τη συμβολή του προσφυγικού ελληνισμού στη διαμόρφωση της σύγχρονης Ελλάδας.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στον ρόλο που διαδραματίζει το Μουσείο στη διαφύλαξη και ανάδειξη της ιστορικής μνήμης των προσφύγων, καθώς και στη μεταλαμπάδευση της ιστορικής γνώσης στις νεότερες γενιές, τόσο στην Ελλάδα όσο και στις ελληνικές κοινότητες της διασποράς.

Στην επίσκεψη συμμετείχαν ο Πρόεδρος της Επιτροπής, κ. Φίλιππος Φόρτωμας, ο Αντιπρόεδρος, κ. Γιώργος Νικητιάδης, και τα μέλη της Επιτροπής κ.κ.: Ασημίνα Σκόνδρα, Γεώργιος Ψυχογιός και Θεόφιλος Λεονταρίδης.

Μετά την ολοκλήρωση της επίσκεψης, ο Πρόεδρος της Επιτροπής κ. Φίλιππος Φόρτωμας δήλωσε: «Θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες προς τον Πρόεδρο της ΠΑΕ ΑΕΚ, κ. Μάριο Ηλιόπουλο, και να τον συγχαρώ για την εξαιρετική δουλειά που έχει γίνει, καθώς και προς τη Διευθύντρια του Μουσείου Προσφυγικού Ελληνισμού, κυρία Έφη Μαυροπούλου, για την πρόσκληση, την ξενάγηση και τη φιλοξενία. Το Μουσείο Προσφυγικού Ελληνισμού επιτελεί ένα έργο ιδιαίτερης εθνικής σημασίας, καθώς συμβάλλει ουσιαστικά στη διασφάλιση της συλλογικής μας μνήμης και στην ανάδειξη της ιστορίας του προσφυγικού ελληνισμού. Η διατήρηση και η προβολή αυτής της πολύτιμης παρακαταθήκης αποτελεί χρέος όλων μας απέναντι στις επόμενες γενιές και στον απανταχού ελληνισμό».

- **Συνάντηση του Προέδρου και του Α’ Αντιπροέδρου της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς, της Βουλής των Ελλήνων, με αντιπροσωπεία του AHI (6.5.2026)**

Ο Πρόεδρος και ο Α’ Αντιπρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς της Βουλής των Ελλήνων, κ.κ.: Φίλιππος Φόρτωμας και Γεώργιος Νικητιάδης, υποδέχτηκαν σήμερα στη Βουλή τον Πρόεδρο του American Hellenic Institute (AHI), κ. Νίκο Λαρυγγάκη, καθώς και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Κατά την συνάντηση που πραγματοποιήθηκε σε θερμό κλίμα, επιβεβαιώθηκε η εξαιρετική συνεργασία ανάμεσα στην Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς και το Ελληνοαμερικανικό Ινστιτούτο. Οι δύο πλευρές συζήτησαν για θέματα που αφορούν τις τρέχουσες εξελίξεις αναφορικά με την κατάσταση στη Μέση Ανατολή, την ενέργεια και τα εξοπλιστικά και στάθηκαν στον σπουδαίο γεωπολιτικό ρόλο της Ελλάδας και της Κύπρου, που ενισχύουν και συμβάλλουν καθοριστικά στη σταθερότητα και την ειρήνη στην περιοχή.

Επίσης, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο ζήτημα της ιθαγένειας και της απλοποίησης των διαδικασιών ταχύτερης απόκτησής της. Σ’ αυτό το πνεύμα, ο κ. Φόρτωμας δεσμεύτηκε να υποδεχτεί στην Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς της Βουλής τους ομογενείς σπουδαστές πολιτικών επιστημών και διεθνών σχέσεων που παρακολουθούν τα

προγράμματα του AHI, κατά την επόμενη επίσκεψή τους στην Αθήνα, τον ερχόμενο Ιούλιο.

- **Συνάντηση του Α' Αντιπροέδρου της Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς της Βουλής των Ελλήνων, κ. Γ. Νικητιάδη, με αντιπροσωπεία του AHI, της AHEPA και της Οργάνωσης B'nai B'rith International (25.2.2026)**

Με αντιπροσωπεία του American Hellenic Institute, της AHEPA και της εβραϊκής οργάνωσης B'Nai B'rith International συναντήθηκε σήμερα στη Βουλή, ο Α' Αντιπρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς της Βουλής των Ελλήνων, Βουλευτής, κ. Γεώργιος Νικητιάδης. Κατά τη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε σε θερμό κλίμα, ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής, κ. Νικητιάδης, και τα μέλη της αντιπροσωπείας αντάλλαξαν απόψεις για όλα τα θέματα που απασχολούν την ελληνική ομογένεια. Έμφαση δόθηκε στο ζήτημα της ιθαγένειας, και της απλοποίησης των διαδικασιών απόκτησής της, ενώ ιδιαίτερη αναφορά έγινε και στο θέμα της ψήφου των αποδήμων. Συζητήθηκαν, επίσης, η σημασία της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και ο καθοριστικός ρόλος της στη διατήρηση της ελληνικής ταυτότητας. Ακόμη, οι δύο πλευρές δεσμεύτηκαν να συνεχίσουν να εργάζονται από κοινού για την περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας στη βάση των κοινών συμφερόντων και αξιών των τριών χωρών, Ελλάδος, Κύπρου και Ισραήλ.

Αξίζει να αναφερθεί ότι στην αντιπροσωπεία του American Hellenic Institute (AHI), συμμετείχαν οι κ.κ. Nicholas Larigakis, James Lagos, Konstantinos Alexakis, Vice Admiral Vasileios Kyriazis, ενώ από το American Hellenic Educational Progressive Association (AHEPA), οι κ.κ. Emmanuel (Chris) Kaitson, Anastasio Moussas, Nicholas Karacostas, Basillios Ronstadt and Basil Mossaidis. Τέλος, από την Οργάνωση B'nai B'rith International, παρόντες ήταν οι κ.κ. Robert Spitzer, Dan Mariaschin, Milagro Magid και Larry Magid, Irving Silver και Alan Schneider.

- **Τελετή βράβευσης του Προέδρου και των Μελών του Δ.Σ. της Αρχιμήδειου Ακαδημίας - Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας (9.2.2026)**

Ειδική εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα της Γερουσίας, στο Κοινοβούλιο, όπου βραβεύτηκαν ο Πρόεδρος και τα μέλη του Δ.Σ. της Αρχιμήδειου Ακαδημίας για τη συμβολή τους στην προώθηση και διάδοση της ελληνικής γλώσσας στη διασπορά κατά την 9η Φεβρουαρίου, η οποία έχει ανακηρυχθεί ως Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας, με ομόφωνη απόφαση του Εκτελεστικού Συμβουλίου της UNESCO, έπειτα από πρωτοβουλία της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Ελλάδας στον Οργανισμό, με επικεφαλής την Υπουργό Πολιτισμού, κ. Λίνα Μενδώνη.

Η βράβευση της Αρχιμήδειου Ακαδημίας είναι αποτέλεσμα κοινής πρωτοβουλίας του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων, κ. Νικήτα Κακλαμάνη, και του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Πειραιώς, Καθηγητή, κ. Μιχαήλ Σφακιανάκη. Η Αρχιμήδειος Ακαδημία είναι ένας εκπαιδευτικός θεσμός που από την ίδρυσή του, το 2002, υπηρετεί με συνέπεια και όραμα τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στο Μαϊάμι της Φλόριδα των Ηνωμένων Πολιτειών, μέσα από τα σχολεία της - Προνηπιαγωγείο, Δημοτικό, Γυμνάσιο και Λύκειο - που αποτελούν δημόσια καταστατικά σχολεία (Public Charter schools).

Ο κ. Ν. Κακλαμάνης σε αναγνώριση ενός έργου που ξεπερνά τα όρια μιας τοπικής κοινότητας απένειμε στον Πρόεδρο και τα Μέλη του Δ.Σ. της Αρχιμήδειου Ακαδημίας το αργυρό μετάλλιο, που εκδόθηκε με αφορμή τη συμπλήρωση 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση του 1821 και κοσμείται από τη μορφή της θεάς Αθηνάς και τη σφραγίδα του νεοσύστατου ελληνικού κράτους.

«Το έργο σας συνιστά παράδειγμα για το πώς η οργανωμένη εκπαίδευση μπορεί να απαντήσει στις προκλήσεις που αναδεικνύει η σύγχρονη έρευνα και να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα της ελληνικής ως γλώσσας πολιτισμικής κληρονομιάς. Γιατί κάθε φορά που ένα παιδί στη διασπορά μαθαίνει να σκέφτεται, να ονειρεύεται και να εκφράζεται στα ελληνικά «ο μικρός - κατά Σεφέρη - τόπος μας μεγαλώνει και απλώνεται ανά την Οικουμένη», τόνισε με έμφαση ο κ. Κακλαμάνης.

Ο Πρόεδρος της Βουλής, κατά τον χαιρετισμό του εξήρε τον ρόλο και την σπουδαία αποστολή της Αρχιμήδειου Ακαδημίας, τονίζοντας ότι το αναλυτικό πρόγραμμα της Ακαδημίας δεν περιορίζεται στη διδασκαλία της γραμματικής και του λεξιλογίου. Αντιμετωπίζει την ελληνική ως γλώσσα πολιτισμικής κληρονομιάς, ενσωματώνοντας την ιστορία, τη μνήμη, την ταυτότητα και τις αξίες του ελληνισμού. Δημιουργεί τις προϋποθέσεις, ώστε η ελληνική να μην αποτελεί απλώς αντικείμενο μάθησης, αλλά γλώσσα βιωμένη, που συνδέει τις γενιές, μέσα και από διεπιστημονικές προσεγγίσεις, όπως η διασύνδεση γλωσσικής και μαθηματικής διδασκαλίας.

Η Αρχιμήδειος Ακαδημία, όπως σημείωσε ο Πρόεδρος της Βουλής, συμβάλλει ουσιαστικά στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης αλλά και ξένης γλώσσας, απευθυνόμενη σε περίπου 1.400 μαθητές και μαθήτριες διαφορετικών πολιτισμικών και γλωσσικών αφετηριών, το 44% των οποίων έχει οικογενειακό εισόδημα κάτω από τα όρια της φτώχειας. Και πρόσθεσε: Με αυτόν τον τρόπο, δημιουργείται ένας ενεργός πυρήνας σύγχρονων φιλελλήνων, που μεταδίδει τον ελληνικό τρόπο σκέψης και πολιτισμού, στηρίζοντας έμπρακτα τη θέση της ελληνικής στον παγκόσμιο εκπαιδευτικό χάρτη.

Σημειώνεται ότι η προσφορά των μελών της Ακαδημίας έχει αναγνωρισθεί μέσω πάμπολλων βραβεύσεων και διακρίσεων από το Αμερικανικό Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας, ενώ οι απόφοιτοι της Ακαδημίας συνεχίζουν τις σπουδές τους σε ορισμένα από

τα πλέον διακεκριμένα αμερικανικά πανεπιστήμια (M.I.T., Johns Hopkins University, Stanford University, Harvard University κ.ά.).

Στην ειδική εκδήλωση προήδρευσε ο Πρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς της Βουλής των Ελλήνων, κ. Φίλιππος Φόρτωμας, ενώ χαιρετισμούς απηύθυναν ο Υπουργός Εξωτερικών, κ. Γεώργιος Γεραπετρίτης και ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Πειραιώς, Καθηγητής, κ. Μιχαήλ Ε. Σφακιανάκης. Για το έργο και τη δράση της Αρχιμήδειου Ακαδημίας μίλησαν ο Διευθύνων Σύμβουλος και ο Πρόεδρος του Δ.Σ. Δρ. Γεώργιος Καυκούλης και ο κ. Αλέκος Χαραλαμπίδης, οι οποίοι και βραβεύτηκαν μαζί με τα μέλη του Δ.Σ., κ.κ.: Λάμπρο Κατσούφη, Δημήτριο Δημόπουλο και Δημήτριο Μπαρδούτσο. Σε όλους απονεμήθηκαν το τιμητικό μετάλλιο και ο πάπυρος της Βουλής των Ελλήνων, τιμητικός έπαινος του Πανεπιστημίου Πειραιώς και τιμητική πλακέτα της Συνόδου Πρυτάνεων Ελληνικών Πανεπιστημίων.

ΙΙ. ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ, ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατά τη Γ΄ τακτική Σύνοδο της Κ΄ Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς συνεστήθη, σύμφωνα με το άρθρο 43Α του Κανονισμού της Βουλής (ΚτΒ), με την υπ' αριθμ. πρωτ. 12776/8943, από 8 Δεκεμβρίου 2025, απόφαση του Προέδρου της Βουλής και η τελικώς διαμορφωθείσα σύνθεση[1] της εν λόγω Επιτροπής, μετά τις μεταβολές που επήλθαν λόγω παραίτησης, ανεξαρτητοποίησης και διαγραφής Βουλευτών,[2] ήταν η εξής:

Βασίλειος Γιόγιακας, Κωνσταντίνος Καραμανλής, Θεόδωρος Καράογλου, Γεώργιος Καρασμάνης, Ανδρέας Κατσανιώτης, Σταύρος Κελέτσης, Θεόφιλος Λεονταρίδης, Ανδρέας Νικολακόπουλος, Νικόλαος Παναγιωτόπουλος, Μιχαήλ (Μιχάλης) Παπαδόπουλος, Αθανάσιος Παπαθανάσης, Σταύρος Παπασωτηρίου, Στυλιανός (Στέλιος) Πέτσας, Ασημίνα Σκόνδρα, Ευριπίδης Στυλιανίδης, Φίλιππος Φόρτωμας, Μάξιμος Χαρακόπουλος, Σταύρος Μιχαηλίδης, Γεώργιος Νικητιάδης, Γεώργιος Παπανδρέου, Ιωάννης Τσίμαρης, Ιωάννης Γκιόκας, Εμμανουήλ Συντυχάκης, Παράσχος Παπαδάκης, Γεώργιος Ρούντας και Αλέξανδρος Καζαμίας.

Για την εκλογή των μελών του Προεδρείου της εφαρμόστηκε το άρθρο 34 ΚτΒ, σε συνδυασμό με το άρθρο 43 Α παρ. 4 ΚτΒ, που ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι δύο Αντιπρόεδροι και ένας Γραμματέας εκλέγονται από τα μέλη της Επιτροπής, από την πρώτη, δεύτερη και τρίτη κατά σειρά σε δύναμη Κοινοβουλευτική Ομάδα της Αντιπολίτευσης, αντιστοίχως.

Η Επιτροπή συγκροτήθηκε σε Σώμα, κατά τις διαδικασίες του Κανονισμού της Βουλής, την 11η Δεκεμβρίου 2025, με την εκλογή των μελών του Προεδρείου της. Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη, ο Βουλευτής, κ. Φίλιππος Φόρτωμας. Το αξίωμα του Α΄ Αντιπροέδρου της Επιτροπής κατέλαβε ο Βουλευτής, κ. Γεώργιος Νικητιάδης και του Β΄ Αντιπροέδρου η Βουλευτής, κυρία Ειρήνη (Νίνα) Κασιμάτη[3]. Για το αξίωμα του Γραμματέα δεν υπεβλήθη πρόταση υποψηφιότητας.

---

[1] Από τη σύσταση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς για τη Γ' Σύνοδο της Κ' Περιόδου, μετείχε εκπρόσωπος της Κ.Ο. «ΝΕΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ» μέχρι τις 4 Ιουνίου 2026, οπότε και ανακοινώθηκε στην Ολομέλεια της Βουλής η αποχώρηση επτά (7) βουλευτών από την εν λόγω Κοινοβουλευτική Ομάδα. Κατόπιν αυτού και σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 1 & 2 του άρθρου 15 του Κανονισμού της Βουλής, δεν υφίστατο πλέον η Κ.Ο. «ΝΕΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ» και έκτοτε δεν συμπεριλαμβανόταν εκπρόσωπός της στη σύνθεση της εν λόγω Επιτροπής.

[2] Κατά τη συγγραφή της παρούσας Έκθεσης, τρεις θέσεις μελών της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς εκ μέρους της Κ.Ο. «ΣΥΡΙΖΑ – ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ» παρέμεναν κενές, μετά: α) την παραίτηση από το αξίωμα του Βουλευτή, του κ. Γεώργιου Καραμέρου (10/7/2026), β) την ανεξαρτητοποίηση του Βουλευτή κ. Γεώργιου Ψυχογιού (14/7/2026) και γ) τη διαγραφή της Βουλευτού κυρίας Ειρήνης (Νίνας) Κασιμάτη (19/8/2026) από την εν λόγω Κοινοβουλευτική Ομάδα.

[3] Στις 27 Αυγούστου 2026, ανακοινώθηκε στην Ολομέλεια της Βουλής η διαγραφή της Βουλευτού κυρίας Ειρήνης (Νίνας) Κασιμάτη από την Κ.Ο. «ΣΥΡΙΖΑ – ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ» (βλ. ανωτέρω υποσημ. 2) και έκτοτε η Βουλευτής δεν ήταν μέλος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής (άρθρο 43Α, παρ. 2, περ. β΄) αντικείμενο της Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς είναι *«η διατήρηση και προαγωγή των σχέσεων και των δεσμών της εθνικής αντιπροσωπείας και του ελληνικού λαού με τον απανταχού Ελληνισμό, ο συντονισμός των δράσεων της Βουλής των Ελλήνων και του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού, η μελέτη των προβλημάτων των αποδήμων Ελλήνων, η προώθηση της επίλυσής τους, καθώς και η ενίσχυση των σχέσεων με τα ελληνικής καταγωγής μέλη άλλων κοινοβουλίων».*

III. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΚΛΗΘΕΝΤΕΣ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς, πραγματοποίησε συνολικά δεκαπέντε (15) συνεδριάσεις (συμπεριλαμβανομένης εκείνης της εκλογής των μελών του Προεδρείου της).

Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της Επιτροπής εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της και υποβολή προτάσεων, αρμόδιοι Υπουργοί, Υφυπουργοί, Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων, Ακαδημαϊκοί Καθηγητές, καθώς και εκπρόσωποι φορέων, Συλλόγων, Σωματείων, Οργανώσεων και Ενώσεων. Στις συνεδριάσεις της 23/09/2026 και 22/10/2026, η Επιτροπή συζήτησε για τη σύνταξη της παρούσας Έκθεσης, τον ορισμό Εισηγητών κατά θέματα και τελικώς την έγκριση της Έκθεσης.

Ειδικότερα:

1. <u>Συνεδρίαση της 27ης Νοεμβρίου 2025</u>[4]

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Ελληνόγλωσση Εκπαίδευση Εξωτερικού»

Τα Μέλη των Επιτροπών ενημέρωσαν από το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού οι κ.κ.: Ιωάννης Παπαδομαρκάκης, Γενικός Γραμματέας Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής, Παναγιώτης Πασσάς, Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Διεθνών, Ευρωπαϊκών Θεμάτων, Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Βασιλική Μπερνίκου, Αν. Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Παιδείας Ομογενών, Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Ευρωπαϊκών και Μειονοτικών Σχολείων, Βασίλειος Μπαϊρακτάρης, Προϊστάμενος του Τμήματος Σπουδών Προγραμμάτων, Οργάνωσης και Μαθητικών Θεμάτων, Βασίλειος Καλογεράκης, Αν. Προϊστάμενος του Τμήματος Διοίκησης Προσωπικού της Διεύθυνσης Παιδείας Ομογενών, Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Ευρωπαϊκών και Μειονοτικών Σχολείων, Δημήτριος Ντάνας, Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών, Αθανάσιος Δημητρούλης, Προϊστάμενος Τμήματος Παρακολούθησης Προϋπολογισμού και Αναφορών Εποπτευομένων Φορέων και Κρατικών Ενισχύσεων και ο κ. Κωνσταντίνος Καχριμανίδης, Πρόεδρος της Συνομοσπονδίας Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων Γερμανίας & Πρόεδρος Ομογένειας Γερμανίας και ο κ. Φώτιος Φωτιάδης, Σύμβουλος Συνομοσπονδίας Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων Γερμανίας & Αντιπρόεδρος Ομογένειας Γερμανίας.

[4] Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων.

2. <u>Συνεδρίαση της 11ης Δεκεμβρίου 2025</u>

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Εκλογή Προεδρείου της Επιτροπής»

3. <u>Συνεδρίαση της 21ης Ιανουαρίου 2026</u>

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Προγραμματισμός των εργασιών της Επιτροπής»

4. <u>Συνεδρίαση της 18ης Φεβρουαρίου 2026</u>[5]

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Η συμβολή της Ομογένειας, των Φιλελλήνων και των Εκπαιδευτικών στην ιστορική αναγνώριση της Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας από την Ουνέσκο (UNESCO)»

Τα Μέλη των Επιτροπών ενημέρωσαν οι κ.κ.: Ιωάννης - Μιχαήλ (Γιάννης) Λοβέρδος, Υφυπουργός Εξωτερικών, αρμόδιος για θέματα απόδημου Ελληνισμού, Κωνσταντίνος Βλάσης, Υφυπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Γεώργιος Κουμουτσάκος, Μόνιμος Αντιπρόσωπος της Ελλάδος στην Ουνέσκο (UNESCO), Αντώνιος Κουνάδης, Ομότιμος Καθηγητής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, πρώην Πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών, Στέλλα Πριόβολου, Πρόεδρος του Σώματος Ομότιμων Καθηγητών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Έφορος Σχολών του Φιλολογικού Συλλόγου Παρνασσός, Χρήστος Κλαίρης, Ομότιμος Καθηγητής Γενικής Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Paris Cité (Γαλλία), Αναστάσιος Τάμης, Καθηγητής Κοινωνικής Γλωσσολογίας και Ιστορίας της Ελληνικής Διασποράς των Πανεπιστημίων Monash, La Trobe και Notre Dame (Αυστραλία), Ζακ Μπουσάρ, Καθηγητής της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Διευθυντής του Κέντρου Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Μόντρεαλ (Καναδάς), Ιωάννης Κορίνθιος, Καθηγητής του Πανεπιστημίου της Καλαβρίας (Ιταλία), Αναστασία Ευαγγελίου - Ρίζου, Φιλόλογος-Ιστορικός-Αρχαιολόγος, Παύλος Κυπριανού, πρώην Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Νεαπόλεως και Καμπανίας (Ιταλία), Δημήτριος Καφαντάρης, Γενικός Γραμματέας της ΚΕΔΕ, Marco Galdi, Καθηγητής, Πρόεδρος της Ιταλικής Φιλελληνικής Εταιρείας, Angela Iannuzzi, Καθηγήτρια Αρχαίων Ελληνικών και Λατινικών στο Λύκειο Umberto I στη Νάπολη και Φίλιππος Τρεβεζάς, Καθηγητής Οικονομικών του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνια (ΗΠΑ).

[5] Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων.

5. **<u>Συνεδρίαση της 19ης Φεβρουαρίου 2026</u>**[6]

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών "Ορισμός εκλογικής περιφέρειας Απόδημου Ελληνισμού – Διευκόλυνση άσκησης εκλογικού δικαιώματος εκλογέων εκτός επικράτειας μέσω επιστολικής ψήφου για τις βουλευτικές εκλογές"»

6. <u>Συνεδρίαση της 24ης Φεβρουαρίου 2026</u>[7]

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Συνέχιση της επεξεργασίας και εξέτασης του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών "Ορισμός εκλογικής περιφέρειας Απόδημου Ελληνισμού - Διευκόλυνση άσκησης εκλογικού δικαιώματος εκλογέων εκτός επικράτειας μέσω επιστολικής ψήφου για τις βουλευτικές εκλογές"» (2η συνεδρίαση – ακρόαση εξωκοινοβουλευτικών προσώπων)

7. <u>Συνεδρίαση της 26ης Φεβρουαρίου 2026</u>[8]

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Συνέχιση της επεξεργασίας και εξέτασης του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών "Ορισμός εκλογικής περιφέρειας Απόδημου Ελληνισμού – Διευκόλυνση άσκησης εκλογικού δικαιώματος εκλογέων εκτός επικράτειας μέσω επιστολικής ψήφου για τις βουλευτικές εκλογές"» (3η συνεδρίαση)

8. <u>Συνεδρίαση της 2ας Μαρτίου 2026</u>[9]

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Συνέχιση της επεξεργασίας και εξέτασης του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών "Ορισμός εκλογικής περιφέρειας Απόδημου Ελληνισμού – Διευκόλυνση άσκησης εκλογικού δικαιώματος εκλογέων εκτός επικράτειας μέσω επιστολικής ψήφου για τις βουλευτικές εκλογές"» (4η συνεδρίαση – β΄ ανάγνωση)

---

6 Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης.

7 Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης.

8 Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης.

9 Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης.

9. <u>Συνεδρίαση της 20ης Μαρτίου 2026</u>

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Ενημέρωση των Μελών της Επιτροπής από τον Υφυπουργό Εξωτερικών, αρμόδιο για θέματα απόδημου Ελληνισμού, κ. Ιωάννη - Μιχαήλ (Γιάννη) Λοβέρδο»

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ.: Ιωάννης - Μιχαήλ (Γιάννης) Λοβέρδος, Υφυπουργός Εξωτερικών, αρμόδιος για θέματα απόδημου Ελληνισμού και η κυρία Μάιρα Μυρογιάννη, Γενική Γραμματέας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας.

10. <u>Συνεδρίαση της 30ης Μαρτίου 2026</u>

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Ενημέρωση των Μελών της Επιτροπής από αντιπροσωπεία του Διοικητικού Συμβουλίου της Ομοσπονδίας Ελληνικών Συλλόγων και Κοινοτήτων Σουηδίας»

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ.: Μωυσής Νικολαΐδης, Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου της Ομοσπονδίας Ελληνικών Συλλόγων και Κοινοτήτων Σουηδίας και Βασίλειος Φωτεινόπουλος, Υπεύθυνος Τύπου της Ομοσπονδίας Ελληνικών Συλλόγων και Κοινοτήτων Σουηδίας.

11. <u>Συνεδρίαση της 19ης Μαΐου 2026</u>

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

«α) Ημέρα Μνήμης της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου

β) Ελληνοβαυαρικές σχέσεις: ιστορία και προοπτικές»

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ.: Ιωάννης Ζυγανιτίδης, Πρόεδρος του Συλλόγου Ποντίων Μονάχου, Δημήτριος Λαμπρόπουλος, Πρόεδρος του Συλλόγου Ποντίων Νυρεμβέργης, Κωνσταντίνος Κοδέλλας, Γενικός Πρόξενος της Ελλάδας στο Μόναχο, Χρήστος Καφάσης, Ιστορικός - Βυζαντινολόγος του Πανεπιστημίου Ludwig Maximilians του Μονάχου, Χρήστος Περπερίδης, Δικηγόρος Αθηνών και Μονάχου, Αντιπρόεδρος του Τμήματος ΑΗΕΡΑ Μονάχου, Βασίλειος Φθενάκης, Καθηγητής Πανεπιστημίου, τέως Διευθυντής του Ινστιτούτου Προσχολικής Αγωγής και Έρευνας της Οικογένειας Μονάχου, Λίλια Διαμαντοπούλου, Καθηγήτρια Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Μονάχου και Βουλευτές - Μέλη της Ομάδας Φιλίας Ελλάδας – Γερμανίας.

12. <u>Συνεδρίαση της 26ης Μαΐου 2026</u>[10]

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Τα Μάρμαρα του Παρθενώνα: διαχρονική εξέλιξη και προοπτικές»

Τα Μέλη των Επιτροπών ενημέρωσαν η κυρία Έλενα Κόρκα, Δρ Αρχαιολογίας, επίτιμη Γενική Διευθύντρια Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού και η κυρία Ειρήνη Σταματούδη, Καθηγήτρια, Διευθύντρια Ελληνικού Παραρτήματος Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Λευκωσίας (UNIC Athens).

13. <u>Συνεδρίαση της 1ης Ιουλίου 2026</u>

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Το έργο των Charter Schools των ΗΠΑ για την προώθηση της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης»

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ.: Μάιρα Μυρογιάννη, Γενική Γραμματέας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας του Υπουργείου Εξωτερικών, Δρ Ιωάννα Λεκκάκου από «Odyssey Charter School», Δρ Γιώργος Καυκούλης από «Archmimedean Academy», Δρ Μάνθος Σταμούλης, Ζωή Φιλιππάκος και Αντώνης Στυλιανού από «Socrates Academy», Ντίνα Καπετανάκης από «Hellenic Classical Charter Schools», Στέλλα Κοκόλη από Ομοσπονδία Δασκάλων Αμερικής, Dawn Parker από «Plato Academy Schools».

14. <u>Συνεδρίαση της 23ης Σεπτεμβρίου 2026</u>

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

«1. Ελληνική Κοινότητα Μείζονος Μοντρεάλ (ΕΚΜΜ): 120 χρόνια δράσεις.

2. Συζήτηση σχετικά με τη σύνταξη της Έκθεσης της Επιτροπής για τη Γ΄ Σύνοδο (άρθρο 43Α παρ.6 του Κανονισμού της Βουλής) και ορισμός εισηγητών κατά θέματα»

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν, για το 1ο θέμα της ημερήσιας διάταξης, από την Ελληνική Κοινότητα Μείζονος Μοντρεάλ (ΕΚΜΜ), οι κ.κ.: Βασίλειος Αγγελόπουλος, Πρόεδρος, Ιουστίνη Φραγκούλη - Αργύρη, Πρόεδρος της Επιτροπής Εορτασμού των 120 χρόνων, Γεώργιος Τσαντρίζος, Εκτελεστικός Διευθυντής, Ελένη Χειλάκος, ταμίας, Βούλα Νεοφωτίστου, υπεύθυνη Παιδείας και Δημήτριος Κατσαούνης, υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων.

[10] Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων

15. <u>Συνεδρίαση της 22ας Οκτωβρίου 2026</u>

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

«1. Συζήτηση επί των εισηγήσεων που θα συμπεριληφθούν στην Έκθεση (άρθρο 43Α παρ. 6 του Κανονισμού της Βουλής) της Επιτροπής και έγκριση της εν λόγω Έκθεσης

2. Το έργο και οι δράσεις του Δικτύου Ελλήνων Αιρετών Αυτοδιοίκησης της Ευρώπης»

Για το 2ο θέμα της ημερήσιας διάταξης, τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν, από το Δίκτυο Ελλήνων Αιρετών Αυτοδιοίκησης της Ευρώπης, οι κ.κ.: Ιωάννα Ζαχαράκη, Πρόεδρος, Αντιδήμαρχος Δήμου Solingen (Γερμανία), Θεόδωρος Σιδηρόπουλος, Α΄ Αντιπρόεδρος, Αντιδήμαρχος Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης (Ελλάδα), Γεώργιος Κοντορίνης, Β΄ Αντιπρόεδρος, Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Solna (Σουηδία), Ιωάννης Βουλδούκης, Γραμματέας, Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Antony (Γαλλία) και Αναστασία Τσολάκοβα Ντημητρόβα, Ταμίας, Δημοτική Σύμβουλος Δήμου Karlovo (Βουλγαρία).

IV. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

1. **Α. «Ελληνόγλωσση Εκπαίδευση Εξωτερικού»**

   Εισηγητής: Φίλιππος Φόρτωμας, Πρόεδρος της Επιτροπής

Την Επιτροπή σε αυτήν την συνεδρίασή της, που πραγματοποιήθηκε στις 27 Νοεμβρίου 2025, στην Αίθουσα «Προέδρου Δημητρίου Γεωργ. Παπασπύρου» (150) της Βουλής, με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Ελληνόγλωσση Εκπαίδευση Εξωτερικού», ενημέρωσαν από το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, ο κ. Ιωάννης Παπαδομαρκάκης, Γενικός Γραμματέας Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής, ο κ. Παναγιώτης Πασσάς, Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Διεθνών, Ευρωπαϊκών Θεμάτων, Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης και η κυρία Βασιλική Μπερνίκου, Αν. Προϊστάμενη της Διεύθυνσης Παιδείας Ομογενών, Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Ευρωπαϊκών και Μειονοτικών Σχολείων, καθώς επίσης και ο κ. Κωνσταντίνος Καχριμανίδης, Πρόεδρος της Συνομοσπονδίας Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων Γερμανίας και Πρόεδρος της Ομογένειας της Γερμανίας και ο κ. Φώτιος Φωτιάδης, Σύμβουλος της Συνομοσπονδίας Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων Γερμανίας και Αντιπρόεδρος της Ομογένειας της Γερμανίας.

Επίσης, στη συνεδρίαση παρέστησαν, από το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, ο κ. Βασίλειος Μπαϊρακτάρης, Προϊστάμενος του Τμήματος Σπουδών Προγραμμάτων, Οργάνωσης και Μαθητικών Θεμάτων, ο κ. Βασίλειος Καλογεράκης, Αν. Προϊστάμενος του Τμήματος Διοίκησης Προσωπικού της Διεύθυνσης Παιδείας Ομογενών, Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Ευρωπαϊκών και Μειονοτικών Σχολείων, ο κ. Δημήτριος Ντάνας, Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών και ο κ. Αθανάσιος Δημητρούλης, Προϊστάμενος του Τμήματος Παρακολούθησης Προϋπολογισμού και Αναφορών Εποπτευόμενων Φορέων και Κρατικών Ενισχύσεων.

Η ως άνω συνεδρίαση αποτέλεσε κοινή συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς και της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, υπό την προεδρία του Προέδρου της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, κυρίου Χριστόδουλου Στεφανάδη. Οι παρεμβάσεις των προσκεκλημένων είχαν ως εξής:

Ιωάννης Παπαδομαρκάκης - Γενικός Γραμματέας Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής

Ο κ. Παπαδομαρκάκης αναφέρθηκε στη σημασία της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης για τη διατήρηση της ελληνικής γλώσσας και της πολιτιστικής ταυτότητας των Ελλήνων του εξωτερικού. Παρουσίασε στοιχεία για τις εκπαιδευτικές δομές, τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς, καθώς και τις ανάγκες που προκύπτουν από τη λειτουργία των σχολείων

σε διαφορετικές χώρες. Ανέφερε ειδικότερα ότι κατά το 2025 υπηρετούν 757 άτομα αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί σε όλο τον κόσμο και 27 ωρομίσθιοι. Στα σχολεία και τα τμήματα ελληνικής γλώσσας εξυπηρετούνται περίπου 40.068 μαθητές ελληνικής καταγωγής σε όλο τον κόσμο. Η συμμετοχή στις εξετάσεις πιστοποίησης ελληνομάθειας είναι αξιοσημείωτη, καθώς 11.290 μαθητές συμμετείχαν στις εξετάσεις του 2025. Στο επίπεδο της ανώτατης εκπαίδευσης η Ελλάδα υποστηρίζει 28 πανεπιστημιακές έδρες ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού, μέσω 33 αποσπασμένων καθηγητών. Αναφέρθηκε επίσης στην ιδιαίτερη σημασία που έχει η κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών, η στελέχωση των σχολικών μονάδων και η προσαρμογή της εκπαίδευσης στις συνθήκες κάθε χώρας.

Παναγιώτης Πασσάς - Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης Διεθνών, Ευρωπαϊκών Θεμάτων, Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης

Ο κ. Πασσάς παρουσίασε τις μορφές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης που λειτουργούν στο εξωτερικό, όπως τα αμιγή ελληνικά σχολεία, τα δίγλωσσα σχολεία και τα Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας. Αναφέρθηκε στις διαδικασίες υποστήριξης των εκπαιδευτικών δομών, στις αποσπάσεις εκπαιδευτικών, στη διάθεση και αποστολή διδακτικού υλικού, καθώς και στην πιστοποίηση της ελληνομάθειας. Η παρουσίασή του ανέδειξε την οργανωτική πολυπλοκότητα της εκπαίδευσης στο εξωτερικό και την ανάγκη συντονισμού των αρμόδιων υπηρεσιών.

Βασιλική Μπερνίκου – Αν. Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Παιδείας Ομογενών, Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Ευρωπαϊκών και Μειονοτικών Σχολείων

Η κυρία Μπερνίκου συμμετείχε στην ενημέρωση σχετικά με τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία των υπηρεσιών που υποστηρίζουν την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό, στο πλαίσιο της παρουσίασης του Υπουργείου Παιδείας.

Κωνσταντίνος Καχριμανίδης – Πρόεδρος της Συνομοσπονδίας Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων Γερμανίας και Πρόεδρος της Ομογένειας της Γερμανίας

Ο κ. Καχριμανίδης μετέφερε την οπτική των ελληνικών οικογενειών στη Γερμανία και έδωσε έμφαση στην ανάγκη επαρκούς στελέχωσης των σχολείων και των Τμημάτων Ελληνικής Γλώσσας. Αναφέρθηκε στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμες εκπαιδευτικές δομές κοντά στον τόπο κατοικίας τους, καθώς και στη σημασία της συνεργασίας με τις τοπικές αρχές. Επεσήμανε επίσης την ανάγκη να διατηρούνται και να αξιοποιούνται οι διαθέσιμοι χώροι και οι υποδομές που υποστηρίζουν τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας.

Φώτιος Φωτιάδης – Σύμβουλος της Συνομοσπονδίας Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων Γερμανίας και Αντιπρόεδρος της Ομογένειας της Γερμανίας

Ο κ. Φωτιάδης συμμετείχε στη συζήτηση ως εκπρόσωπος της ομογένειας στη Γερμανία, συμβάλλοντας στην ανάδειξη των αναγκών των ελληνικών οικογενειών και της σημασίας της διατήρησης της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης. Η συμμετοχή των εκπροσώπων της ομογένειας ανέδειξε την αξία της άμεσης επικοινωνίας των αρμόδιων υπηρεσιών με τους γονείς και τις κοινότητες του εξωτερικού.

Κύρια θέματα που αναπτύχθηκαν κατά τη συζήτηση μεταξύ μελών της Επιτροπής και προσκεκλημένων:

Κατά τη συζήτηση που αναπτύχθηκε διαπιστώθηκε το γεγονός ότι η ελληνόγλωσση εκπαίδευση αποτελεί βασικό μέσο διατήρησης της γλώσσας, της πολιτιστικής ταυτότητας και της σύνδεσης των νεότερων γενεών με την Ελλάδα. Επίσης, συζητήθηκαν θέματα σχετικά με την στελέχωση των σχολείων με εκπαιδευτικούς και την έγκαιρη κάλυψη των κενών και αναδείχθηκαν ως σημαντικά ζητήματα για την ομαλή λειτουργία των εκπαιδευτικών δομών. Είναι προφανές ότι οι ανάγκες διαφέρουν ανά χώρα και περιοχή, ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών, την παρουσία ελληνικών κοινοτήτων και τις δυνατότητες συνεργασίας με τις τοπικές αρχές. Διαπιστώθηκε, επίσης, ότι η διάθεση εκπαιδευτικού υλικού, η αξιοποίηση ψηφιακών μέσων και η ανάπτυξη σύγχρονων μορφών διδασκαλίας μπορούν να διευκολύνουν την πρόσβαση των παιδιών στην ελληνική γλώσσα. Αναδείχθηκε η σημασία της συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας, των εκπαιδευτικών, των συλλόγων γονέων και των οργανώσεων της ομογένειας.

Στα συμπεράσματα της συνεδρίασης καταγράφονται τα εξής:

Από τις τοποθετήσεις των προσκεκλημένων και των μελών της Επιτροπής προκύπτει η ανάγκη για σταθερή, ποιοτική και οργανωμένη ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό. Κεντρικές προτεραιότητες αποτελούν η επαρκής στελέχωση των σχολείων, η καλύτερη οργάνωση των εκπαιδευτικών δομών, η υποστήριξη των Τμημάτων Ελληνικής Γλώσσας και η αξιοποίηση σύγχρονων διδακτικών μέσων. Παράλληλα, κρίνεται σημαντική η συνεχής συνεργασία της πολιτείας με τις ελληνικές κοινότητες και τους συλλόγους γονέων, ώστε οι εκπαιδευτικές πολιτικές να ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες των οικογενειών. Στόχος είναι να διασφαλίζεται η δυνατότητα των παιδιών ελληνικής καταγωγής να μαθαίνουν και να χρησιμοποιούν την ελληνική γλώσσα, διατηρώντας, παράλληλα, ουσιαστικούς δεσμούς με τον ελληνικό πολιτισμό.

1. Β. «Ελληνόγλωσση Εκπαίδευση Εξωτερικού»

Εισηγητής: Ιωάννης Αμανατίδης[11], αναπληρωματικό Μέλος της Επιτροπής

Εισαγωγή

Η ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό αποτελεί έναν από τους βασικότερους θεσμικούς δεσμούς της ελληνικής πολιτείας με τον ελληνισμό της διασποράς. Δεν αφορά μόνο τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, αλλά συνδέεται με τη διατήρηση της ιστορικής και πολιτισμικής μνήμης, τη σχέση των νεότερων γενεών της ομογένειας με την Ελλάδα, αλλά και με τη διάδοση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού, σε πολίτες μη ελληνικής καταγωγής. Η ανάγκη για μια συνεκτική δημόσια πολιτική είναι σήμερα ακόμη πιο έντονη. Οι μεταβολές στη σύνθεση της διασποράς, οι διαφορετικές εκπαιδευτικές συνθήκες από χώρα σε χώρα, η ανάγκη στελέχωσης των δομών, το αυξημένο κόστος διαβίωσης για τους αποσπασμένους εκπαιδευτικούς, η ψηφιακή μετάβαση και η ανάγκη ανανέωσης του εκπαιδευτικού υλικού, απαιτούν βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό, σταθερή χρηματοδότηση και ουσιαστική συνεργασία της πολιτείας με τις οργανώσεις της ομογένειας και την ακαδημαϊκή κοινότητα.

Η κοινή συνεδρίαση της 27ης Νοεμβρίου 2025

Στις 27 Νοεμβρίου 2025, πραγματοποιήθηκε κοινή συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς και της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, με αποκλειστικό θέμα την «Ελληνόγλωσση Εκπαίδευση Εξωτερικού». Στη συνεδρίαση συμμετείχαν υπηρεσιακά στελέχη του Υπουργείου Παιδείας και εκπρόσωποι της οργανωμένης ομογένειας της Γερμανίας. Η συζήτηση ανέδειξε ότι το ζήτημα δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται αποσπασματικά.

Κύρια θέματα που αναδείχθηκαν ήταν:

- η στελέχωση,
- οι αποσπάσεις,
- το επιμίσθιο,
- η χρηματοδότηση,
- η αποστολή βιβλίων,
- η λειτουργία των Τμημάτων Ελληνικής Γλώσσας,
- η συνεργασία με τις κοινότητες

[11] Ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Αμανατίδης συμμετείχε σε συνεδριάσεις της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 35 παρ. 2 ΚτΒ (περί αναπλήρωσης μελών), εκ μέρους της Κ.Ο. «ΣΥΡΙΖΑ – ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ» (βλ. ανωτέρω υποσημ. 2).

- η προσαρμογή στις ιδιαιτερότητες κάθε χώρας,

τα οποία αποτελούν αλληλένδετα τμήματα της ίδιας πολιτικής.

Ιδιαίτερη συζήτηση προκάλεσε η απουσία της αιρετής πολιτικής ηγεσίας από την εν λόγω συνεδρίαση. Από διαφορετικές πλευρές επισημάνθηκε ότι, λόγω του χαρακτήρα και της σοβαρότητας των προβλημάτων, η παρουσία πολιτικού εκπροσώπου της Κυβέρνησης, ήταν αναγκαία, προκειμένου να μπορούν να αναληφθούν συγκεκριμένες δεσμεύσεις.

Βασικά προβλήματα που αναδείχθηκαν

Στελέχωση και αποσπάσεις εκπαιδευτικών: Η έγκαιρη κάλυψη των κενών παραμένει κρίσιμο ζήτημα. Το κόστος διαβίωσης σε πολλές χώρες, σε συνδυασμό με το ύψος και τη διάρκεια καταβολής του ειδικού επιμισθίου, λειτουργεί αποτρεπτικά για την εκδήλωση ενδιαφέροντος. Η διαδικασία πρέπει να οργανώνεται με τρόπο που να επιτρέπει την κάλυψη αναγκών και μετά την έναρξη του σχολικού έτους, όταν προκύπτουν νέα κενά.

Ίση μεταχείριση και οικογενειακή ενότητα: Το 2026 επανήλθε με ιδιαίτερη ένταση το ζήτημα των εκπαιδευτικών που έχουν δημιουργήσει σταθερή οικογενειακή εστία στο εξωτερικό. Παρεμβάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη ανέδειξαν την ανάγκη ενιαίου, διαφανούς πλαισίου με αντικειμενικά, αξιοκρατικά και κοινωνικά κριτήρια, ώστε η κάλυψη των υπηρεσιακών αναγκών να συνδυάζεται με την προστασία της οικογενειακής ζωής.

Οικονομικά και στεγαστικά κίνητρα: Η πραγματική ελκυστικότητα μιας απόσπασης δεν εξαρτάται μόνο από την ονομαστική αμοιβή. Χρειάζεται συνεκτίμηση του κόστους στέγασης και διαβίωσης ανά χώρα και διερεύνηση πρόσθετων λύσεων, με τη συνεργασία της οργανωμένης ομογένειας, των κατά τόπους φορέων και, όπου είναι εφικτό, με αξιοποίηση κατάλληλης ακίνητης περιουσίας.

Εκπαιδευτικό υλικό και βιβλία: Η έγκαιρη αποστολή των βιβλίων και του αναγκαίου διδακτικού υλικού αποτελεί στοιχειώδη προϋπόθεση εύρυθμης λειτουργίας. Οι καθυστερήσεις ή ελλείψεις μεταφέρουν δυσανάλογο βάρος στις ίδιες τις κοινότητες και στους εκπαιδευτικούς.

Ψηφιακή διάσταση: Η ελληνόγλωσση εκπαίδευση χρειάζεται ενιαία ψηφιακή υποδομή, οργανωμένο και επικαιροποιημένο υλικό και δυνατότητες εξ αποστάσεως υποστήριξης. Η ψηφιακή εκπαίδευση δεν υποκαθιστά τη φυσική παρουσία, μπορεί όμως να καλύψει γεωγραφικά κενά και να διευρύνει την πρόσβαση.

Διαφοροποίηση ανά χώρα και γενιά: Δεν υπάρχει ένα ενιαίο μοντέλο που να ανταποκρίνεται σε όλες τις κοινότητες. Άλλες ανάγκες έχουν οι μεγάλες και ιστορικά οργανωμένες κοινότητες και άλλες οι μικρότεροι ή νεότεροι πυρήνες ελληνικής μετανάστευσης. Αντίστοιχα, διαφορετική παιδαγωγική προσέγγιση απαιτείται για παιδιά

ελληνικής καταγωγής τρίτης ή τέταρτης γενιάς και για μη ελληνόφωνους μαθητές που επιλέγουν την ελληνική ως ξένη γλώσσα.

Κριτική και παρεμβάσεις του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ

Στις κοινοβουλευτικές παρεμβάσεις του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ έχει ασκηθεί κριτική στην αποσπασματική διαχείριση της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης και στην απουσία ενός ενιαίου, μετρήσιμου και μακρόπνοου σχεδίου.

Η κριτική εστιάζει ιδιαίτερα στην υποστελέχωση, στην ανεπαρκή οικονομική στήριξη των αποσπασμένων εκπαιδευτικών, στις καθυστερήσεις εκπαιδευτικού υλικού και στη μετακύλιση σημαντικού μέρους της ευθύνης λειτουργίας στις ίδιες τις ομογενειακές οργανώσεις.

Στη συνεδρίαση της 27ης Νοεμβρίου 2025 αναδείχθηκαν, μεταξύ άλλων, συγκεκριμένες περιπτώσεις από τη Νορβηγία και το Ουζμπεκιστάν. Για το Τμήμα Ελληνικής Γλώσσας στο Όσλο είχαν τεθεί ζητήματα στελέχωσης, ανεπάρκειας του επιμισθίου και αποστολής βιβλίων. Παράλληλα, η περίπτωση του Ουζμπεκιστάν χρησιμοποιήθηκε ως παράδειγμα ότι, όταν υπάρχει συντονισμένη διοικητική και πολιτική παρέμβαση, είναι δυνατή η επίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων στελέχωσης. Η ίδια προβληματική συνεχίστηκε το 2026.

Με κοινοβουλευτική ερώτηση που κατατέθηκε με πρωτοβουλία του κ. Ιωάννη Αμανατίδη επανήλθε το ζήτημα των ανισοτήτων στο πλαίσιο των αποσπάσεων και παρατάσεων αποσπάσεων, με αφορμή τις παρεμβάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη. Επισημάνθηκε ότι η τροποποίηση του άρθρου 16 του ν.4415/2016 με το άρθρο 84 του ν.5291/2026 δεν αντιμετώπισε συνολικά το ζήτημα της ίσης μεταχείρισης των εκπαιδευτικών που έχουν δημιουργήσει οικογένεια και σταθερή εστία στο εξωτερικό.

Θέσεις και προτάσεις

Εκπόνηση ενιαίου Εθνικού Σχεδίου για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό, με συγκεκριμένους στόχους, χρονοδιάγραμμα, χρηματοδότηση και μηχανισμό αξιολόγησης, σε θεσμικό διάλογο με την οργανωμένη ομογένεια.

Έγκαιρος και πολυετής προγραμματισμός των αναγκών σε εκπαιδευτικό προσωπικό και δυνατότητα ταχύτερης ενεργοποίησης συμπληρωματικών προσκλήσεων όταν προκύπτουν κενά κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους.

Αναμόρφωση του συστήματος αποσπάσεων με ενιαία, διαφανή και αντικειμενικά κριτήρια, που θα λαμβάνουν υπόψη τόσο τις υπηρεσιακές ανάγκες όσο και κοινωνικά και οικογενειακά δεδομένα.

Ουσιαστική αναπροσαρμογή του ειδικού επιμισθίου με συνεκτίμηση του πραγματικού κόστους ζωής ανά χώρα και εξέταση συμπληρωματικών στεγαστικών ή οικογενειακών κινήτρων.

Σταθερή στήριξη των Τμημάτων Ελληνικής Γλώσσας και των λοιπών αναγνωρισμένων δομών, χωρίς μετακύλιση του βασικού κόστους λειτουργίας στις κοινότητες και στους συλλόγους γονέων.

Έγκαιρη και συστηματική αποστολή βιβλίων, παράλληλα με δημιουργία ολοκληρωμένης ψηφιακής πλατφόρμας με επικαιροποιημένο διδακτικό υλικό, εργαλεία για εκπαιδευτικούς και δυνατότητες εξ αποστάσεως διδασκαλίας.

Ανάπτυξη μεικτών και δίγλωσσων εκπαιδευτικών σχημάτων όπου το επιτρέπουν οι συνθήκες και οι συμφωνίες με τις χώρες υποδοχής, καθώς και ειδικά σχεδιασμένο υλικό για μαθητές διαφορετικών επιπέδων ελληνομάθειας.

Ενίσχυση της παράλληλης και ενισχυτικής διδασκαλίας για μαθητές με μαθησιακές ή γλωσσικές ανάγκες και μέριμνα για την ομαλή ένταξη των παιδιών τόσο στην ελληνόγλωσση εκπαίδευση όσο και στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας υποδοχής.

Συστηματική συνεργασία με ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια, έδρες και τμήματα Ελληνικών Σπουδών, καθώς και αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας για τη διάδοση της ελληνικής γλώσσας πέρα από τα όρια της ομογένειας.

Δημιουργία σταθερών μηχανισμών διαβούλευσης με εκπαιδευτικούς, γονείς, κοινότητες και ομογενειακούς φορείς, ώστε οι πολιτικές να σχεδιάζονται με πραγματική γνώση των αναγκών κάθε χώρας.

Συμπέρασμα

Η ελληνόγλωσση εκπαίδευση δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως μια περιφερειακή διοικητική λειτουργία. Είναι δημόσια πολιτική παιδείας, πολιτισμού και ουσιαστικής σχέσης της Ελλάδας με τον ελληνισμό της διασποράς. Η διατήρηση της ελληνικής γλώσσας στις νεότερες γενιές, αλλά και η διάδοσή της σε ανθρώπους που δεν έχουν ελληνική καταγωγή, απαιτούν συνέχεια, συνέπεια και θεσμική παρουσία.

Χρειάζεται, επομένως, μετάβαση από τη διαχείριση των επιμέρους προβλημάτων σε έναν σταθερό σχεδιασμό: επαρκής και δίκαιη στελέχωση, αξιοπρεπείς συνθήκες για τους εκπαιδευτικούς, σύγχρονο εκπαιδευτικό υλικό, ψηφιακά εργαλεία, στήριξη των δομών και μόνιμη συνεργασία με την ομογένεια και την ακαδημαϊκή κοινότητα. Μόνο έτσι η ελληνική γλώσσα μπορεί να παραμείνει ζωντανή γλώσσα των επόμενων γενεών της διασποράς και, ταυτόχρονα, ένα ανοιχτό πεδίο πολιτισμού και παιδείας για τον κόσμο.

2. «Η συμβολή της Ομογένειας, των Φιλελλήνων και των Εκπαιδευτικών στην ιστορική αναγνώριση της Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας από την Ουνέσκο (UNESCO)»

Εισηγητής: Αθανάσιος Παπαθανάσης, Μέλος της Επιτροπής

Αντικείμενο και κύρια συμπεράσματα

Η κοινή συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς και της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της 18ης Φεβρουαρίου 2026 ανέδειξε τη συλλογική προσπάθεια που οδήγησε στην αναγνώριση της 9ης Φεβρουαρίου ως Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας από την UNESCO. Η πρωτοβουλία της Ομογένειας, η κινητοποίηση των φιλελλήνων, η προσφορά της εκπαιδευτικής και ακαδημαϊκής κοινότητας και η συντονισμένη ελληνική διπλωματική δράση συνέβαλαν καθοριστικά στην επιτυχία.

Η παρούσα εισήγηση, ως θεματική συμβολή στην Έκθεση της Επιτροπής για τη Γ΄ Σύνοδο, αποτυπώνει τη διαδρομή αυτή και τα βασικά ζητήματα που αναδείχθηκαν στη συνεδρίαση. Κεντρικό συμπέρασμα αποτελεί η ανάγκη η διεθνής αναγνώριση να αποκτήσει σταθερό εκπαιδευτικό και πολιτιστικό περιεχόμενο, με στήριξη των ανθρώπων και των δομών που διδάσκουν και διαδίδουν την ελληνική γλώσσα.

Η αφετηρία της πρωτοβουλίας και η θεσμική της εξέλιξη

Ο Καθηγητής κ. Ιωάννης Κορίνθιος παρουσίασε την αφετηρία της προσπάθειας στη Νάπολη το 2014, μέσα σε ένα περιβάλλον ενεργού υποστήριξης της κλασικής παιδείας. Όπως ανέφερε, δημοσιοποίησε την πρόταση στις 12 Απριλίου 2014 και ακολούθησαν έγγραφες παρεμβάσεις προς τους Προέδρους της Ελληνικής και της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και παρουσιάσεις στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές. Η κινητοποίηση των ελληνικών κοινοτήτων, των κλασικών λυκείων και των φιλελληνικών φορέων έδωσε συνέχεια και ευρύτερη απήχηση στο αίτημα.

Στη συνεδρίαση επισημάνθηκε η καθιέρωση της ημέρας σε εθνικό επίπεδο το 2017 και η μεταγενέστερη ολοκλήρωση της διεθνούς προσπάθειας στην UNESCO. Ο Υφυπουργός Εξωτερικών, κ. Ιωάννης Λοβέρδος, και ο Μόνιμος Αντιπρόσωπος της Ελλάδας στον Οργανισμό, κ. Γεώργιος Κουμουτσάκος, περιέγραψαν την ομόφωνη αναγνώριση στη Σαμαρκάνδη τον Νοέμβριο του 2025. Η επιλογή της 9ης Φεβρουαρίου συνδέει τον εορτασμό με τη μνήμη του Διονυσίου Σολωμού.

Η συμβολή της Ομογένειας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η ομογένεια υπήρξε φορέας πρωτοβουλίας, οργάνωσης και διαρκούς υποστήριξης του αιτήματος. Ο κ. Ιωάννης Κορίνθιος υπογράμμισε τη συνεργασία των κοινοτήτων της Ιταλίας με ελληνικές και κυπριακές αρχές, εκπαιδευτικούς και ακαδημαϊκούς. Στους

υποστηρικτές της προσπάθειας αναφέρθηκαν, μεταξύ άλλων, η Ελληνική Πρεσβεία στη Ρώμη, η Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού, η ΚΕΔΕ, ο Δήμος Νάπολης, η Ορθόδοξη Μητρόπολη Ιταλίας, ο Φιλολογικός Σύλλογος Παρνασσός και το δίκτυο Sintonia της Νάπολης.

Ο κ. Παύλος Κυπριανού, πρώην Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Νεαπόλεως και Καμπανίας, συνέδεσε την επιτυχία με τη συστηματική εργασία της κοινότητας και τη συνεργασία της με τον κ. Ιωάννη Κορίνθιο. Αναφέρθηκε στη δημιουργία Εξεταστικού Κέντρου και Τμήματος Ελληνικής Γλώσσας στη Νάπολη, καθώς και στο ενδιαφέρον Ιταλών για την εκμάθηση της νέας ελληνικής. Η μαρτυρία του ανέδειξε ότι η διεκδίκηση της διεθνούς ημέρας στηρίχθηκε σε ήδη ενεργές εκπαιδευτικές σχέσεις και σε πραγματικές ανάγκες της Ομογένειας.

Τη συμβολή της αυτοδιοίκησης παρουσίασε ο Γενικός Γραμματέας της ΚΕΔΕ, κ. Δημήτριος Καφαντάρης, αναφερόμενος στη συμμετοχή της από το 2014 και στη στήριξη μέσω αποφάσεων δημοτικών συμβουλίων το 2016. Η κυρία Αναστασία Ευαγγελίου-Ρίζου κατέθεσε τη δική της εμπειρία από την εισήγηση σχετικού ψηφίσματος στον Δήμο Μαραθώνος και στην ΚΕΔΕ. Οι παρεμβάσεις αυτές αποτύπωσαν τη διεύρυνση μιας ομογενειακής πρωτοβουλίας σε κοινή προσπάθεια εκπαιδευτικών, κοινωνικών και θεσμικών φορέων.

Η επιστημονική τεκμηρίωση και η διπλωματική προσπάθεια

Ο κ. Γεώργιος Κουμουτσάκος εξήγησε ότι η διεθνής αναγνώριση απαίτησε τεκμηριωμένη επιχειρηματολογία για την παγκόσμια πολιτιστική συμβολή της ελληνικής γλώσσας, πέρα από τον αριθμό των ομιλητών της. Ανέδειξε επίσης την ανάγκη υπέρβασης επιφυλάξεων απέναντι στην καθιέρωση νέων διεθνών ημερών και την επιδίωξη ομοφωνίας, ώστε η απόφαση να αποκτήσει το πληρέστερο δυνατό διεθνές κύρος.

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στην επιστημονική συνδρομή των καθηγητών κ.κ.: Γεωργίου Μπαμπινιώτη και Χρήστου Κλαίρη. Η αξιοποίηση της γνώσης τους σε κείμενο κατάλληλο για τη διπλωματική διαπραγμάτευση δείχνει τη σημασία της συνεργασίας επιστημονικής κοινότητας και κρατικών θεσμών. Η συμβολή αυτή συμπλήρωσε την πολυετή κινητοποίηση της ομογένειας και των εκπαιδευτικών.

Ο Υφυπουργός Εξωτερικών υπογράμμισε την ανάγκη αξιοποίησης της αναγνώρισης στη δημόσια και πολιτιστική διπλωματία. Στην ίδια κατεύθυνση, ο Μόνιμος Αντιπρόσωπος διέκρινε δύο πεδία συνέχειας, την εκμάθηση και την προβολή της γλώσσας, προτείνοντας την καταγραφή ελληνιστών και φίλων της ελληνικής από τις διπλωματικές αρχές και τη συγκρότηση διεθνούς δικτύου συνεργασίας.

Οι φιλέλληνες και η διεθνής ακαδημαϊκή κοινότητα

Οι παρεμβάσεις της συνεδρίασης ανέδειξαν τη σημασία των ανθρώπων που διδάσκουν και μελετούν τα ελληνικά από προσωπικό και επιστημονικό ενδιαφέρον, ανεξάρτητα από την καταγωγή τους. Η κυρία Στέλλα Πριόβολου αναφέρθηκε στη συνεργασία της με τον κ. Ιωάννη Κορίνθιο από το 2014, στην κινητοποίηση των κλασικών λυκείων και στην ανάγκη στήριξης των εδρών ελληνικών σπουδών και της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης.

Ο κ. Ζακ Μπουσάρ παρουσίασε την πεντηκονταετή διδασκαλία του στο Πανεπιστήμιο του Μόντρεαλ και τη δημιουργία Προγράμματος Νεοελληνικών Σπουδών που απευθύνθηκε σε φοιτητές ελληνικής και γαλλικής καταγωγής. Ζήτησε τη συνδρομή του ελληνικού κράτους και της κοινότητας για τη συνέχιση του προγράμματος μετά τη συνταξιοδότησή του. Η παρέμβασή του κατέδειξε την ανάγκη θεσμικής συνέχειας των πανεπιστημιακών δομών, πέρα από την προσωπική προσφορά των ιδρυτών τους.

Ο κ. Αναστάσιος Τάμης έδωσε έμφαση στη σύγχρονη χρήση και στη διεθνή διάδοση της ελληνικής γλώσσας, ζητώντας ενεργότερη συνεργασία της Ελλάδας με τη διασπορά και τους φιλέλληνες. Στον βιντεοσκοπημένο χαιρετισμό της, η καθηγήτρια του κλασικού λυκείου Umberto I της Νάπολης περιέγραψε την ενθουσιώδη συμμετοχή μαθητών και εκπαιδευτικών της Νάπολης και της Καμπανίας στην πρωτοβουλία. Αυτή η συμμετοχή προσέδωσε στην προσπάθεια πραγματικό διαπολιτισμικό και εκπαιδευτικό βάθος.

Η προσφορά των εκπαιδευτικών και η συμμετοχή των μαθητών

Η κυρία Αναστασία Ευαγγελίου-Ρίζου παρουσίασε συγκεκριμένες δράσεις του Λυκείου Μαραθώνα, το οποίο συμμετείχε συστηματικά στον εορτασμό από το 2017. Αναφέρθηκε στην ημερίδα του 2018, στη συνεργασία με άλλα σχολεία και το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, καθώς και στις τηλεδιασκέψεις με εκπαιδευτικούς και ακαδημαϊκούς φορείς του εξωτερικού. Περιέγραψε ακόμη δράσεις στη Γερμανία, αδελφοποίηση με κλασικό λύκειο στο Βαρέζε και συμμετοχή στις εκδηλώσεις της Νάπολης.

Από τη μαρτυρία αυτή προέκυψε ότι η ημέρα μπορεί να λειτουργήσει ως σταθερός παιδαγωγικός θεσμός. Η μελέτη και παρουσίαση μαθητικών εργασιών, η μελοποιημένη ποίηση, οι ανταλλαγές και οι κοινές δράσεις συνδέουν τη γλωσσική διδασκαλία με τη δημιουργία και την επικοινωνία. Προσφέρουν στους μαθητές δυνατότητες να γνωρίσουν τη διεθνή παρουσία της ελληνικής γλώσσας μέσα από τη δική τους συμμετοχή.

Ο Υφυπουργός Παιδείας, κ. Κωνσταντίνος Βλάσης, αναφέρθηκε στη στήριξη των σχολείων του εξωτερικού με εκπαιδευτικό προσωπικό και διδακτικό υλικό, στη συνεργασία με πανεπιστήμια και στις δυνατότητες ψηφιακών εργαλείων, όπως η πλατφόρμα Staellinika. Η ουσιαστική αξιοποίηση της διεθνούς αναγνώρισης συνδέεται με τη συνέχεια αυτής της υποστήριξης και με τη συνεργασία των αρμόδιων υπουργείων, των κοινοτήτων και των εκπαιδευτικών φορέων.

Η εμπειρία από τις εκδηλώσεις στη Νέα Υόρκη

Όπως κατέθεσα στην παρέμβασή μου κατά τη συνεδρίαση, η παρουσία μου στις εκδηλώσεις της Νέας Υόρκης για την Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας ανέδειξε έμπρακτα τη διεθνή απήχησή της. Στην εκδήλωση της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Ελλάδας στην έδρα του ΟΗΕ συμμετείχαν άνθρωποι από διαφορετικές χώρες και πανεπιστημιακοί που δεν ανήκαν στην ομογένεια. Το ενδιαφέρον τους επιβεβαίωσε ότι η ελληνική γλώσσα συνδέεται με ένα πολιτιστικό περιεχόμενο που υπερβαίνει τα εθνικά μας όρια.

Στην εκδήλωση του Γενικού Προξενείου της Ελλάδας, με μαθητές από έξι ημερήσια ομογενειακά σχολεία της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αμερικής, διαπίστωσα τη δύναμη της εκπαιδευτικής προσπάθειας στη διατήρηση της γλώσσας στις νεότερες γενιές. Η χρήση των ελληνικών, οι απαγγελίες ποιημάτων και η συμμετοχή των παιδιών ανέδειξαν την προσφορά των εκπαιδευτικών και των οικογενειών. Η εμπειρία αυτή ενισχύει την πεποίθησή μου ότι η ελληνική γλώσσα αποτελεί εργαλείο σκέψης, φορέα αξιών και θεμέλιο της πολιτιστικής μας ταυτότητας.

Κατευθύνσεις για την αξιοποίηση της αναγνώρισης

Με βάση τα ζητήματα που αναδείχθηκαν στη συνεδρίαση, θεωρώ αναγκαία τη διαμόρφωση σταθερού πλαισίου συνεργασίας για την επόμενη περίοδο. Η προσπάθεια πρέπει να περιλαμβάνει έγκαιρο συντονισμό των δράσεων της 9ης Φεβρουαρίου μεταξύ Υπουργείων, διπλωματικών αρχών, κοινοτήτων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και αυτοδιοίκησης, με συνέχεια των συνεργασιών σε όλη τη διάρκεια του έτους.

Προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στη στήριξη των εκπαιδευτικών και των δομών ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης, με κατάλληλο διδακτικό υλικό, επιμόρφωση και αξιοποίηση της εξ αποστάσεως διδασκαλίας. Παράλληλα, χρειάζεται συστηματική παρακολούθηση των αναγκών των εδρών και των προγραμμάτων ελληνικών σπουδών, ώστε να διασφαλίζεται η συνέχειά τους και να διευρύνεται το κοινό τους.

Η πρόταση για διεθνές δίκτυο ελληνιστών και φίλων της ελληνικής γλώσσας προσφέρει συγκεκριμένο πεδίο δράσης. Η σύνδεσή του με σχολικές αδελφοποιήσεις, μαθητικές ανταλλαγές, πανεπιστημιακές συνεργασίες και δράσεις μετάφρασης και λογοτεχνίας μπορεί να ενισχύσει τη διεθνή παρουσία της ελληνικής. Η Επιτροπή μπορεί να συμβάλει με παρακολούθηση της προόδου και τακτική ενημέρωση από τους αρμόδιους φορείς.

Συμπέρασμα

Η αναγνώριση της Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας αποτελεί καρπό μιας συλλογικής προσπάθειας με αφετηρία την ομογένεια και με καθοριστική συνδρομή φιλελλήνων, εκπαιδευτικών, ακαδημαϊκών και της ελληνικής διπλωματίας. Η ουσιαστική συνέχειά της βρίσκεται στη διδασκαλία της γλώσσας, στη στήριξη των φορέων της και

στη συμμετοχή των νέων. Ως εισηγητής, θεωρώ ότι η έμπρακτη υποστήριξη αυτής της συνεργασίας αποτελεί την ουσιαστικότερη ανταπόκριση στη διεθνή αναγνώριση που κατακτήθηκε.

3. «Ενημέρωση των Μελών της Επιτροπής από τον Υφυπουργό Εξωτερικών, αρμόδιο για θέματα Απόδημου Ελληνισμού, κ. Ιωάννη – Μιχαήλ Λοβέρδο»

Εισηγητής: Αλέξανδρος Καζαμίας, Μέλος της Επιτροπής

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκε ο Υφυπουργός, κ. Ιωάννης Λοβέρδος, και η Γενική Γραμματέας Απόδημου Ελληνισμού, κυρία Μάϊρα Μυρογιάννη. Αντικείμενο ήταν τα θέματα της αρμοδιότητάς τους και η υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου της Κυβέρνησης για τον Απόδημο Ελληνισμό 2024-2027.

Στην πρωτολογία του, ο κ. Λοβέρδος παρουσίασε έναν σύντομο απολογισμό της θητείας του, έναν χρόνο και 3 μέρες μετά το διορισμό του ως Υφυπουργού, υπογραμμίζοντας ότι πραγματοποίησε «36 ταξίδια μέσα σε έναν χρόνο» σε πολλά κέντρα της διασποράς. Αναφέρθηκε στις εντυπώσεις του από τις επισκέψεις αυτές και στη σημασία του φιλελληνισμού, με αφορμή τα 200 χρόνια από την Έξοδο του Μεσολογγίου. Κατόπιν, εστίασε σε τέσσερα σημεία του Στρατηγικού Σχεδίου 2024-2027. Πρώτο, σε σχέση με τη γλώσσα, επανέλαβε την «καθιέρωση της παγκόσμιας ημέρας ελληνικής γλώσσας» από την UNESCO, τον Νοέμβριο, και την κρατική ενίσχυση που δόθηκε το 2024 σε 43 πανεπιστημιακές έδρες και προγράμματα ελληνικών σπουδών σε 17 χώρες. Το 2025 οι έδρες που ενισχύθηκαν, είπε, ανήλθαν σε 90. Δεύτερο, μίλησε για τα προγράμματα φιλοξενίας νέων της διασποράς στην Ελλάδα. Τρίτο, αναφέρθηκε στην «αναβάθμιση των προξενικών υπηρεσιών και την αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων», όπως η ειδική ενότητα για Έλληνες του εξωτερικού στο Gov.gr, η πλατφόρμα e-proxeneio για την υποβολή αιτημάτων, και το «myConsulLive» για τον προγραμματισμό ραντεβού. Τόνισε, επίσης, ότι «προχωρούμε στην ψηφιοποίηση της διαδικασίας έκδοσης διαβατηρίων, σε συνεργασία με την Ελληνική Αστυνομία» και στη μείωση του χρόνου έκδοσής τους. Τέλος, επεσήμανε την πρόσφατη ψήφιση νόμου της Κυβέρνησης, με 201 ψήφους, που δίνει τη δυνατότητα επιστολικής ψήφου στις βουλευτικές εκλογές για τους Έλληνες του Εξωτερικού.

Στην παρέμβασή του, ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, κ. Γιώργος Νικητιάδης, ζήτησε η Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς να πραγματοποιεί και αυτή επισκέψεις για να «αισθανθούν την ελληνική παρουσία» οι Έλληνες του εξωτερικού. Για τα πανεπιστήμια, συμφώνησε με την ενίσχυση των εδρών που διδάσκουν ελληνικά και ζήτησε κατάσταση με τις έδρες και τις ενισχύσεις που λαμβάνουν, τόσο από το δημόσιο όσο και από ιδιώτες, «γιατί δεν είναι μόνο η ελληνική πολιτεία που φροντίζει», είπε, «ξέρω ότι υπάρχουν και Έλληνες ιδιώτες οι οποίοι έχουν χρηματοδοτήσει». Κατόπιν αναφέρθηκε στη μείωση των δασκάλων και το κλείσιμο ελληνικών σχολείων και στην αρνητική επίπτωση που έχει αυτό για τη διδασκαλία της γλώσσας στο εξωτερικό. Αναφορικά με τα προξενεία, τόνισε πως υπάρχουν καθυστερήσεις, λέγοντας πως «έχω ανθρώπους που μου λένε, ραντεβού σε 1,5 χρόνο στο Προξενείο». Μίλησε επίσης για τη σημαντική απόσταση που χωρίζει κάποια προξενεία σε μεγάλες χώρες του εξωτερικού. Τέλος, για τον πρόσφατο νόμο

σχετικά με την ψήφο των Ελλήνων του εξωτερικού, υπογράμμισε πως το ΠΑΣΟΚ ψήφισε το νομοσχέδιο «για να μπορούν οι Έλληνες του εξωτερικού να διευκολύνονται με την επιστολική ψήφο». Πρόσθεσε όμως ότι, προσωπικά, έχει άλλη άποψη, δηλαδή «να ψηφίζουν ο καθένας στην περιοχή του με επιστολική ψήφο στο Πρωτοδικείο».

Στη συνέχεια μίλησε ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, κ. Γιώργος Ψυχογιός, ο οποίος αναφέρθηκε σε σειρά Επίκαιρων Ερωτήσεων και γραπτών ερωτήσεων που έκανε το κόμμα του για την αναβάθμιση των «δομών της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στον κόσμο». Σχετικά με τα προξενεία, τόνισε την ανάγκη περισσότερης στελέχωσης και μηχανοργάνωσης, ρωτώντας τον Υφυπουργό να παρουσιάσει τι έκανε γι' αυτό η Κυβέρνηση. Τέλος, υπογράμμισε την ανάγκη δικτύωσης, όχι μόνο από την πλευρά του Υπουργείου, αλλά και από την πλευρά της Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς, ώστε να πηγαίνουν κοινοβουλευτικές αποστολές από την Ελλάδα και να είναι διακομματικές.

Ο Βουλευτής της Πλεύσης Ελευθερίας, κ. Αλέξανδρος Καζαμίας, διαμαρτυρήθηκε για δηλώσεις του Υφυπουργού, το ίδιο πρωί στην ΕΡΤ, ότι ο ίδιος, δήθεν, υποστήριξε «αστειότητες» του τύπου ότι οι Έλληνες «δεν πρέπει να έχουμε όπλα». Ο Βουλευτής αποσαφήνισε ότι η αναφορά του κ. Λοβέρδου αφορούσε Επίκαιρη Ερώτησή του προς τον έτερο Υφυπουργό Εξωτερικών, κ. Χάρη Θεοχάρη, τονίζοντας ότι ψευδώς του αποδόθηκαν τέτοια λόγια. Κατέθεσε το πρακτικό της Επίκαιρης Ερώτησης και ζήτησε από τον κ. Λοβέρδο να ανακαλέσει. Ξεκαθάρισε πως είχε πει ότι «είναι προκλητικό να αγοράζουμε αντιπυραυλικό και αντι-drone θόλο από το Ισραήλ, ύψους 3 δισ. ευρώ, που είναι ο μισός προϋπολογισμός της άμυνας, τη στιγμή που το Ισραήλ εμπλέκεται σε έναν παράνομο πόλεμο που παραβιάζει το διεθνές δίκαιο». Ο κ. Καζαμίας επεσήμανε ότι ο κ. Θεοχάρης χρησιμοποίησε αντικοινοβουλευτική γλώσσα λέγοντας «δεν σας ενδιαφέρει η Ελλάδα» και «γιατί είστε Βουλευτής του Ελληνικού Κοινοβουλίου» και υπενθύμισε πως ο Πρόεδρος της Βουλής, που προέρχεται από το κόμμα του, ορθώς παρέπεμψε τον Υφυπουργό στην Επιτροπή Δεοντολογίας. Απευθυνόμενος στον κ. Λοβέρδο είπε: «Γιατί υιοθετείτε τέτοιες αισχρές δηλώσεις απέναντι στον μόνο Βουλευτή από τη διασπορά; Τι μήνυμα θέλετε να στείλετε στους Έλληνες της διασποράς; Ότι όταν σας κάνουν κριτική... τους λέτε "πηγαίνετε πίσω"»;

Κατόπιν στάθηκε σε τρία σημεία της εισήγησης του Υφυπουργού. Για την εκπαίδευση, επεσήμανε ότι στα σχολεία υπάρχουν ελλείψεις προσωπικού και στα πανεπιστήμια κλείνουν κάποιες έδρες νεοελληνικών σπουδών, ενώ υπάρχουν άλλοι τρόποι πέραν της επιδότησης που μπορούν να συμβάλουν. Για τα προξενεία τόνισε ότι η ψηφιοποίηση δεν αρκεί και ότι παρά την πρόσφατη πρόσληψη 100 νέων υπαλλήλων, υπάρχει υποστελέχωση και μια υπερβολικά γραφειοκρατική πρακτική που είναι ταπεινωτική για πολλούς Έλληνες του εξωτερικού. Τέλος, αναρωτήθηκε τι θα γίνει με το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού (ΣΑΕ), το οποίο δεν λειτουργεί για 15 χρόνια, κατά παραβίαση του Συντάγματος, ενώ δεν εφαρμόζεται ο στόχος του Στρατηγικού Σχεδίου 2024-2027 για το ΣΑΕ.

Απαντώντας, ο κ. Λοβέρδος είπε: «Εγώ ποτέ [...] ούτε τον πατριωτισμό του κ. Καζαμία ή οποιουδήποτε συναδέλφου εδώ στη Βουλή έχω αμφισβητήσει... Ποτέ δεν το είπα αυτό, κύριε Καζαμία... Είστε καλοδεχούμενος στη Βουλή των Ελλήνων ως Έλληνας της Διασποράς, γιατί θέλουμε Έλληνες της Διασποράς και αυτός ήταν ο στόχος μας και δυστυχώς δεν το ψηφίσατε, να υπάρχουν και απόδημοι Έλληνες στο Ελληνικό Κοινοβούλιο. Δυστυχώς, το κόμμα σας δεν το ψήφισε... να εκλέγονται από τους Έλληνες της Διασποράς βουλευτές του εξωτερικού». Ανταπαντώντας, ο κ. Καζαμίας είπε: «Δέχομαι τη δήλωση σας... Μία ακόμη διόρθωση: Εμείς δεν ψηφίσαμε ενάντια στη συμμετοχή των Ελλήνων του εξωτερικού στις εκλογές. Ψηφίσαμε “Υπέρ”. Δεν ψηφίσαμε την τριεδρική περιφέρεια, μόνο, η οποία είναι ένας τρόπος, ένα σχήμα συμμετοχής. Αλλά έχουμε πολύ σθεναρή στάση υπέρ της συμμετοχής των Αποδήμων».

Από την πλευρά του ΚΚΕ, ο Βουλευτής, κ. Ιωάννης Δελής άσκησε κριτική για τη συμμετοχή της Ελλάδας στον πρόσφατο πόλεμο στη Μέση Ανατολή, και κατόπιν εστίασε στα σημεία της ομιλίας του Υφυπουργού. Για την επιστολική ψήφο, παρατήρησε πως «δεν είναι αυτός ο μόνος τρόπος ενίσχυσης των δεσμών του ελληνικού κράτους με τη διασπορά» που είναι «μια προβληματική διαδικασία, διαβλητή και με ορατούς τους κινδύνους της παραβίασης της μυστικότητας της ψήφου». Σχετικά με τα προξενεία, επέκρινε την ιδέα ότι «η ψηφιακότητα και η ψηφιοποίηση» μπορεί να «αποτελεί πανάκεια» και επεσήμανε τις καθυστερήσεις με τις μεταφράσεις εγγράφων και τα ραντεβού για τα διαβατήρια. Για την παιδεία, τόνισε πως ο Υφυπουργός αναφέρθηκε στα πανεπιστήμια, αλλά για τα σχολεία δεν είπε τίποτα, παρόλο που υπάρχουν «κενά» και «χιλιάδες παιδιά που έχουν ανάγκη να μάθουν την ελληνική γλώσσα». Πρότεινε ως λύση να μειωθεί από 40 σε 20 ο ελάχιστος αριθμός των παιδιών για τη δημιουργία τμήματος ελληνικής γλώσσας.

Σε παρέμβασή του, ο Πρόεδρος της Επιτροπής, κ. Φόρτωμας, έθιξε δύο ζητήματα. Το πρώτο αφορούσε στον πρόσφατο νόμο για τη σύσταση ειδικής τριεδρικής εκλογικής περιφέρειας αποδήμων, η οποία, είπε, ήταν αίτημα του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού που υλοποιείται. Το δεύτερο θέμα αφορά το επιμίσθιο για τους καθηγητές στα σχολεία του εξωτερικού, το οποίο έρχεται σε καινούργιο νομοσχέδιο της Κυβέρνησης, αλλά, πέραν αυτού, πρέπει να γίνουν και άλλες βελτιώσεις. Ζήτησε επίσης και το Υπουργείο Παιδείας να σκύψει ακόμα περισσότερο σε μια καλύτερη συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών, πάνω σε ζητήματα συγχρονισμού. Κατόπιν κάλεσε τον Υφυπουργό να ενημερώσει την Επιτροπή για την πρόσληψη 146 νέων προξενικών υπαλλήλων μέσω ΑΣΕΠ και για το βαθμό υλοποίησης του πολύ καλού, όπως το χαρακτήρισε, Στρατηγικού Σχεδίου 2024-2027, υπενθυμίζοντας ότι το είχε παρουσιάσει και συζητήσει στην Επιτροπή παλαιότερα ο προκάτοχός του, κ. Γιώργος Κώτσηρας.

Στη δευτερολογία του ο Υφυπουργός, κ. Λοβέρδος, διαπίστωσε συναίνεση στα περισσότερα θέματα. Ανέφερε τις προσπάθειες του Υπουργείου στο Πανεπιστήμιο Columbia και την επιδίωξή του να ξανανοίξει την έδρα στο Cambridge. Για τα προξενεία,

συμφώνησε πως υπάρχει πρόβλημα, τονίζοντας πως αυτό οφείλεται στις περιστολές της προηγούμενης δεκαετίας της χρεοκοπίας. Υποστήριξε ότι 146 νέοι διοικητικοί υπάλληλοι προσελήφθησαν και έχουν αρχίσει να εκπαιδεύονται και ότι προστέθηκαν σε αυτούς 21 διπλωματικοί υπάλληλοι. Αναφερόμενος στη Γερμανία, τόνισε πως υπάρχουν 530.000 Έλληνες εκεί εκ των οποίων οι 350.000 έχουν και ελληνική ιθαγένεια και δήλωσε ότι αυτούς τους θέλουμε να γυρίσουν πίσω. Κλείνοντας, είπε πως κάνουμε ό,τι είναι δυνατό προς την κατεύθυνση αυτή, αλλά, βέβαια, πρέπει να συνεργαστούν και οι Έλληνες της διασποράς με όλους μας. Γιατί και η γκρίνια καλή είναι, αλλά όχι η υπερβολική.

Τη συνεδρίαση έκλεισε η Γενική Γραμματέας Απόδημου Ελληνισμού, κυρία Μάϊρα Μυρογιάννη, αναφερόμενη στη στήριξη 43 πανεπιστημιακών εδρών Ελληνικών Σπουδών το 2024 και 81 εδρών το 2025. Είπε πως έχουμε δημιουργήσει μία λίστα για τις έδρες των ελληνικών σπουδών οι οποίες κινδυνεύουν, διότι εκεί πρέπει η πολιτεία να έχει μεγαλύτερη δράση, και μίλησε για τη διερεύνηση της δυνατότητας να ανοίξουμε νέες έδρες ή να επαναλειτουργήσουμε νέες έδρες που έχουν σταματήσει να λειτουργούν. Αναφέρθηκε επιπλέον στην κρίση στα τμήματα γλωσσών στα πανεπιστήμια του εξωτερικού, αλλά είπε πως πολλοί φοιτητές πηγαίνουν στα τμήματα Κλασικών Σπουδών, τα οποία συνδέονται με τμήματα Νεοελληνικών Σπουδών.

Αναφέρθηκε ακόμα σε σειρά προγραμμάτων για τους μαθητές των σχολείων, ορισμένα σε συνεργασία με ελληνικά πανεπιστήμια και εφημερίδες. Για τα σχολεία, τόνισε πως αρμόδιο είναι το Υπουργείο Παιδείας, με το οποίο το Υπουργείο Εξωτερικών βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία. Για τη σύνδεση με τις παροικίες του εξωτερικού, η κυρία Μυρογιάννη αναφέρθηκε σε σεμινάριο σε συνεργασία με την ΑΑΔΕ για τη διευκόλυνση των ομογενών να μπαίνουν στο “taxis net” και να κάνουν τις φορολογικές δηλώσεις τους, καθώς και σε ένα πρόγραμμα αντίστοιχο με το Κτηματολόγιο και ένα τρίτο για τις ασφαλιστικές εισφορές. Τέλος, για τα προξενεία εξέφρασε την άποψη ότι πρόβλημα υπάρχει εκεί όπου ζουν μεγάλες παροικίες, όπως στη Μελβούρνη, το Τορόντο ή το Μόντρεαλ. Αλλά η πλειονότητα των προξενείων, κατέληξε, δεν αντιμετωπίζει καθυστερήσεις.

Συνολικά, η συνεδρίαση ανέδειξε τις προτεραιότητες του Υπουργείου Εξωτερικών στην πολιτική του για τους Έλληνες της διασποράς παρείχε ένα είδος απολογισμού του πρώτου έτους της θητείας του Υφυπουργού, κ. Λοβέρδου, και πρόβαλε τις διαφορετικές απόψεις της Κυβέρνησης και της Αντιπολίτευσης για την καλύτερη αντιμετώπιση των θεμάτων όπως αυτά αποτυπώνονται στο Στρατηγικό Σχέδιο 2024-2027. Στο επίκεντρο τέθηκαν ξανά τα θέματα σχολικής και πανεπιστημιακής παιδείας, οι δυσλειτουργίες των προξενείων, η ενίσχυση των δεσμών με τις παροικίες του εξωτερικού, η επιστολική ψήφος και η επαναλειτουργία του ΣΑΕ.

4. «Ενημέρωση των Μελών της Επιτροπής από αντιπροσωπεία του Διοικητικού Συμβουλίου της Ομοσπονδίας Ελληνικών Συλλόγων και Κοινοτήτων Σουηδίας»

Εισηγητής: Στυλιανός (Στέλιος) Πέτσας, Μέλος της Επιτροπής

Κατά τη Γ΄ Τακτική Σύνοδο της Κ΄ Περιόδου της Βουλής των Ελλήνων, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς έδωσε το βήμα στους Ελληνικούς Συλλόγους και Κοινότητες Σουηδίας. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή συνεδρίασε την 30η Μαρτίου 2026, υπό την προεδρία του Α΄ Αντιπροέδρου της, κ. Γεωργίου Νικητιάδη, με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Ενημέρωση των Μελών της Επιτροπής από αντιπροσωπεία του Διοικητικού Συμβουλίου της Ομοσπονδίας Ελληνικών Συλλόγων και Κοινοτήτων Σουηδίας», με σκοπό να αναδειχθούν τα ζητήματα που αντιμετωπίζει η μοναδική πλέον ενεργή ομοσπονδία στη Δυτική Ευρώπη, που εκφράζει το σύνολο του Οργανωμένου Ελληνισμού της Σουηδίας, όπως χαρακτηριστικά σημείωσε ο Πρόεδρός της.

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ. Μωυσής Νικολαΐδης, Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ελληνικών Συλλόγων και Κοινοτήτων Σουηδίας και Βασίλειος Φωτεινόπουλος, Υπεύθυνος Τύπου της Ομοσπονδίας Ελληνικών Συλλόγων και Κοινοτήτων Σουηδίας, ενώ στην αντιπροσωπεία του Διοικητικού Συμβουλίου της Ομοσπονδίας Ελληνικών Συλλόγων και Κοινοτήτων Σουηδίας, κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής, συμμετείχαν οι κ.κ. Πολυξένη Κιουζέλη, Γραμματέας και Χρυσή Μπαρμπάτσιαλου, Υπεύθυνη Εκπαιδευτικών.

Στην παρούσα εισήγηση περιγράφονται συνοπτικά όσα συζητήθηκαν από τους παριστάμενους στη συνεδρίαση, προσκεκλημένους και μέλη της Επιτροπής.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΣΟΥΗΔΙΑΣ – ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΣΟΥΗΔΙΑΣ

Ο ελληνισμός εμφανίστηκε στη Σουηδία τη δεκαετία του 1960 όταν Έλληνες άρχισαν να απασχολούνται στη Σουηδία ως εργατικό δυναμικό. Παράλληλα, πολλοί Έλληνες κατέφυγαν στη Σουηδία εξαιτίας της επταετούς στρατιωτικής δικτατορίας. Η Κυβέρνηση και ο λαός της Σουηδίας παρείχαν συμπαράσταση στον αγώνα του ελληνικού λαού ενάντια στη στρατιωτική δικτατορία, ενώ ιδιαίτεροι δεσμοί είχαν αναπτυχθεί με τον Ούλωφ Πάλμε, πρώην Πρωθυπουργό της Σουηδίας. Αυτό επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι το πρώτο μουσείο στον κόσμο αφιερωμένο στον Ούλωφ Πάλμε λειτουργεί στο χωριό Μοχός στην Κρήτη που αποτέλεσε ένα ιδιαίτερα αγαπητό μέρος διακοπών για τον ίδιο, όπως χαρακτηριστικά σημείωσε ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ελληνικών Συλλόγων και Κοινοτήτων Σουηδίας.

Η Ομοσπονδία Ελληνικών Συλλόγων και Κοινοτήτων Σουηδίας (εφεξής «*Ομοσπονδία*») ιδρύθηκε το έτος 1992 από πέντε (5) Κοινότητες, με βασικό πυλώνα την ενσωμάτωση των Ελλήνων στην κοινωνία και στην πολιτική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της

Σουηδίας, με ταυτόχρονη διατήρηση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού. Η Ομοσπονδία αποτέλεσε την πρώτη ομογενειακή οργάνωση που έθεσε συγκεκριμένα ζητήματα στην ελληνική πολιτεία, καθώς έθεσε, ήδη, στην Κυβέρνηση του Πρωθυπουργού Κωνσταντίνου Καραμανλή, που σχηματίστηκε το έτος 1974 με αρμόδιο Υπουργό τον Γεώργιο Ράλλη (Υπουργό παρά τω Πρωθυπουργώ και μετέπειτα Υπουργό Προεδρίας της Κυβερνήσεως), το ζήτημα της άσκησης του δικαιώματος ψήφου στον τόπο κατοικίας των Ελλήνων της Σουηδίας και το ζήτημα της επιστολικής ψήφου.

Από την ίδρυσή της και έκτοτε η Ομοσπονδία επιχειρεί να διαδραματίσει ένα υποστηρικτικό των εθνικών θεμάτων ρόλο, με έγγραφες ή δια ζώσης παρεμβάσεις προς την εκάστοτε Κυβέρνηση της Σουηδίας, ενδεικτικά αναφερομένης της πρόσφατης παρέμβασης προς την Υπουργό Εξωτερικών της Σουηδίας σχετικά με την τουρκική επιθετικότητα στην Ανατολική Μεσόγειο, το θέμα της Κύπρου και λοιπά συναφή ζητήματα, καθώς και με τη συμμετοχή της σε γνωμοδοτικές Επιτροπές της Κυβέρνησης της Σουηδίας.

Στο πλαίσιο της παρουσίασης των δράσεων της Ομοσπονδίας, ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας γνωστοποίησε στα μέλη της Επιτροπής ότι οργανώθηκε εκδήλωση μνήμης προσώπων που είχαν επιδείξει έντονη αντιδικτατορική δράση, όπως της Νατάσας Μερτίκα και του Περικλή Κοροβέση, συγγραφέα του βιβλίου «Ανθρωποφύλακες» και ότι είχε ζητήσει από το ελληνικό Κοινοβούλιο χρηματοδότηση για να παρουσιαστεί στη Σουηδία θεατρική παράσταση, βασισμένη στο βιβλίο αυτό. Παράλληλα, τα μέλη της αντιπροσωπείας της Ομοσπονδίας ζήτησαν τη συνδρομή της Επιτροπής για την λήψη φωτογραφικού υλικού από το έτος 1945, προτείνοντας τη διοργάνωση μιας έκθεσης φωτογραφίας στο εξωτερικό με την αντιστασιακή δράση των Ελλήνων.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ – ΘΕΣΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της Επιτροπής εκτέθηκαν από τον Πρόεδρο της Ομοσπονδίας πέντε (5) βασικά ζητήματα: α) αναβάθμιση της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας, β) επανεκκίνηση της λειτουργίας του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού, γ) θέσπιση της επιστολικής ψήφου, δ) αντιμετώπιση των προβλημάτων της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης και ε) αντιμετώπιση των προβλημάτων υποστελέχωσης των ελληνικών προξενείων.

- ***Αναβάθμιση Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας***

Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας εξέφρασε τον προβληματισμό και την ανησυχία του για τη λειτουργία της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας, καθώς, ενώ το έτος 2000, ο προϋπολογισμός της ανερχόταν στο ύψος των είκοσι τριών εκατομμυρίων ευρώ (23.000.000€), πλέον έχει περιοριστεί ακόμη και κάτω

των τριών εκατομμυρίων ευρώ (3.000.000€), με τη Γενική Γραμματεία να έχει ουσιαστικά «υποβιβαστεί» σε επίπεδο Διεύθυνσης του Υπουργείου Εξωτερικών.

Η Ομοσπονδία θεωρεί ότι η Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας πρέπει να αναβαθμιστεί ως αυτόνομο θεσμικό όργανο, με δικό της προϋπολογισμό και στρατηγική, προκειμένου να είναι σε θέση να χρηματοδοτεί προγράμματα στο εξωτερικό που προάγουν την ελληνική γλώσσα και τον ελληνικό πολιτισμό και ταυτόχρονα να στηρίζει τις ομογενειακές οργανώσεις.

- ***Επανεκκίνηση της λειτουργίας του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού***

Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας έκανε ιδιαίτερη μνεία στο Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού (εφεξής «*Σ.Α.Ε.*»), που είναι συνταγματικά κατοχυρωμένο. [Σημ. Συντάκτη: η παρ.2 του άρθρου 108 του Συντάγματος προβλέπει ότι: «*Νόμος ορίζει τα σχετικά με την οργάνωση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού, που έχει ως αποστολή του την έκφραση όλων των δυνάμεων του απανταχού ελληνισμού*.»]

Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας προέβη σε μια σύντομη ιστορική αναδρομή της σύστασης του Σ.Α.Ε., μετά από προτάσεις των Συλλόγων και Κοινοτήτων και Ομοσπονδιών του Απόδημου Ελληνισμού. Αναφέρθηκε ειδικά στον πρώτο νόμο ίδρυσης του Σ.Α.Ε. [Σημ. Συντάκτη: άρθρο 17 του ν. 1867/1989 της 9/9.10.89 (Α' 227)] που ψηφίστηκε επί Κυβερνήσεως Τζανή Τζαννετάκη, με ομοφωνία των μελών του Κοινοβουλίου, καθώς, παρά το φορτισμένο πολιτικό κλίμα της εποχής, ο Ανδρέας Παπανδρέου, ως Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης τότε, είχε συναινέσει στην υπερψήφιση του σχετικού νομοσχεδίου.

Εν συνεχεία αναφέρθηκε στις συνθήκες που οδήγησαν στην έκδοση του προεδρικού διατάγματος για τη συγκρότηση και λειτουργία του Σ.Α.Ε. [Σημ. Συντάκτη: Π.Δ. 196/1995 (Α' 105)] ως συμβουλευτικού οργάνου της ελληνικής πολιτείας για όλα τα θέματα που αφορούν τον απόδημο ελληνισμό και τη λειτουργία του [Σημ. συντάκτη: δυνάμει του ν. 3480/2006 (Α΄161)] ως γνωμοδοτικού, εισηγητικού, διεκδικητικού και υποστηρικτικού προς την ελληνική πολιτεία οργάνου, που είχε ως αποστολή του την έκφραση όλων των δυνάμεων του απανταχού ελληνισμού, μέχρι την αναστολή της για οικονομικούς λόγους το έτος 2010.

Κατόπιν, ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας περιέγραψε τις συνθήκες που οδήγησαν στην ψήφιση του ν. 4781/2021 (Α΄31), που προβλέπει την επαναλειτουργία του Σ.Α.Ε. η οποία όμως δεν έχει λάβει χώρα ακόμη.

- ***Θέσπιση της επιστολικής ψήφου***

Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας θεωρεί ότι οι απόδημοι που αναριθμούνται σε πάνω από ένα εκατομμύριο άτομα και είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους στην

Ελλάδα δεν θα πρέπει να στερούνται του συνταγματικού δικαιώματος ψήφου από τον τόπο κατοικίας τους, αλλά, αντίθετα, να έχουν τη δυνατότητα αυτόματης εγγραφής σε έναν εκλογικό κατάλογο εξωτερικού και να μπορούν να ψηφίζουν επιστολικά. Η παραλαβή του εκλογικού υλικού στην οικία του εκλογέα θα ενισχύσει τη συμμετοχή στην εκλογική διαδικασία.

- ***Αντιμετώπιση των προβλημάτων της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης***

Σύμφωνα με επιστολή που απέστειλαν οι εκπρόσωποι εννέα (9) συλλόγων γονέων και κηδεμόνων ελληνόγλωσσων σχολείων του εξωτερικού (και πιο συγκεκριμένα της Γερμανίας, Ουκρανίας, Νορβηγίας, Σουηδίας, Ελβετίας, Ολλανδίας, Πολωνίας, Λιθουανίας και Ισπανίας) στον Πρωθυπουργό, κ. Κυριάκο Μητσοτάκη, τον Νοέμβριο του προηγούμενου έτους 2025, όπως κατέθεσε ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας, έχει σημειωθεί μείωση του προϋπολογισμού για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση κατά ποσοστό 80% περίπου από την έναρξη της οικονομικής κρίσης. Όπως μάλιστα σημείωσε ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας, σημαντικά κονδύλια από τον περιορισμένο προϋπολογισμό παραμένουν αδιάθετα ή δεν αξιοποιούνται για την κάλυψη αναγκών των μαθητών του εξωτερικού και τους εκπαιδευτικούς.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος του μειωμένου προϋπολογισμού για την εκπαίδευση στο εξωτερικό, στην Σουηδία διατίθενται αίθουσες στις κοινότητες για τη στέγαση των ελληνικών σχολείων, η ίδια η Ομοσπονδία έχει διαθέσει ποσά για την καταβολή αποζημιώσεων οδοιπορικών δαπανών σε δασκάλους για την μετακίνησή τους σε διάφορες πόλεις, ενώ παράλληλα απασχολούνται ωρομίσθιοι, ημερήσιοι δάσκαλοι, με επιβάρυνση των γονέων.

Σημειωτέον δε ότι στη Σουηδία παρέχεται, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, δικαίωμα στους μαθητές εκμάθησης της μητρικής τους γλώσσας στα σχολεία φοίτησής τους, με τα μαθήματα της ελληνικής γλώσσας να πραγματοποιούνται, στον ελεύθερο χρόνο τους, το Σάββατο.

Οι περικοπές στον προϋπολογισμό της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό έχει προκαλέσει τη μείωση του αριθμού των αποσπασμένων εκπαιδευτικών, ο αριθμός των οποίων για το χρονικό διάστημα προ της οικονομικής κρίσης έφτανε τα 2.500 άτομα. Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας αναφέρθηκε ειδικά ότι στο ελληνικό σχολείο της Στοκχόλμης υπηρετούν τρεις (3) αποσπασμένοι δάσκαλοι, ενώ για την χρονική περίοδο πριν την οικονομική κρίση ο αριθμός των αποσπασμένων δασκάλων ανερχόταν σε είκοσι τρία (23) άτομα.

Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας σχολίασε, στο πλαίσιο αυτό, αφενός μεν την κατάργηση της θέσης του τοπικού Συντονιστή Εκπαίδευσης Εξωτερικού, με αποτέλεσμα τώρα να υπάγονται στην αρμοδιότητα του Συντονιστή Εκπαίδευσης Εξωτερικού που εδρεύει στο

Λονδίνο του Ηνωμένου Βασιλείου, αφετέρου δε την κατάργηση του Ειδικού Γραμματέα που προβλεπόταν στο παρελθόν στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, στις αρμοδιότητες του οποίου περιλαμβανόταν και η ελληνόγλωσση εκπαίδευση των Ελληνοπαίδων του εξωτερικού.

- ***Αντιμετώπιση των προβλημάτων υποστελέχωσης των ελληνικών προξενείων***

Η Ομοσπονδία θεωρεί ότι ο φόρτος εργασίας για τα στελέχη των προξενείων της Ελλάδας στο εξωτερικό έχει υπερδιπλασιαστεί τα τελευταία χρόνια λόγω της εισροής πολλών Ελλήνων στη Σουηδία (και σε άλλες χώρες), εξαιτίας της οικονομικής κρίσης. Η πλειονότητα αυτών είναι νέοι στην ηλικία, γεγονός που επαυξάνει τις ανάγκες καταχώρισης ληξιαρχικών πράξεων γάμων, βαπτίσεων κ.λπ.. Παρά τη διαπιστωθείσα επιπρόσθετη επιβάρυνση, τα στελέχη των προξενείων δεν έχουν αυξηθεί κατά τρόπο ανάλογο, ενώ, αντίθετα, έχει παρατηρηθεί ότι, σε πολλές περιπτώσεις, το ανθρώπινο δυναμικό των προξενείων έχει μειωθεί.

Το ζήτημα αυτό χρήζει αντιμετώπισης από την ελληνική πολιτεία, προκειμένου να διασφαλίζεται επαρκής εξυπηρέτηση των Ελλήνων του εξωτερικού, λαμβανομένου υπόψη ότι οι Έλληνες που κατοικούν στο εξωτερικό, συνήθως, έχουν την ανάγκη της προσωπικής επαφής και επικοινωνίας αντί της χρήσης απομακρυσμένων ψηφιακών εργαλείων. Στο πλαίσιο αυτό, οι εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας επισημαίνουν ότι το κόστος των υπηρεσιών των προξενείων είναι αρκετά υψηλό σε σύγκριση με τις ίδιες παροχές που λαμβάνουν οι Έλληνες πολίτες εντός της ελληνικής επικράτειας.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της Επιτροπής εκτέθηκαν από τους παριστάμενους προσκεκλημένους της Επιτροπής, αλλά και από τους Βουλευτές με τις παρεμβάσεις τους, ενδιαφέρουσες απόψεις και σκέψεις και κατατέθηκαν συγκεκριμένες προτάσεις για τις δράσεις που θα πρέπει να αναληφθούν, σε σχέση με τα θεσμικά ζητήματα που απασχολούν την Ομοσπονδία.

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής, ο Προεδρεύων Α’ Αντιπρόεδρος, κ. Γεώργιος Νικητιάδης, αφού μετέφερε τον χαιρετισμό του Προέδρου της Επιτροπής, κ. Φίλιππου Φόρτωμα, που απουσίαζε στο εξωτερικό, αναγνώρισε ότι η Ομοσπονδία έχει διαρκή παρουσία και προβαίνει σε συνεχείς και σημαντικές παρεμβάσεις για όλα τα ζητήματα που αφορούν στον απόδημο ελληνισμό.

Η παρουσία της Αντιπροσωπείας του Διοικητικού Συμβουλίου της Ομοσπονδίας στη συνεδρίαση της Επιτροπής, απέδειξε, πέραν πάσης αμφιβολίας, ότι η Ομοσπονδία είναι από τα πλέον δραστήρια συλλογικά όργανα των Ελλήνων του εξωτερικού και προκάλεσε μια εποικοδομητική συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των μελών της Επιτροπής και των προσκαλεσμένων της.

Σημειώνεται, ενδεικτικά, ο ιδιαίτερος σχολιασμός του Προέδρου της Ομοσπονδίας για την καθυστέρηση επαναλειτουργίας του Σ.Α.Ε. μετά την ψήφιση του ν. 4781/2021 (Α΄31) και την αρμοδιότητα της παρούσας Επιτροπής για την σύγκλιση της Γενικής Συνέλευσης, αλλά και τη σύγκριση με άλλους θεσμούς, όπως η Ένωση Ομογενών Βουλευτών και το Δίκτυο Αιρετών Αυτοδιοίκησης Ευρώπης. Σημειωτέον δε, ότι ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας, επισήμανε ότι η Ομοσπονδία δεν έχει λάβει χρηματοδότηση από την ελληνική πολιτεία από την περίοδο της οικονομικής κρίσης και έκτοτε.

Ο κ. Αθανάσιος Παπαθανάσης αναφέρθηκε στις πρόσφατες νομοθετικές πρωτοβουλίες για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος των εκλογέων που βρίσκονται εκτός της ελληνικής επικράτειας, από τον τόπο διαμονής τους, στο εξωτερικό, και την καθιέρωση της επιστολικής ψήφου, σε εφαρμογή ψηφιακών πλατφορμών του Υπουργείου Εξωτερικών, για την πρόσβαση σε υπηρεσίες ηλεκτρονικής διαχείρισης αιτημάτων προξενικών αρχών και την ενίσχυση των προγραμμάτων εκμάθησης ελληνικής γλώσσας για νέους. Παράλληλα, αναγνωρίζοντας τον σημαντικό ρόλο της, ζήτησε τη συνδρομή της Ομοσπονδίας για την παρέμβασή της προς την Κυβέρνηση της Σουηδίας για την υποστήριξη των θέσεων της ελληνικής πολιτείας στα ζητήματα της άμυνας και της ενέργειας.

Ο κ. Γεώργιος Ψυχογιός ανέπτυξε τις απόψεις του για τα ζητήματα που σχετίζονται με τη Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας, την επαναλειτουργία του Σ.Α.Ε., τη λειτουργία των προξενείων και κυρίως την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό και έχουν αποτελέσει και αντικείμενο κοινοβουλευτικού ελέγχου, ενώ, παράλληλα, πρότεινε την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας με τη Σουηδία, ενώ έκανε ειδική μνεία στην ιστορική αναδρομή και τη συμβολή του λαού της Σουηδίας στον αντιδικτατορικό αγώνα.

Ο κ. Ιωάννης Δελής κατέθεσε τις απόψεις του για τα ζητήματα που σχετίζονται με τη Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας, την επαναλειτουργία του Σ.Α.Ε., τη λειτουργία των προξενείων και την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό, επισήμανε την ανάγκη οικονομικής στήριξης των φορέων του εξωτερικού από την ελληνική πολιτεία, ενώ, παράλληλα, εξέφρασε τις επιφυλάξεις του για την εφαρμογή της επιστολικής ψήφου.

Ο κ. Αλέξανδρος Καζαμίας κατέθεσε τις προσωπικές εμπειρίες και τους προβληματισμούς του και έθεσε συγκεκριμένα, συναφή προς το αντικείμενο της συνεδρίασης, ζητήματα σχετικά με την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό (όπως τον διορισμό καθηγητών στα ελληνικά σχολεία από τις ίδιες τις κοινότητες και την ίδρυση και λειτουργία εδρών νεοελληνικών σπουδών στα πανεπιστήμια της Σουηδίας), τη λειτουργία του Σ.Α.Ε., την υποστελέχωση των προξενείων και την ψηφιοποίηση.

Ο κ. Γεώργιος Νικητιάδης αναφέρθηκε ειδικά στην ιστορική αναδρομή, κατέθεσε τις προσωπικές εμπειρίες του σχετικά με το ζήτημα της κτήσης ελληνικής ιθαγένειας και εξέθεσε τις απόψεις του για την ανάγκη επίλυσης του ζητήματος της υποστελέχωσης των προξενείων και τις προσπάθειες που επιχειρούνται προς τον σκοπό αυτό, καθώς και την ανάγκη ουσιαστικής επαναλειτουργίας του Σ.Α.Ε..

Τη συνεδρίαση έκλεισε ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής, κ. Γεώργιος Νικητιάδης, με την υπόσχεση ότι η Επιτροπή θα κάνει τις απαραίτητες ενέργειες, εντός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της, για την προώθηση και επίλυση των εκκρεμών ζητημάτων που εκτέθηκαν από τους εκπροσώπους της Ομοσπονδίας.

5. «α) Ημέρα Μνήμης της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου και β) Ελληνοβαυαρικές σχέσεις: ιστορία και προοπτικές»

Εισηγητής: Φίλιππος Φόρτωμας, Πρόεδρος της Επιτροπής

Η Επιτροπή σε αυτή την συνεδρίασή της, που πραγματοποιήθηκε στις 19 Μάϊου 2026 στην Αίθουσα «Προέδρου Δημητρίου Γεωργ. Παπασπύρου» (150) της Βουλής, είχε την εξαιρετική ευκαιρία να υποδεχθεί τους κ.κ.: Ιωάννη Ζυγανιτίδη, Πρόεδρο του Συλλόγου Ποντίων Μονάχου, Δημήτριο Λαμπρόπουλο, Πρόεδρο του Συλλόγου Ποντίων Νυρεμβέργης, Κωνσταντίνο Κοδέλλα, Γενικό Πρόξενο της Ελλάδας στο Μόναχο, Χρήστο Καφάση, Ιστορικό - Βυζαντινολόγο του Πανεπιστημίου Ludwig Maximilians του Μονάχου, Χρήστο Περπερίδη, Δικηγόρο Αθηνών και Μονάχου, Αντιπρόεδρο του Τμήματος ΑΗΕΡΑ Μονάχου, Βασίλειο Φθενάκη, Καθηγητή Πανεπιστημίου, τέως Διευθυντή του Ινστιτούτου Προσχολικής Αγωγής και Έρευνας της Οικογένειας Μονάχου, Λίλια Διαμαντοπούλου, Καθηγήτρια Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Μονάχου. Τη συνεδρίαση παρακολούθησε μέσω τηλεδιάσκεψης ο κ. Κωνσταντίνος Νικολακόπουλος, Καθηγητής Βιβλικής Θεολογίας, Διευθυντής του Ινστιτούτου Ορθόδοξης Θεολογίας του Πανεπιστημίου του Μονάχου. Επίσης, τη συνεδρίαση παρακολούθησαν Βουλευτές - Μέλη της Ομάδας Φιλίας Ελλάδας - Γερμανίας.

Η συνεδρίαση περιλάμβανε δύο θέματα ημερήσιας διάταξης και συγκεκριμένα τα εξής: α) Ημέρα Μνήμης της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου και β) Ελληνοβαυαρικές σχέσεις: ιστορία και προοπτικές.

Οι παρεμβάσεις των προσκεκλημένων είχαν ως εξής:

- **Ιωάννης Ζυγανιτίδης - Πρόεδρος Συλλόγου Ποντίων Μονάχου**

Ο κ. Ζυγανιτίδης αναφέρθηκε στην ιστορική παρουσία και τη σημαντική δράση του Συλλόγου Ποντίων Μονάχου, ο οποίος ιδρύθηκε το 1966. Προβαίνοντας σε ιστορική επισκόπηση, τόνισε τη σημασία της 19ης Μαΐου ως Ημέρας Μνήμης της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου, η οποία καθιερώθηκε από την Ελληνική Βουλή το 1994. Επισήμανε τις διώξεις και τις μαζικές δολοφονίες των Ποντίων κατά την περίοδο 1916–1923, συνδέοντάς τες με την πολιτική των Νεότουρκων και του Κεμάλ.

Στην συνέχεια ζήτησε εντονότερη και διακομματική πολιτική υποστήριξη για τη διεθνή αναγνώριση της γενοκτονίας, συμπεριλαμβανομένων των διώξεων του Μικρασιατικού Ελληνισμού και των Ελλήνων της Ανατολικής Θράκης, ενώ πρότεινε την ένταξη του ζητήματος στην επίσημη ατζέντα της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής και τη δημιουργία διεθνούς οργανωμένου λόμπι.

Τέλος, υποστήριξε τη σύσταση επιστημονικής δεξαμενής σκέψης, με ειδικούς στην ιστορία, τη νομική και τις πολιτικές επιστήμες, με χρηματοδότηση από το ελληνικό κράτος και την ομογένεια.

- **Δημήτριος Λαμπρόπουλος - Πρόεδρος Συλλόγου Ποντίων Νυρεμβέργης**

Ο κ. Λαμπρόπουλος ανέδειξε τη σημασία των ελληνοβαυαρικών σχέσεων και τη συμβολή τους στη διαμόρφωση της νεότερης ελληνικής ταυτότητας.

Ως προς το πρώτο θέμα της ημερήσιας διάταξης, τόνισε ότι η 19η Μαΐου πρέπει να αποτελεί ημέρα ιστορικού αναστοχασμού και υπεράσπισης των δημοκρατικών αξιών, μακριά από τη μισαλλοδοξία και τον ακραίο εθνικισμό. Υποστήριξε ότι η διεθνής αναγνώριση της γενοκτονίας απαιτεί συστηματική επιστημονική, νομική και διπλωματική εργασία, με πρωταγωνιστικό ρόλο της ελληνικής πολιτείας και της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Επισήμανε την καθοριστική χρηματοδοτική στήριξη της Βαυαρίας προς τα ελληνικά σχολεία, αλλά και την ανάγκη εκσυγχρονισμού τους, με καλύτερη στελέχωση και ουσιαστική δίγλωσση εκπαίδευση.

Παρουσίασε τις δράσεις του Συλλόγου στην έρευνα, στις υποτροφίες, στη διατήρηση της ελληνικής γλώσσας και πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και στην υποστήριξη μαθητών και οικογενειών.

Τέλος, ζήτησε έμπρακτη στήριξη για τη συνέχιση του Κέντρου Έρευνας Ελληνικών Σπουδών «Βησσαρίων» στο Πανεπιστήμιο της Σιένα, λόγω δυσκολιών χρηματοδότησης καθώς απειλείται η επιβίωσή του.

- **Κωνσταντίνος Κοδέλλας - Γενικός Πρόξενος της Ελλάδας στο Μόναχο**

Ο κ. Κοδέλλας παρουσίασε τις ελληνοβαυαρικές σχέσεις ως μια ζωντανή ιστορική σύνδεση που συνεχίζεται μέσα από την πολιτική, την οικονομία, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό. Αναφέρθηκε στους σύγχρονους φιλέλληνες της Βαυαρίας και στη στήριξή τους προς την ελληνική κοινότητα και τα ελληνικά σχολεία, ενώ τόνισε τη συχνή ανταλλαγή επισκέψεων Ελλήνων και Βαυαρών αξιωματούχων και τη σημασία της Διάσκεψης Ασφαλείας του Μονάχου για τις διεθνείς επαφές.

Ανέδειξε τον ρόλο των ελληνικών επιχειρήσεων, των πολιτιστικών ιδρυμάτων και των πολυάριθμων ομογενειακών συλλόγων στη Βαυαρία, ενώ, τέλος, διαπίστωσε βελτίωση του κλίματος στις ελληνογερμανικές σχέσεις μετά την περίοδο της οικονομικής κρίσης και υπογράμμισε ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης.

- **Κωνσταντίνος Νικολακόπουλος - Καθηγητής Βιβλικής Θεολογίας, Πανεπιστήμιο Μονάχου**

Ο κ. Νικολακόπουλος παρουσίασε την Ορθόδοξη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Μονάχου ως χαρακτηριστικό παράδειγμα του διαχρονικού βαυαρικού φιλελληνισμού και προέβη σε ιστορική ανασκόπηση αναφερόμενος στις πρωτοβουλίες του Βασιλιά Λουδοβίκου Α΄, τον 19ο αιώνα, για τη μόρφωση των Ελλήνων και την κάλυψη των

θρησκευτικών τους αναγκών. Επισήμανε, επίσης, τον ιστορικό ρόλο του ελληνικού Λυκείου του Μονάχου, που λειτούργησε από το 1825 έως το 1836.

Τόνισε ότι η Ορθόδοξη Θεολογική Σχολή, που λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου, αποτελεί ιδιαίτερο θεσμό για τη Δυτική Ευρώπη και συνδέει την ορθόδοξη παράδοση με την ανώτατη εκπαίδευση, ενώ επεσήμανε ότι το Πανεπιστήμιο Μονάχου είναι το μοναδικό Κρατικό Ακαδημαϊκό Ίδρυμα στη Δυτική Ευρώπη που στεγάζει μία Ορθόδοξη Θεολογική Σχολή.

Παρουσίασε τη λειτουργία της Σχολής, τους περισσότερους από 300 εγγεγραμμένους φοιτητές και τον στόχο κατάρτισης κληρικών, εκπαιδευτικών και άλλων εκκλησιαστικών συνεργατών στην ορθόδοξη θεολογία.

- **Χρήστος Καφάσης - Ιστορικός και Βυζαντινολόγος, Πανεπιστήμιο Μονάχου**

Ο κ. Καφάσης ανέλυσε τις ιστορικές ρίζες του βαυαρικού φιλελληνισμού, οι οποίες ανάγονται στις αρχές του 19ου αιώνα και συνδέονται με τον Βασιλιά Λουδοβίκο Α΄. Παρουσίασε τη συμβολή του φιλελληνισμού στη στήριξη της Ελληνικής Επανάστασης, στην εκπαίδευση Ελλήνων νέων και στην ανάπτυξη της ελληνικής κοινότητας του Μονάχου. Ανέδειξε την επίδραση της βαυαρικής παρουσίας στην Ελλάδα κατά την εποχή του Όθωνα, ιδίως στη συγκρότηση θεσμών, στην αρχιτεκτονική, στην εκπαίδευση και στην πολιτιστική ζωή. Επισήμανε επίσης τη διαχρονική ακαδημαϊκή συνεργασία, με ιδιαίτερη αναφορά στη «Σχολή του Μονάχου» και στην ανάπτυξη των ελληνικών σπουδών στο πανεπιστήμιο.

Περιέγραψε την εξέλιξη της ελληνικής παροικίας στη Βαυαρία, η οποία αριθμεί σήμερα, σύμφωνα με την εισήγησή του, περίπου 100.000 άτομα και λειτουργεί ως γέφυρα επικοινωνίας Ελλάδας και Γερμανίας. Τόνισε, τέλος, ότι η ελληνική πολιτεία οφείλει να στηρίζει τους ομογενειακούς φορείς, την ελληνόγλωσση εκπαίδευση και τη συστηματική προβολή της ελληνικής γλώσσας και ιστορίας.

- **Χρήστος Περπερίδης - Δικηγόρος Αθηνών και Μονάχου, Αντιπρόεδρος ΑΗΕΡΑ Μονάχου**

Η εισήγηση του κ. Περπερίδη επικεντρώθηκε στην ιστορική επίδραση των Βαυαρών στη θεσμική εξέλιξη της σύγχρονης Ελλάδας, καθώς και ειδικά στην συμβολή του Γεωργίου Λουδοβίκου φον Μάουρερ στη διαμόρφωση του ελληνικού νομικού συστήματος. Παρουσίασε τη βιογραφία και την επιστημονική πορεία του Μάουρερ, ο οποίος υπήρξε διακεκριμένος Βαυαρός νομικός και πανεπιστημιακός, ενώ εξήγησε ότι ο Μάουρερ ακολούθησε τον Όθωνα στην Ελλάδα και συμμετείχε στη διαμόρφωση των θεσμών του νεοσύστατου ελληνικού κράτους. Ο κ. Περπερίδης ανέδειξε, επίσης, τη σύνδεση της βαυαρικής νομικής παράδοσης με την οργάνωση της ελληνικής πολιτείας, κατά τα πρώτα χρόνια της ανεξαρτησίας, ενώ σημείωσε ότι η συγκεκριμένη περίπτωση αναδεικνύει ότι

οι σχέσεις των δύο πλευρών δεν περιορίστηκαν στη δυναστεία του Όθωνα, αλλά επηρέασαν τη συγκρότηση του κράτους και του δικαίου.

- **Βασίλειος Φθενάκης - Καθηγητής Πανεπιστημίου, πρώην Διευθυντής Ινστιτούτου Προσχολικής Αγωγής και Έρευνας της Οικογένειας Μονάχου**

Ο κ. Φθενάκης παρουσίασε τις ελληνοβαυαρικές σχέσεις ως σχέσεις αμοιβαιότητας, πολιτιστικής εγγύτητας και κοινών ευρωπαϊκών αξιών, ενώ εστίασε στην προσφορά των Ελλήνων επιστημόνων, ακαδημαϊκών και καλλιτεχνών στη Βαυαρία, ιδιαίτερα στα πανεπιστήμια του Μονάχου και της Νυρεμβέργης.

Επίσης, αναφέρθηκε στη συμβολή της «Σχολής του Μονάχου» στην ελληνική ζωγραφική και σε Έλληνες μουσικούς και επιστήμονες που διακρίθηκαν στον γερμανικό χώρο. Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στον μαθηματικό Κωνσταντίνο Καραθεοδωρή, καθώς και στον μουσικολόγο Θρασύβουλο Γεωργιάδη, ως παραδείγματα της ελληνικής επιστημονικής παρουσίας.

Παρουσίασε, τέλος, την πολυετή ερευνητική του δραστηριότητα στην προσχολική αγωγή, στην οικογένεια και στη διαμόρφωση σύγχρονων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, ενώ υπογράμμισε ότι η ελληνική παρουσία στη Βαυαρία δεν αποτελεί μόνο ιστορική κληρονομιά, αλλά ενεργό παράγοντα επιστημονικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης.

- **Λίλια Διαμαντοπούλου - Καθηγήτρια Νεοελληνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Μονάχου**

Η κυρία Διαμαντοπούλου παρουσίασε την Έδρα Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μονάχου και τη συμβολή της στη μελέτη της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού. Ανέδειξε επίσης τους ιστορικούς και αρχιτεκτονικούς δεσμούς μεταξύ του Ελληνικού Κοινοβουλίου και του Πανεπιστημίου Μονάχου.

Τόνισε τον ρόλο του Βασιλιά Λουδοβίκου Α΄ και του γερμανικού φιλελληνισμού στην ενίσχυση της ελληνικής παρουσίας στην ακαδημαϊκή και πνευματική ζωή της Βαυαρίας. Η κυρία Διαμαντοπούλου αναφέρθηκε, επίσης, στη διεθνή ακαδημαϊκή θέση του Πανεπιστημίου Μονάχου και την οργανωμένη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας σε διαφορετικά επίπεδα.

Ως προς τα αριθμητικά δεδομένα, ανέφερε ότι περίπου 150 φοιτητές παρακολουθούν ετησίως μαθήματα Νεοελληνικής Γλώσσας, γεγονός που καταδεικνύει το σταθερό ενδιαφέρον για τη σύγχρονη Ελλάδα.

Η τοποθέτηση της κυρίας Διαμαντοπούλου ανέδειξε την ανάγκη διατήρησης και ενίσχυσης των πανεπιστημιακών δομών που προάγουν την ελληνική γλώσσα και τις νεοελληνικές σπουδές στο εξωτερικό.

Στα συμπεράσματα της συνεδρίασης καταγράφονται τα εξής:

Ως προς το θέμα της Ημέρας Μνήμης για τη Γενοκτονία των Ποντίων:

Η διεθνής αναγνώριση της Γενοκτονίας των Ποντίων παραμένει κεντρική διεκδίκηση. Οι ομιλητές ανέδειξαν την ανάγκη συνέχισης των προσπαθειών για διεθνή αναγνώριση, με αξιοποίηση διπλωματικών, κοινοβουλευτικών, επιστημονικών και νομικών μέσων. Διατυπώθηκε, επίσης, η πρόταση για διακομματική συνεργασία και οργανωμένη διεθνή εκπροσώπηση του ζητήματος.

Κατέστη κοινός τόπος ότι η ιστορική μνήμη συνδέεται άμεσα με την παιδεία και την καταπολέμηση της μισαλλοδοξίας. Η διατήρηση της μνήμης των θυμάτων, η επιστημονική τεκμηρίωση και η διδασκαλία της ιστορίας παρουσιάστηκαν ως προϋποθέσεις για την αποτροπή ανάλογων εγκλημάτων και την αντιμετώπιση της ιστορικής παραχάραξης.

Ως προς τις Ελληνοβαυαρικές σχέσεις:

Κατά την συνεδρίαση αναδείχθηκαν η ιστορική συμβολή της Βαυαρίας στη συγκρότηση του ελληνικού κράτους, καθώς και οι σημερινές πολιτικές, οικονομικές, πολιτιστικές και ακαδημαϊκές σχέσεις, ως βάση για περαιτέρω συνεργασία.

Επίσης, αυτό που κατέστη σαφές από τους προσκεκλημένους είναι το γεγονός ότι η ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη Βαυαρία χρειάζεται ουσιαστική αναβάθμιση. Παρά τη σημαντική υποστήριξη του βαυαρικού κράτους, επισημάνθηκαν προβλήματα υποστελέχωσης, σχολικών υποδομών, μεταφοράς εκπαιδευτικού υλικού και λειτουργίας των Τμημάτων Ελληνικής Γλώσσας. Προτάθηκε ο εκσυγχρονισμός των σχολείων και η ενίσχυση της δίγλωσσης εκπαίδευσης.

Αναδείχθηκε, επίσης, ο ρόλος της ελληνικής ομογένειας ως παράγοντα εξωστρέφειας της Ελλάδας. Οι σύλλογοι, οι επιστήμονες, οι εκπαιδευτικοί, οι επιχειρηματίες και οι πολιτιστικοί φορείς λειτουργούν ως γέφυρες μεταξύ Ελλάδας και Βαυαρίας. Για να συνεχιστεί το έργο τους, κρίθηκε αναγκαία η σταθερότερη στήριξη από την ελληνική πολιτεία.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε επίσης στην ανάγκη στελέχωσης των προξενικών υπηρεσιών, στη διευκόλυνση των πολιτών της Βόρειας Βαυαρίας και στην αντιμετώπιση των δυσκολιών που βιώνουν οι ελληνικές οικογένειες.

Διαπιστώθηκε, τέλος, ότι υφίσταται περαιτέρω περιθώριο ανάπτυξης των διμερών σχέσεων.

Η θετική πορεία του εμπορίου, οι ακαδημαϊκές ανταλλαγές, ο σύγχρονος φιλελληνισμός και η δραστηριότητα της ομογένειας προσφέρουν δυνατότητες ενίσχυσης της συνεργασίας σε οικονομικό, εκπαιδευτικό, πολιτιστικό και διπλωματικό επίπεδο.

6. «Τα Μάρμαρα του Παρθενώνα: διαχρονική εξέλιξη και προοπτικές»

Εισηγητής: Αλέξανδρος Καζαμίας, Μέλος της Επιτροπής

Στην έναρξη της συνεδρίασης έγινε αναφορά στην 25η Σύνοδο Διακυβερνητικής Επιτροπής της UNESCO όπου η Ελλάδα παρουσίασε τις θέσεις της επί του ζητήματος και η Τουρκία επιβεβαίωσε πως δεν υπάρχει επίσημο οθωμανικό έγγραφο που να παρέχει άδεια μεταφοράς των Γλυπτών από τον Παρθενώνα.

Παίρνοντας τον λόγο η αρχαιολόγος κυρία Έλενα Κόρκα, Επίτιμη Διευθύντρια Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού, έκανε μια ιστορική αναδρομή του ωμού και βάρβαρου τρόπου με τον οποίο αφαιρέθηκαν τα Γλυπτά του Παρθενώνα από τον λόρδο Έλγιν και στους λόγους για τους οποίους αυτά υπέστησαν σημαντικές και ανεπανόρθωτες ζημιές. Η κυρία Κόρκα υποστήριξε πως δεν μπορούμε να συζητάμε για νόμιμη κτήση των Γλυπτών είτε από τον Έλγιν είτε από το Βρετανικό Μουσείο και τη Βρετανική Κυβέρνηση, καθώς δεν υπάρχει κάποιο έγγραφο που να συνηγορεί σε κάτι τέτοιο.

Συνεχίζοντας, η καθηγήτρια κυρία Ειρήνη Σταματούδη, Διευθύντρια του Ελληνικού Παραρτήματος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, εστίασε στο πολιτικό σκέλος του ζητήματος, ξεκαθαρίζοντας ότι δεν έχουν βάση οι ισχυρισμοί της Βρετανίας ότι η Ελλάδα καθυστέρησε να θέσει το ζήτημα ενώπιον της. Η υπόθεση των Γλυπτών του Παρθενώνα, τόνισε, είναι η μακροβιότερη από όσες έχουν τεθεί στην ατζέντα της UNESCO. Διευκρίνισε ότι τα Γλυπτά του Παρθενώνα δεν μπορούν να σταθούν μόνα τους σε ένα μουσείο, αλλά αποτελούν αρχιτεκτονικά μέλη του Ναού που πρέπει να ενταχθούν στο φυσικό, αρχιτεκτονικό και αρχαιολογικό τους περιβάλλον. Υποστήριξε πως το επιχείρημα ότι το Βρετανικό Μουσείο είναι «ανώτερο μουσείο» που εξυπηρετεί τους σκοπούς της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς γιατί φυλάττει θησαυρούς διαφορετικών πολιτισμών, είναι ανίσχυρο κι ελιτίστικο. Το πρόβλημα, τόνισε, αποτελεί διακρατική διαφορά και θα πρέπει να παραμείνει στη δικαιοδοσία της UNESCO. Οι λύσεις που διαφαίνονται για την επιστροφή τους είναι: α) η δημιουργική ερμηνεία του νόμου του 1963, β) η δυνατότητα διαρκώς ανανεούμενου δανείου, γ) η δυνατότητα νομοθετικής παρέμβασης και δ) η χρήση του νόμου για τη φιλανθρωπία του 2022. Ολοκλήρωσε την εισήγησή της με μια φράση βουλευτή του Εργατικού Κόμματος στη Βρετανία ότι το Βρετανικό Μουσείο πρέπει να γίνει ένα μουσείο που ενδιαφέρεται για τους ανθρώπους όσο για τα αντικείμενα.

Η κυρία Σεμίνα Διγενή πήρε τον λόγο υποστηρίζοντας ότι τα Γλυπτά του Παρθενώνα αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα ενός ενιαίου «Μνημείου Παγκόσμιας Κληρονομιάς» που αποτελεί συλλογικό δημιούργημα του λαού μας και των λαών του κόσμου και τα οποία αποσπάστηκαν βίαια μέσα από πράξεις λεηλασίας. Επεσήμανε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δήλωσε αναρμόδια για το θέμα αποφεύγοντας οποιαδήποτε τοποθέτηση ή πρωτοβουλία.

Στηλίτευσε το γεγονός ότι οι ελληνικές κυβερνήσεις υπονομεύουν το θέμα όταν μιλούν για δανεισμό και ανταλλάγματα και υποστήριξε ότι η πολιτιστική κληρονομιά δεν είναι πολιτιστικό φιλέτο και δεν θα έπρεπε να ενδιαφέρει η οικονομική της εκμετάλλευση, αλλά το πως θα μπορούσε αυτή να τεθεί στην υπηρεσία της γνώσης, της μόρφωσης και της πολιτιστικής ανάπτυξης των κοινωνιών.

Στη συνέχεια πήρε τον λόγο η κυρία Παναγιώτα (Νάγια) Γρηγοράκου από το ΠΑΣΟΚ, αναφερόμενη στη Μελίνα Μερκούρη και στο ζήτημα της επιστροφής των Γλυπτών, τονίζοντας πως οι συνθήκες έχουν αλλάξει και η Αθήνα διαθέτει πλέον ένα σύγχρονο μουσείο, το Μουσείο της Ακρόπολης. Έβγαλε το συμπέρασμα ότι η συζήτηση έχει ωριμάσει για την επιστροφή και την επανένωση των Γλυπτών με τον ναό. Υποστήριξε πως ο δανεισμός δεν θα έπρεπε να ενδιαφέρει την ελληνική πλευρά, γιατί το να δανείζεσαι από κάποιον σημαίνει ότι αναγνωρίζεις ότι του ανήκει. Γι' αυτό, δεν θα ήθελε η Ελλάδα να βρεθεί μπροστά σε φόρμουλες που αποδυναμώνουν το ιστορικό και ηθικό βάρος της ελληνικής διεκδίκησης.

Η κυρία Έλενα Ακρίτα αναφέρθηκε αρχικά στον Κωνσταντίνο Τρυπάνη, που έθεσε το θέμα, τη δεκαετία του 1970, και ίδρυσε την Επιτροπή Συντήρησης Μνημείων της Ακρόπολης. Αναγνώρισε ότι η Μελίνα Μερκούρη ήταν η πρώτη που διεθνοποίησε το ζήτημα. Σήμερα, θεωρεί πως το Βρετανικό Μουσείο έχει χάσει το βασικό του επιχείρημα περί ασφάλειας, μετά τις κλοπές που έγιναν σε αυτό, και αρνήθηκε, ως Ελληνίδα πολίτης, να ανέχεται το κατακρεούργημα της πολιτισμικής μας κληρονομιάς για να γίνονται πλουσιότερα τα βρετανικά μουσεία.

Η κυρία Ιωάννα Λυτρίβη παρατήρησε ότι η διεθνής συζήτηση για την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών στις χώρες προέλευσης αποκτά ολοένα και πιο έντονη δυναμική. Εστίασε στην ομορφιά του αυθεντικού και αναρωτήθηκε κατά πόσον η Ευρώπη μπορεί να αναγνωρίσει ότι η δύναμή της δε βρίσκεται μόνο στην οικονομία και στην τεχνολογία ή στους θεσμούς, αλλά στην ικανότητά της να συνομιλεί ώριμα με την ιστορία της και να υπηρετεί τις αξίες που η ίδια διακηρύσσει.

Η κυρία Σοφία - Χάιδω Ασημακοπούλου μίλησε για αρπαγή, κλοπή και βεβήλωση. Ανέτρεξε ιστορικά στις προσπάθειες διεκδίκησης των Γλυπτών από την ελληνική πλευρά και αναρωτήθηκε μήπως ήρθε η ώρα να πάψουμε να επενδύουμε αποκλειστικά σε ευγενικές εκκλήσεις και διπλωματικές διατυπώσεις και να ακολουθήσουμε τη νομική οδό.

Ακολούθησε η κυρία Σία Αναγνωστοπούλου, η οποία - και με την ιδιότητα της τουρκολόγου - ενημέρωσε την Επιτροπή ότι αποκλείεται να υπήρξε σουλτανικό φιρμάνι και να μην έχει βρεθεί στα οθωμανικά έγγραφα. Διαφώνησε με τη νομική διεκδίκηση καθώς πιστεύει ότι το θέμα είναι πολιτικό, ηθικό, ιστορικό και πάνω από όλα πολιτιστικό, ενώ συμφώνησε με τη διακυβερνητική διεκδίκηση στα πλαίσια της UNESCO. Το ζήτημα, κατά την κυρία Αναγνωστοπούλου, έχει χαρακτηριστικά αποαποικειοποίησης και τόνισε

πως αφού εμείς, στο δικό μας έδαφος, έχουμε τη μεγάλη τύχη να έχουμε την Ακρόπολη, είμαστε ταυτόχρονα υποχρεωμένοι να την υπερασπιστούμε. Πρότεινε, τέλος, τη σύσταση επιτροπής με διεθνείς προσωπικότητες που, σε συνεργασία με τις εθνικές επιτροπές, θα ασκήσουν πίεση για την επιστροφή των Γλυπτών.

Στη συνέχεια ο κ. Αλέξανδρος Καζαμίας επεσήμανε την απουσία κυβερνητικής εκπροσώπησης στην Επιτροπή και παρατήρησε πως αυτό υποβαθμίζει το θέμα. Τόνισε ότι η συζήτηση όφειλε να είναι περισσότερο πολιτικοποιημένη και να περάσει στο στάδιο του τι πρέπει να γίνει για να επιστραφούν τα Γλυπτά. Θεώρησε πως βρισκόμαστε σε σημείο καμπής ιστορικά καθώς έχουν υπάρξει τρεις σοβαρές εξελίξεις: α) Η κλοπή 1500 κειμηλίων από το Βρετανικό Μουσείο, β) η δήλωση από την Τουρκάλα εκπρόσωπο Zeynap Boz ότι δεν υπάρχει οθωμανικό φιρμάνι που να νομιμοποιεί την αφαίρεση των Γλυπτών και γ) η μεταστροφή της βρετανικής κοινής γνώμης υπέρ της επιστροφής. Ανέφερε, επίσης, το σκανδαλώδες γεύμα που οργανώθηκε πρόσφατα στην αίθουσα όπου στεγάζονται τα Γλυπτά. Τέλος, επέκρινε την πολιτική των «μυστικών συνομιλιών» της Κυβέρνησης Μητσοτάκη ενώ αντιπρότεινε διπλωματικές πρωτοβουλίες, τη χρήση της δημόσιας διπλωματίας και της διακοινοβουλευτικής διπλωματίας.

Παίρνοντας τον λόγο η κυρία Καλλιόπη Βέττα ανέφερε ότι η αποκατάσταση της ενότητας του συνόλου των Γλυπτών του Παρθενώνα είναι αίτημα οικουμενικό. Θεώρησε ανεπίτρεπτη την πολιτική των μυστικών συνομιλιών και την ευκαιριακή αντιμετώπιση του θέματος για βραχυπρόθεσμα πολιτικά οφέλη. Χαρακτήρισε το θέμα ως «μείζον εθνικό ζήτημα» που πρέπει να επιλυθεί στα πλαίσια της UNESCO. Τόνισε πως πρέπει να διεκδικούμε τη μόνιμη επιστροφή και απέκλεισε προβληματικές λύσεις όπως ο δανεισμός, η ανταλλαγή, η σταδιακή επανένωση.

Ο κ. Σπυρίδων Μπιμπίλας αναφέρθηκε στα Γλυπτά του Παρθενώνα ως σύμβολα της δημοκρατίας και της ελευθερίας του πνεύματος και τόνισε πως η επιστροφή τους θα σήμαινε την αποκατάσταση μιας ιστορικής αδικίας. Υπογράμμισε πως την περίοδο που εκλάπησαν, η Ελλάδα δεν είχε την εθνική της κυριαρχία, ούτε τη δυνατότητα πραγματικής συναίνεσης. Επομένως, η διακομματική προσπάθεια πρέπει να συνεχιστεί ώστε να ενταχθούν τα Γλυπτά στον φυσικό τους χώρο, καθώς η πολιτιστική αξία ενός μνημείου δεν εξαντλείται στην ορατότητά του, αλλά και στη σχέση του με το φυσικό και ιστορικό του περιβάλλον. Πρότεινε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς, πανεπιστήμια και επιστημονικούς φορείς με επιδίωξη, όχι τη σύγκρουση, αλλά τη δικαιοσύνη.

Ο κ. Χριστόδουλος Στεφανάδης παρατήρησε ότι ο πολιτισμός ενώνει πέρα από τις πολιτικές αντιπαραθέσεις και θεώρησε ότι το ζήτημα πρέπει να αναβαθμιστεί σε πολιτικό, ούτως ώστε μέσα από την Ευρωπαϊκή Ένωση να ασκηθούν μεγαλύτερες πιέσεις.

Στη δευτερολογία της η κυρία Σταματούδη επεσήμανε ότι διαχρονικά η πολιτική όλων των κομμάτων υπήρξε ίδια και καμία κυβέρνηση δε μίλησε ποτέ για δανεισμό. Επίσης, τόνισε,

ότι η ίδια διαφωνεί με την πρόταση να πάει η υπόθεση στα δικαστήρια, γιατί θεωρεί πως αν τη χάναμε, θα βάζαμε, οριστικά, ταφόπλακα στο ζήτημα.

Συνολικά, τα μέλη της Επιτροπής συμφώνησαν ότι το υπό συζήτηση θέμα κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικό καθώς αφορά την ιστορία, τη μνήμη και την πολιτιστική ταυτότητα του λαού μας. Υπήρξε, επίσης, συμφωνία γύρω από το γεγονός ότι η διεθνής συγκυρία είναι ευνοϊκή και πως η επιστροφή πολιτιστικών αγαθών στους τόπους προέλευσης φαίνεται να αποκτά μεγαλύτερη αποδοχή. Παράλληλα ασκήθηκε κριτική στις προτάσεις δανεισμού και ανταλλαγής. Υπήρξαν ομιλητές που επέκριναν την πολιτική των μυστικών διαπραγματεύσεων, ενώ όλοι συμφώνησαν στην ανάγκη διακομματικής συνεργασίας και συντονισμένων πρωτοβουλιών με διεθνείς οργανισμούς, πανεπιστήμια και επιστημονικούς φορείς. Κοινός στόχος παραμένει η μόνιμη επιστροφή και επανένωση των Μαρμάρων του Παρθενώνα, προς όφελος της εθνικής και παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

7. «Το έργο των Charter Schools των ΗΠΑ για την προώθηση της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης»

Εισηγητής: Σταύρος Μιχαηλίδης, Μέλος της Επιτροπής

Στην Αθήνα, την Τετάρτη 1η Ιουλίου 2026, στην Αίθουσα «Προέδρου Γιάννη Νικ. Αλευρά» της Βουλής των Ελλήνων, συνεδρίασε η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς, υπό την προεδρία του Προέδρου της, Βουλευτή κ. Φίλιππου Φόρτωμα, με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Το έργο των Charter Schools των ΗΠΑ για την προώθηση της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης».

Την Επιτροπή ενημέρωσαν οι κ.κ. Μάϊρα Μυρογιάννη, Γενική Γραμματέας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας του Υπουργείου Εξωτερικών, Δρ. Ιωάννα Λεκκάκου, Αντιπρόεδρος Ελληνικής Παιδείας και Διεθνών Σχέσεων του «Odyssey Charter School», Δρ. Γεώργιος Καυκούλης, εκπρόσωπος της «Archimedean Academy», Δρ. Μάνθος Σταμούλης και Ζωή Φιλιππάκος από το «Socrates Academy», Ντίνα Καπετανάκης από τα «Hellenic Classical Charter Schools», Στέλλα Κοκόλη από την Ομοσπονδία Εκπαιδευτικών Αμερικής και Dawn Parker από τα «Plato Academy Schools».

Στη συνεδρίαση παρέστησαν, επίσης, η κυρία Βικτωρία Δερδεμέζη, Διευθύντρια του Ιδιαίτερου Γραφείου της Γενικής Γραμματέως, η κυρία Ευτυχία Ξυδιά, Σύμβουλος ΟΕΥ Β΄, η κυρία Παναγιώτα Κατσάρα, Συνεργάτιδα του Γραφείου της Γενικής Γραμματέως, καθώς και εκπρόσωποι των εκπαιδευτικών οργανισμών: ο κ. Αντώνης Στυλιανού από το «Socrates Academy», η κυρία Τίνα Ηλιάδης από το «Odyssey Charter School» και ο κ. Konstantinos Aretis από τα «Plato Academy Schools».

Παρόντες ήταν οι Βουλευτές κ.κ. Βασίλειος Γιόγιακας, Θεόδωρος Καράογλου, Γεώργιος Καρασμάνης, Ανδρέας Κατσανιώτης, Σταύρος Κελέτσης, Θεόφιλος Λεονταρίδης, Ανδρέας Νικολακόπουλος, Μιχαήλ (Μιχάλης) Παπαδόπουλος, Αθανάσιος Παπαθανάσης, Σταύρος Παπασωτηρίου, Στυλιανός (Στέλιος) Πέτσας, Ασημίνα Σκόνδρα, Φίλιππος Φόρτωμας, Μάξιμος Χαρακόπουλος, Σταύρος Μιχαηλίδης, Ιωάννης Τσίμαρης, Ειρήνη (Νίνα) Κασιμάτη, Γεώργιος Ψυχογιός, Ιωάννης Δελής, Εμμανουήλ Συντυχάκης, Αλέξανδρος Καζαμίας και Αθηνά Λινού.

Βασικό θέμα της συνεδρίασης της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς ήταν η παρουσίαση του νομοθετικού πλαισίου, της δομής, της λειτουργίας και του εκπαιδευτικού έργου των Charter Schools στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, προκειμένου να ενημερωθούν οι Βουλευτές του Ελληνικού Κοινοβουλίου και οι πολίτες μέσω της ζωντανής σύνδεσης με το κανάλι της Βουλής των Ελλήνων.

Ο στόχος της συνεδρίασης, βάσει του διαλόγου που διεξήχθη και των συμπερασμάτων που συνήχθησαν, υπερέβη την απλή παρουσίαση του έργου των Charter Schools, καθώς

οι συμμετέχοντες αποσκοπούσαν στην ανάδειξη και ενίσχυση του θεσμού, στη διερεύνηση προοπτικών περαιτέρω ανάπτυξής του και στη διαμόρφωση κατευθύνσεων για την αξιοποίησή του σε άλλες περιοχές του πλανήτη, με στόχο τη διεύρυνση της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης και τη διάδοση της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού διεθνώς.

Κατά την εισαγωγική του τοποθέτηση, ο Πρόεδρος της Επιτροπής, Βουλευτής, κ. Φίλιππος Φόρτωμας, υπογράμμισε ότι η ελληνική γλώσσα αποτελεί φορέα ιστορίας, πολιτισμού και συλλογικής μνήμης, συνδέοντας τις νεότερες γενιές με τις ρίζες τους και την Ελλάδα. Επισήμανε ότι τα Charter Schools έχουν αναδειχθεί σε σημαντικό πυλώνα της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στις Ηνωμένες Πολιτείες, προσφέροντας τη δυνατότητα σε μαθητές ελληνικής και μη ελληνικής καταγωγής να γνωρίσουν την ελληνική γλώσσα, την ιστορία και τις διαχρονικές αξίες του ελληνισμού. Ο κ. Φόρτωμας ανέδειξε, επίσης, τον θετικό αντίκτυπο των δράσεων της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Παιδείας.

Όπως ανέφερε ο Πρόεδρος της Επιτροπής, η αξία των Charter Schools και η συμβολή τους στην προώθηση της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό επισφραγίστηκαν με την τιμητική βράβευση του Προέδρου και μελών του Δ.Σ. της Αρχιμήδειου Ακαδημίας, τον Φεβρουάριο του 2026, με πρωτοβουλία του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων, κ. Νικήτα Κακλαμάνη. Η βράβευση πραγματοποιήθηκε από κοινού με τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Πειραιώς, κ. Μιχάλη Σφακιανάκη, σε ειδική συνεδρίαση.

Η Γενική Γραμματέας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας, κυρία Μάιρα Μυρογιάννη, λαμβάνοντας τον λόγο, χαρακτήρισε την ελληνόγλωσση εκπαίδευση εθνικό στόχο, ο οποίος υπερβαίνει τις κομματικές διαφορές και απαιτεί τη συνεργασία όλων των αρμόδιων φορέων. Τόνισε ότι τα συγκεκριμένα σχολεία αποτελούν πρότυπα εκπαιδευτικής πρακτικής, καθώς προσελκύουν όχι μόνο μαθητές ελληνικής καταγωγής, αλλά και μαθητές άλλων εθνικοτήτων, οι οποίοι επιλέγουν να μάθουν την ελληνική γλώσσα και να γνωρίσουν τον ελληνικό πολιτισμό.

Παρουσίασε τις πρωτοβουλίες της Γενικής Γραμματείας για την ενίσχυση της ελληνομάθειας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται τα προγράμματα φιλοξενίας μαθητών, φοιτητών και εκπαιδευτικών, καθώς και η στρατηγική για την ενίσχυση των Εδρών και των Τμημάτων Ελληνικών Σπουδών στο εξωτερικό, η οποία ξεκίνησε το 2024. Τόνισε, τέλος, την ανάγκη συστηματικής αξιοποίησης των καλών πρακτικών των Charter Schools και μεταφοράς τους σε άλλες χώρες.

Η κυρία Μυρογιάννη αναφέρθηκε, επίσης, στη σημασία της ανακήρυξης της Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας από την UNESCO, επισημαίνοντας ότι η εξέλιξη αυτή δημιουργεί νέες δυνατότητες για την προβολή της Ελλάδας διεθνώς.

Στη συνέχεια, στο επίκεντρο βρέθηκαν οι εκπρόσωποι των σχολείων, οι οποίοι παρουσίασαν αναλυτικά τα εκπαιδευτικά τους προγράμματα, τις μεθόδους διδασκαλίας, τα αποτελέσματα που καταγράφουν και τις ανάγκες τους για την περαιτέρω ανάπτυξή τους. Αναφέρθηκαν, επίσης, στη σημασία της στενής συνεργασίας με την ελληνική πολιτεία, τόσο για την εύρυθμη λειτουργία των σχολείων όσο και για την επίτευξη του βασικού στόχου της προώθησης της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού.

Τον κύκλο των παρουσιάσεων άνοιξε η κυρία Στέλλα Κοκόλη, εκπρόσωπος της Ομοσπονδίας Εκπαιδευτικών Αμερικής, ευχαρίστησε τον Πρόεδρο της Επιτροπής και τη Γενική Γραμματέα Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας για τη φιλοξενία της αντιπροσωπείας των Charter Schools στη Βουλή, επισημαίνοντας την ανάγκη ενημέρωσης για τον θεσμό και τη λειτουργία του.

Η κυρία Κοκόλη ανέδειξε τον ρόλο των Charter Schools στη διάδοση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού πέρα από τα όρια της ελληνικής ομογένειας. Όπως τόνισε, τα σχολεία αυτά απευθύνονται και σε παιδιά διαφορετικών εθνικοτήτων, τα οποία, μέσα από την επαφή τους με την ελληνική γλώσσα, τον πολιτισμό, τη δημοκρατία και τις αξίες του ελληνισμού, αναπτύσσουν ιδιαίτερους δεσμούς με την Ελλάδα. Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε «αυτή είναι η βάση, προορισμός και προσπάθεια που έγινε γι' αυτά τα Charter Schools για χρόνια, γιατί ήμουν από την πρώτη στιγμή που δημιουργήθηκαν, ότι αγκαλιάζουμε ξένα παιδιά από διάφορες εθνικότητες, με αποτέλεσμα να γίνονται φιλέλληνες».

Τέλος, αναφέρθηκε στην περίπου 22ετή ιστορία του θεσμού και στα ιδιαίτερα εκπαιδευτικά προγράμματα των σχολείων, εκφράζοντας την υπερηφάνεια της για το έργο τους και την προσδοκία για περαιτέρω συνεργασία.

Η Δρ. Ιωάννα Λεκκάκου, πριν από την παρουσίαση του έργου του «Odyssey Charter School», προέβη σε επισκόπηση των έξι σχολείων. Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε: «Το πρώτο σχολείο ήταν η Αθηναϊκή Ακαδημία, πριν 26 χρόνια, το οποίο εκπροσωπεί η κυρία Κοκόλη Στέλλα και μετά η Αρχιμήδειος Ακαδημία, το Odyssey Charter School, το Plato Academy, το Socrates Academy και το Hellenic Classical Charter School».

Στη συνέχεια, η κυρία Λεκκάκου ανέδειξε τη συμβολή των Charter Schools, αναφέροντας: «Οι μαθητές είναι παιδιά που δεν ανήκουν υποχρεωτικά στην ελληνική ομογένεια. Ένα μεγάλο ποσοστό, ανάλογα με το σχολείο το ποσοστό αλλάζει, δεν μιλά ελληνικά στο σπίτι και δεν είναι ελληνικής καταγωγής, που σημαίνει ότι δεν έχουν ενδιαφέρον για την ελληνική γλώσσα και το αποκτούν μέσα από τα προγράμματά μας».

Η κυρία Λεκκάκου έδωσε έμφαση στο πρόγραμμα εμβάπτισης στην ελληνική γλώσσα (Greek Language Immersion Program), το οποίο ξεκίνησε το 2017 και προβλέπει τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και άλλων γνωστικών αντικειμένων στα ελληνικά, ήδη

από το νηπιαγωγείο, για το ήμισυ της σχολικής ημέρας. Παρουσίασε, επίσης, την πρωτοβουλία δημιουργίας αυτοτελούς σχολικής μονάδας αφιερωμένης στο ελληνικό δίγλωσσο πρόγραμμα. Στο επίκεντρο της τοποθέτησής της βρέθηκαν οι εκπαιδευτικοί και η ανάγκη μετεκπαίδευσης και πιστοποίησής τους, καθώς και η περαιτέρω μέριμνα για τη διευκόλυνση της υποδοχής Ελλήνων εκπαιδευτικών και τη διαμόρφωση κατάλληλων επαγγελματικών προοπτικών που θα υποστηρίζουν τη μακροχρόνια παραμονή τους.

Ο Δρ. Γεώργιος Καυκούλης, εκπρόσωπος της «Archimedean Academy», παρουσίασε το μοντέλο λειτουργίας των Charter Schools ως δημόσιων σχολείων δωρεάν φοίτησης, τα οποία χρηματοδοτούνται από το αμερικανικό δημόσιο και λειτουργούν βάσει εγκεκριμένου καταστατικού, υπό την εποπτεία αρμόδιων εκπαιδευτικών φορέων. Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στον δικό τους νεωτερισμό, όπως τον χαρακτήρισε, και συνέχισε: «Δημιουργήσαμε πριν από 25 χρόνια ένα κονσερβατόριο μαθηματικών και της ελληνικής γλώσσας, που σημαίνει ότι, πρακτικά, υπάρχει μια καινοτομία εκεί: διδάσκουμε και το αμερικανικό μαθηματικό αναλυτικό πρόγραμμα στα αγγλικά, αλλά και ένα μέρος του ελληνικού μαθηματικού προγράμματος στα ελληνικά».

Αναφέρθηκε, επίσης, στην ανάγκη πρόσθετων πόρων για τη λειτουργία του ελληνικού προγράμματος, καθώς η δημόσια χρηματοδότηση καλύπτει πρωτίστως τις προβλεπόμενες εκπαιδευτικές υποχρεώσεις. Πιο συγκεκριμένα, ο κ. Καυκούλης ανέφερε: «Η ελληνική πολιτεία μάς έχει βοηθήσει, έστω και με έναν περιορισμένο αριθμό εκπαιδευτικών, με ένα επιμίσθιο, και αυτό γίνεται από το 2003. Δηλαδή, εμείς είχαμε την τιμή να έχουμε την πρώτη Ελληνίδα εκπαιδευτικό, η οποία στάλθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες το 2003, την κυρία Μπάτσιου. Πρέπει εσείς να καταλάβετε τι κάνουμε εμείς και τι προσφέρουμε και ποιος είναι ο στόχος μας, η διατήρηση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού». Απώτερος στόχος είναι η εξάπλωση της ελληνικής γλώσσας και η δημιουργία νέων φιλελλήνων.

Ο Δρ. Μάνθος Σταμούλης παρουσίασε το έργο της «Socrates Academy» στη Βόρεια Καρολίνα, επισημαίνοντας ότι η ελληνική κληρονομιά αποτελεί μέρος της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και δεν αφορά αποκλειστικά τους Έλληνες. Το σχολείο λειτουργεί ως δημόσια εκπαιδευτική μονάδα και παρέχει καθημερινά, για δύο ώρες, διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, του ελληνικού πολιτισμού και μαθηματικών στα ελληνικά. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στη σωκρατική μέθοδο διδασκαλίας, στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και των αξιών του ελληνικού πολιτισμού, καθώς και στη συμμετοχή των μαθητών σε εξετάσεις πιστοποίησης ελληνομάθειας και σε εκπαιδευτικές επισκέψεις στην Ελλάδα. Η φοίτηση είναι δωρεάν και η εισαγωγή πραγματοποιείται μέσω κλήρωσης, χωρίς διακρίσεις.

Ο κ. Σταμούλης, ολοκληρώνοντας την εισήγησή του, τίμησε με την αναφορά του «τους αφιλοκερδώς εργαζόμενους ιδρυτές, τον Λευτέρη Περούλα, τον Γιάννη Κουτσόγιωργα και

τον Αντώνη Στυλιανού, τα εθελοντικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά και όλους όσοι εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία: εκπαιδευτικούς, γονείς, ακαδημαϊκούς, φίλους και μη κερδοσκοπικούς και φιλανθρωπικούς οργανισμούς».

Η κυρία Ντίνα Καπετανάκης, εκπροσωπώντας τα «Hellenic Classical Charter Schools» της Νέας Υόρκης, παρουσίασε τη λειτουργία των σχολικών μονάδων στο Brooklyn και στο Staten Island. Αναφέρθηκε στην έμφαση που δίνεται στην κλασική εκπαίδευση, στη διδασκαλία της ελληνικής και της λατινικής γλώσσας, καθώς και στην ελληνική ιστορία, τη μυθολογία, την τέχνη και τον πολιτισμό. Όπως σημείωσε, το 30% των μαθητών που φοιτούν στα σχολεία είναι ελληνικής καταγωγής, ενώ παρέχονται ευκαιρίες συμμετοχής σε εκπαιδευτικά προγράμματα και επισκέψεις στην Ελλάδα.

Η κυρία Καπετανάκης δήλωσε με έμφαση: «Πιστεύουμε ότι οι μαθητές μας με κάποιο τρόπο θα γυρίσουν ως φιλέλληνες φοιτητές, τουρίστες, εργαζόμενοι, μελλοντικοί πρεσβευτές με την αγάπη για την Ελλάδα που τους δώσαμε».

Η κυρία Dawn Parker, εκπρόσωπος των «Plato Academy Schools», παρουσίασε το δίκτυο των οκτώ σχολικών μονάδων, στο οποίο φοιτούν περισσότεροι από 4.000 μαθητές. Ανέδειξε τον ρόλο της καθημερινής διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας και την ένταξη της ελληνικής ιστορίας, του πολιτισμού και των αξιών στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Παρουσίασε, επίσης, δράσεις πιστοποίησης ελληνομάθειας, πολιτιστικές εκδηλώσεις, συνεργασίες με σχολεία και φορείς στην Ελλάδα, καθώς και εκπαιδευτικά ταξίδια μαθητών στη χώρα, με στόχο την ενίσχυση της βιωματικής επαφής τους με την ελληνική γλώσσα και τον πολιτισμό. Τόνισε ότι η διαφύλαξη της ελληνικής γλώσσας αποτελεί ευρύτερη πολιτιστική ευθύνη και προϋποθέτει διαρκή συνεργασία με την Ελλάδα.

Οι εισηγήσεις των εκπροσώπων των Charter Schools ολοκληρώθηκαν με την ακόλουθη δήλωση της κυρίας Parker, η οποία έδωσε το έναυσμα για τη γόνιμη συζήτηση που ακολούθησε: «Η ελληνική διασπορά δεν μπορεί να διαφυλάξει μόνη αυτή την πολύτιμη κληρονομιά. Η ενίσχυση της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού απαιτεί διαρκή συνεργασία με τη μητέρα πατρίδα μέσα από ουσιαστικές ανταλλαγές και πρωτοβουλίες που συνδέουν τις επόμενες γενιές με την ιστορία, τη γλώσσα και τις διαχρονικές αξίες της Ελλάδας. Μαζί μπορούμε να διασφαλίσουμε αυτή την κληρονομιά για να συνεχίσει να ανθίζει και να εμπνέει τις γενιές που έρχονται. Σας καλούμε να σταθείτε δίπλα μας, βλέποντας τα σχολεία μας όχι ως μια μακρινή προέκταση του ελληνισμού, αλλά ως ένα ζωντανό και μόνιμο κομμάτι της πνευματικής και πολιτιστικής ακτινοβολίας της Ελλάδας στον κόσμο».

Τον λόγο έλαβε στη συνέχεια ο Πρόεδρος της Επιτροπής, Βουλευτής, κ. Φίλιππος Φόρτωμας, ο οποίος ανέδειξε τη δυνατότητα αξιοποίησης των προτάσεων και εισηγήσεων των εκπροσώπων των Charter Schools που κατατέθηκαν κατά τη διάρκεια

της συνεδρίασης. Ακολούθως, έδωσε τον λόγο στα μέλη της Επιτροπής, προκειμένου να διατυπώσουν τις απόψεις και τις προτάσεις τους.

Κατά τη διάρκεια των εισηγήσεων που ακολούθησαν, τα μέλη της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς έθεσαν πλήθος ερωτημάτων, τα οποία αφορούσαν το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας και χρηματοδότησης των Charter Schools, τις προϋποθέσεις ίδρυσης νέων σχολικών μονάδων, την αναλογία μαθητών ελληνικής και μη ελληνικής καταγωγής, την εκπαιδευτική πορεία των αποφοίτων και τη σύνδεσή τους με την Ελλάδα και τα ελληνικά πανεπιστήμια, καθώς και τις ανάγκες σε εκπαιδευτικό προσωπικό και σχολικές υποδομές. Συζητήθηκαν, επίσης, ζητήματα επάρκειας της χρηματοδότησης, πιθανών μεταβολών στον προϋπολογισμό για την εκπαίδευση στις Ηνωμένες Πολιτείες και της δυνατότητας ενίσχυσης της συνεργασίας με την ελληνική πολιτεία για την κάλυψη αναγκών σε προσωπικό και υποδομές, καθώς και για την περαιτέρω διασύνδεση των σχολείων με το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Τα μέλη της Επιτροπής κατέθεσαν, επίσης, προτάσεις και εισηγήθηκαν θέματα προς περαιτέρω διερεύνηση και υλοποίηση.

Ο Βουλευτής, κ. Σταύρος Μιχαηλίδης, καλωσόρισε τους εκπροσώπους των Charter Schools, εκφράζοντας τον θαυμασμό του για το έργο, τον ενθουσιασμό και την αφοσίωσή τους στην ελληνική γλώσσα, την εκπαίδευση και τη νέα γενιά. Στη συνέχεια, καλωσόρισε τη Γενική Γραμματέα Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας, κυρία Μυρογιάννη. Αναφερόμενος στην προσωπική και οικογενειακή του ιστορία, ως γιος και εγγονός μεταναστών στις Ηνωμένες Πολιτείες, ανέφερε: «Αισθάνομαι ότι ήταν και είναι μία χώρα που προσέφερε στον ελληνισμό εξαιρετικά μεγάλες ευκαιρίες και γι' αυτό εξάλλου και τόσες πολλές δεκαετίες ο ελληνισμός υπάρχει εκεί, προοδεύει και δημιουργεί και διατηρεί τη ρίζα, το συναίσθημα και την πεποίθηση της ρίζας της εθνικότητας, χωρίς κανείς να τον ενοχλεί και να τον εμποδίζει».

Παράλληλα, εξέφρασε το ενδιαφέρον του για το νομοθετικό πλαίσιο, την αδειοδότηση, τη λειτουργία και την ανάπτυξη των Charter Schools, τη διδασκαλία μαθημάτων στην ελληνική γλώσσα και την αξιοποίηση των αποφοίτων τους.

Ολοκληρώνοντας την παρέμβασή του, ο κ. Μιχαηλίδης πρότεινε «μέσα από την καρδιά του δύο αδέρφια της ηλικίας δημοτικού και μέχρι την πρώτη γυμνασίου, με μεγάλη ευχαρίστηση του χρόνου το καλοκαίρι να τα φιλοξενήσει μαζί με τα έξι εγγόνια του για δύο - τρεις εβδομάδες στη Χίο, παιδιά που δεν είναι ελληνικής καταγωγής και έχουν όνειρο να γνωρίσουν την Ελλάδα».

Η πρόταση για φιλοξενία μαθητών στην Ελλάδα από τον κ. Μιχαηλίδη καταγράφηκε ως ιδιαίτερα σημαντική για αξιοποίηση. Ενδεικτικά, η Γενική Γραμματέας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας, κυρία Μυρογιάννη, ανέφερε: «Σε σχέση με αυτό που είπατε για τη Χίο, που είναι πολύ ωραία ιδέα, να σας πω το εξής. Εμείς κάνουμε

προγράμματα φιλοξενίας στο Υπουργείο Εξωτερικών, η Γενική Γραμματεία κάνει προγράμματα φιλοξενίας για μαθητές και για φοιτητές. Τόσα χρόνια γίνονταν κάποια κατασκηνωτικά προγράμματα, εμείς από πέρυσι έχουμε ξεκινήσει θεματικά προγράμματα φιλοξενίας». Πρόσθεσε: «Θα μπορούσαμε να κάνουμε ένα πρόγραμμα φιλοξενίας μαζί με τους Βουλευτές στις διάφορες περιφέρειες, όπως με τη Χίο, να στείλουμε νέους ελληνικής καταγωγής στη Χίο και σε άλλες περιοχές της χώρας μας και να βοηθήσετε και εσείς, που ξέρετε τον τόπο σας, βιωματικά τι θα μπορούσαν να κάνουν».

Ο Βουλευτής κ. Γεώργιος Ψυχογιός ευχαρίστησε τους εκπροσώπους των σχολείων για την παρουσίαση του έργου τους, την αφοσίωση και την προσφορά τους στην ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό και καλωσόρισε τη Γενική Γραμματέα Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας, κυρία Μυρογιάννη. Παράλληλα, απηύθυνε πρόσκληση για την ανάπτυξη συνεργασιών με την Κορινθία και την Κάσο, περιοχές με σημαντική ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά.

Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στη σημασία της ελληνικής γλώσσας και στην αναγνώρισή της σε διεθνές επίπεδο, με την ανακήρυξη της Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας από την UNESCO, στην οποία «συνέβαλε η κυβέρνηση το 2015-2019». Αναφέρθηκε, επίσης, στην ελληνική παιδεία ως θεμέλιο πολιτισμικής σύνδεσης, η οποία υπερβαίνει τα όρια της καταγωγής και συνδέει όσους συμμετέχουν στη γλώσσα, την ιστορία και τον πολιτισμό της Ελλάδας.

Τη σημασία της παιδείας που παρέχουν τα Charter Schools ο κ. Ψυχογιός περιέγραψε ως εξής: «Σε έναν κόσμο όπου επικρατεί αυτή τη στιγμή το δίκαιο του ισχυρού απέναντι στο διεθνές δίκαιο, όπου κάποιοι θέλουν να επιβάλουν τον νόμο της ζούγκλας απέναντι στην ισότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη, αυτή η παιδεία έχει πολύ μεγάλη σημασία, όχι μόνο για τους Έλληνες και τους φιλέλληνες, αλλά και την παγκόσμια κοινότητα».

Ο Βουλευτής, κ. Αλέξανδρος Καζαμίας, καλωσόρισε τους εκπροσώπους των πέντε ελληνικών Charter Schools των ΗΠΑ στη συνεδρίαση της Επιτροπής, εκφράζοντας την προσωπική του αλληλεγγύη και κατανόηση για τις προκλήσεις της δίγλωσσης εκπαίδευσης. Η κατανόηση αυτή πηγάζει τόσο από την ιδιότητά του ως εκπαιδευτικού όσο και από τη μακρόχρονη βιωματική εμπειρία του στο εξωτερικό. Παράλληλα, επισήμανε ότι η σταθερή παρουσία του στην Επιτροπή τού προσφέρει βαθύτερη εξοικείωση με το αντικείμενο.

Ο κ. Καζαμίας έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον τρόπο εξισορρόπησης της κλασικής ελληνικής παράδοσης με τη σύγχρονη ελληνική ιστορία και παράδοση, καθώς και για τον τρόπο με τον οποίο αυτό επιτυγχάνεται στο πλαίσιο των Charter Schools, προκειμένου να καταστούν ισχυρός πόλος έλξης για τους μαθητές. Σχετικά με τον μαθητικό πληθυσμό, παρατήρησε ότι στα σχολεία αυτά φοιτούν τόσο μαθητές ελληνικής όσο και μη ελληνικής

καταγωγής, γεγονός που δημιουργεί μια σπάνια, χρήσιμη και δυναμική παιδαγωγική ζύμωση στο πλαίσιο του δίγλωσσου προγράμματος.

Επιπλέον, ο κ. Καζαμίας ανέδειξε τον κίνδυνο να εξασθενήσει η επαφή των μαθητών με την ελληνική γλώσσα και τον πολιτισμό μετά την αποφοίτησή τους, ελλείψει σχετικής μέριμνας από τα Charter Schools, μέσω δράσεων όπως η διασύνδεση των αποφοίτων με ελληνικά πανεπιστήμια ή με έδρες νεοελληνικών σπουδών στις ΗΠΑ. Τέλος, αναφέρθηκε στις οικονομικές και λειτουργικές προκλήσεις των Charter Schools, επισημαίνοντας ότι η δημόσια χρηματοδότηση ενδέχεται να μην επαρκεί για την κάλυψη των αναγκών τους. Αυτό καθιστά αναγκαία την εξασφάλιση πρόσθετων πόρων, καθώς και τη στήριξη από το ελληνικό κράτος, τόσο οικονομικά όσο και μέσω της παροχής εκπαιδευτικών, εκπαιδευτικού υλικού και άλλων μορφών ενίσχυσης.

Η Βουλευτής, κυρία Αθηνά Λινού, έλαβε στη συνέχεια τον λόγο και ανέφερε ότι δεν είναι μέλος της Επιτροπής. Τόνισε τους ισχυρούς προσωπικούς και οικογενειακούς δεσμούς της με τις ΗΠΑ και εξέφρασε την ευγνωμοσύνη και τα συγχαρητήριά της στους εκπροσώπους των Charter Schools για το σημαντικό έργο τους, σημειώνοντας ότι αποτελούν «μία επένδυση και για την Αμερική και την Ελλάδα».

Ως διατελέσασα Ειδική Γραμματέας Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, ανέδειξε «τη δυσκολία να αποσπαστούν εκπαιδευτικοί στην Αμερική» και τόνισε ότι «τα πολύ λίγα χρήματα που παίρνουν αυτοί οι εκπαιδευτικοί για να μπορέσουν να επιβιώσουν σε συνθήκες της Αμερικής αξιοπρεπείς» οδηγούν στην ανάγκη «εμείς, σαν χώρα, να πρέπει να παρέμβουμε».

Πρότεινε, επίσης, να εξεταστούν οι δυνατότητες ενίσχυσης της παρουσίας της ελληνικής γλώσσας στις εξετάσεις εισαγωγής στα αμερικανικά πανεπιστήμια, με ειδική αναφορά στην καθιέρωση εξετάσεων SAT Greek. Παράλληλα, αναφέρθηκε στη δυνατότητα αξιοποίησης του προγράμματος International Baccalaureate (IB), τόσο μέσω συνεργασιών με ελληνικά σχολεία όσο και μέσω της συμμετοχής μαθητών στα IB Greek.

Ο Βουλευτής, κ. Ιωάννης Δελής, ευχαρίστησε τους εκπροσώπους των Charter Schools των Ηνωμένων Πολιτειών για την αναλυτική και εμπεριστατωμένη ενημέρωση των μελών της Επιτροπής. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στον προβληματισμό του σχετικά με την αυτονομία των Charter Schools και τη διαφοροποίηση των εκπαιδευτικών τους προγραμμάτων, εκφράζοντας την ανησυχία ότι αργά ή γρήγορα αντιστοιχούνται στην κοινωνικοταξική προέλευση των ίδιων των μαθητών.

Στη συνέχεια, ο κ. Δελής αναγνώρισε τη σημασία των πρωτοβουλιών για τη διάδοση της ελληνικής γλώσσας και της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης μέσω των Charter Schools, επισημαίνοντας την ανάγκη ουσιαστικής υλικής και ηθικής στήριξης της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης που παρέχεται σε όλο τον πλανήτη.

Ολοκληρώνοντας, ο κ. Δελής υπογράμμισε ότι η ελληνόγλωσση εκπαίδευση σε χώρες όπως οι ΗΠΑ και η Αυστραλία αντιμετωπίζει ιδιαίτερες προκλήσεις, καθώς απευθύνεται σε μαθητές τρίτης και τέταρτης γενιάς ελληνικής καταγωγής. Το γεγονός αυτό καθιστά αναγκαία τη λήψη ειδικών μέτρων στήριξης, προσαρμοσμένων στις ανάγκες της.

Στο πλαίσιο αξιοποίησης των προτάσεων που κατατέθηκαν κατά τη διάρκεια των εισηγήσεων και της ανταλλαγής απόψεων, ακολουθεί καταγραφή τους με γνώμονα την περαιτέρω ανάλυση, συζήτηση και εφαρμογή τους:

Ενίσχυση της συνεργασίας της ελληνικής πολιτείας με τα Charter Schools των Ηνωμένων Πολιτειών και διαμόρφωση μακροπρόθεσμης στρατηγικής για την περαιτέρω ανάπτυξη και διεύρυνσή τους.

Ενίσχυση της στελέχωσης των σχολείων με εκπαιδευτικούς ελληνικής γλώσσας και εξέταση των αναγκών για περισσότερες αποσπάσεις εκπαιδευτικών από την Ελλάδα. Η προβλεψιμότητα του αριθμού των αποσπάσεων τέθηκε, επίσης, ως απαραίτητη προϋπόθεση για τον προγραμματισμό της λειτουργίας των σχολείων.

Βελτίωση των υπηρεσιακών όρων των αποσπασμένων εκπαιδευτικών, συμπεριλαμβανομένης της περαιτέρω οικονομικής ενίσχυσης. Ως απαραίτητο αναδείχθηκε το ζήτημα της καταβολής του επιμισθίου για την πέμπτη χρονιά. Σημαντικά κρίθηκαν, επίσης, τα κίνητρα για την παραμονή των εκπαιδευτικών, με στόχο τη μετάβαση από το μοντέλο που περιορίζεται στην πενταετία που προβλέπει η βίζα J-1 σε ένα μοντέλο που αξιοποιεί την καλή πρακτική ορισμένων Charter Schools, όπου παρατηρείται μετάβαση από τη J-1 σε άλλες βίζες και σε πράσινη κάρτα.

Διερεύνηση τρόπων υποστήριξης της εξεύρεσης κατάλληλων σχολικών κτιρίων και αντιμετώπισης του υψηλού κόστους εγγυήσεων, εγκατάστασης και επέκτασης νέων σχολικών μονάδων.

Ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ των Charter Schools, ελληνικών πανεπιστημίων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, με στόχο την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και την ενίσχυση της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης.

Ενίσχυση των δεσμών των μαθητών και αποφοίτων με την Ελλάδα μέσω εκπαιδευτικών ανταλλαγών, προγραμμάτων φιλοξενίας και επισκέψεων σε τόπους καταγωγής.

Διερεύνηση των δυνατοτήτων προώθησης της ελληνικής γλώσσας σε διεθνείς εξετάσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα, όπως τα SATs και το IB, καθώς και ενίσχυση της πρόσβασης των αποφοίτων σε προγράμματα Ελληνικών Σπουδών.

Περαιτέρω ενίσχυση της στρατηγικής σύνδεσης των αποφοίτων των Charter Schools με ελληνικά πανεπιστήμια μέσω Μνημονίων Συνεργασίας και ανταλλαγών με σχολεία.

Υποστήριξη της δημιουργίας και διάδοσης καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, όπως η εμβάπτιση στην ελληνική γλώσσα και η διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων στα ελληνικά.

Εστίαση σε προγράμματα που διατηρούν τη σύνδεση των αποφοίτων των Charter Schools με την Ελλάδα, όπως η φοίτηση σε ελληνικά πανεπιστήμια ή σε έδρες νεοελληνικών σπουδών στις ΗΠΑ. Υποστήριξη από το ελληνικό κράτος με καθηγητές, εκπαιδευτικό υλικό και χρηματοδότηση.

Στήριξη νέων πρωτοβουλιών, όπως η δημιουργία Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας στις ΗΠΑ, με στόχο τη μετεκπαίδευση και πιστοποίηση εκπαιδευτικών ως διδασκόντων της ελληνικής γλώσσας.

Αξιοποίηση της εμπειρίας των Charter Schools ως βέλτιστης πρακτικής και διερεύνηση της δυνατότητας εφαρμογής τους σε άλλες χώρες με ελληνικές κοινότητες και ανάγκες ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης.

Περαιτέρω ανάδειξη του ρόλου και επιβράβευση από την ελληνική πολιτεία των εκπαιδευτικών και των σχολικών κοινοτήτων ως φορέων διάδοσης της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού.

Διαρκής θεσμική συνεργασία με την Ελλάδα μέσω ανταλλαγών και πρωτοβουλιών. Τα σχολεία να αντιμετωπίζονται ως μόνιμο κομμάτι του ελληνισμού και όχι ως μακρινή προέκταση. Θεσμική και μόνιμη συνεργασία της Βουλής των Ελλήνων, της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας για τη φιλοξενία μαθητών, με επίσκεψη και στο ελληνικό Κοινοβούλιο.

Η συνεδρίαση ολοκληρώθηκε με τις ευχαριστίες του Προέδρου της Επιτροπής, κ. Φίλιππου Φόρτωμα, προς τη Γενική Γραμματέα Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας, τους εκπροσώπους των Charter Schools και όλους τους εκπαιδευτικούς για την πολύτιμη προσφορά τους. Ο κ. Πρόεδρος υπογράμμισε την ανάγκη συνέχισης του διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ της Βουλής των Ελλήνων, της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας και άλλων αρμόδιων θεσμικών φορέων για την ανάδειξη και ενίσχυση του έργου τους, επισημαίνοντας ότι η ελληνόγλωσση εκπαίδευση αποτελεί βασικό πυλώνα διατήρησης της ελληνικής ταυτότητας και επένδυση για το μέλλον του παγκόσμιου ελληνισμού.

Σε συνέχεια της ως άνω εισήγησης, ο Α΄ Αντιπρόεδρος της Επιτροπής, κ. Γεώργιος Νικητιάδης, πρόσθεσε τα κάτωθι στοιχεία[12]:

[12] Στο πλαίσιο της συνεδρίασης για την έγκριση της παρούσας Έκθεσης, ο κ. Γεώργιος Νικητιάδης ζήτησε να προστεθεί το εν λόγω κείμενο στην εισήγηση του Βουλευτή, κ. Στ. Μιχαηλίδη, αναφέροντας χαρακτηριστικά «*θα μου επιτρέψετε να προσθέσω ορισμένα σημεία που κρίνουμε σκόπιμο από την πλευρά του ΠΑΣΟΚ ότι πρέπει να συμπεριληφθούν, τόσο στις*

Τα Charter Schools, λοιπόν, αποτέλεσαν μια σημαντικότατη μεταρρύθμιση στον χώρο της παιδείας στις Η.Π.Α.

Η δημιουργία τους ξεκινά τη δεκαετία του ’90 και τα βασικά τους χαρακτηριστικά που τα ξεχώρισαν από τα αντίστοιχα σχολεία της δημόσιας παιδείας ήταν τα εξής :

Πρώτον: Τα σχολεία αυτά έχουν σημαντική αυτονομία στη διοίκηση τους, στη στελέχωση και στις διδακτικές μεθόδους τους. Αντιλαμβάνεστε ότι μόνο από αυτό το τελευταίο, τις διδακτικές μεθόδους που μπορεί να είναι διαφορετικές, τι δυνατότητες ανοίχθηκαν, για ένα διαφορετικό καινοτόμο τρόπο διδασκαλίας.

Δεύτερον: Τα Charter Schools χρηματοδοτούνται πλήρως από το δημόσιο και δεν καταβάλλονται σε καμία περίπτωση δίδακτρα από μαθητές.

Τρίτον: Τα σχολεία αυτά, υποχρεούνται σε λογοδοσία σε σχέση με τους στόχους που είναι υποχρεωμένα να θέτουν και που περιγράφονται στην άδεια λειτουργίας και έγκρισης τους. Σε μία συμφωνία δηλαδή που υπάρχει με το δημόσιο.

Τέταρτον : Τα Charter Schools δίδουν περισσότερες επιλογές αφού δεν είναι υποχρεωτικό ο μαθητής να διαμένει στη Περιφέρεια που λειτουργεί το σχολείο.

Για τους Έλληνες που πρωτοστατούν στην λειτουργία τους, ήταν και είναι μια μοναδική ευκαιρία, τα παιδιά τους, να μαθαίνουν Ελληνικά και ταυτοχρόνως να παρακολουθούν την εκπαίδευση τους.

Τι απαιτείται από εμάς; Περισσότερη γνώση, περισσότερη μελέτη και ανεύρεση τρόπων να τα ενισχύουμε εκεί που διδάσκονται Ελληνικά.

Η UNESCO καθιέρωσε την 9^{η} Φεβρουαρίου ως Παγκόσμια ημέρα Ελληνικής γλώσσας. Τεράστια αναγνώριση για μια γλώσσα που δεν ομιλείτε από εκατοντάδες εκατομμύρια ανθρώπους όπως άλλες γλώσσες. Στοιχειώδης όμως υποχρέωση για μία γλώσσα που ομιλείτε και διαβάζεται για χιλιάδες χρόνια και έχει δώσει τις ρίζες της στην έκφραση και το νόημα πληθώρας επιστημών, όπως τα μαθηματικά, η Φυσική, και τόσες άλλες επιστήμες.

θέσεις που εκφράσαμε ως κόμμα, αλλά και για τα πρακτικά της Βουλής ώστε να μπορεί όποιος θέλει να εντρυφήσει στο μέλλον, να γνωρίζει τις θέσεις των κομμάτων».

8. «Ελληνική Κοινότητα Μείζονος Μόντρεαλ (ΕΚΜΜ): 120 χρόνια δράσεις»

Εισηγητής: Φίλιππος Φόρτωμας, Πρόεδρος της Επιτροπής

Η Επιτροπή σε αυτή την συνεδρίασή της, που πραγματοποιήθηκε στις 23 Σεπτεμβρίου 2026, στην Αίθουσα «Προέδρου Γιάννη Νικ. Αλευρά» (151) της Βουλής, είχε την εξαιρετική ευκαιρία να υποδεχθεί από την Ελληνική Κοινότητα Μείζονος Μοντρεάλ (ΕΚΜΜ), τους κ.κ.: Βασίλειο Αγγελόπουλο, Πρόεδρο, Ιουστίνη Φραγκούλη - Αργύρη, Πρόεδρο της Επιτροπής Εορτασμού των 120 χρόνων, Γεώργιο Τσαντρίζο, Εκτελεστικό Διευθυντή, πατέρα Νικόλαο Αλεξανδρή, Μέλος, Μιχάλη Πατσαντζή, Εκτελεστικό Αντιπρόεδρο, Αντωνία Μακρή, Μέλος του Δ.Σ. και Γραμματέα Διεθνών Σχέσεων και Δημήτριο Κατσαούνη, υπεύθυνο Δημοσίων Σχέσεων.

Η συνεδρίαση περιλάμβανε δύο θέματα ημερήσιας διάταξης και συγκεκριμένα τα εξής: α) Ελληνική Κοινότητα Μείζονος Μοντρεάλ (ΕΚΜΜ): 120 χρόνια δράσεις και β) Συζήτηση σχετικά με τη σύνταξη της Έκθεσης της Επιτροπής για τη Γ΄ Σύνοδο (άρθρο 43Α παρ.6 του Κανονισμού της Βουλής) και ορισμός εισηγητών κατά θέματα.

Οι παρεμβάσεις των προσκεκλημένων είχαν ως εξής:

- **Βασίλειος Αγγελόπουλος, Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Μείζονος Μόντρεαλ (ΕΚΜΜ)**

Ο κ. Βασίλειος Αγγελόπουλος παρουσίασε τα βασικά αιτήματα της Ελληνικής Κοινότητας, η οποία συμπληρώνει 120 χρόνια δράσης στον Καναδά. Έθεσε ως προτεραιότητα την ενίσχυση της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης, με σταθερή αποστολή εκπαιδευτικών από την Ελλάδα και ανάπτυξη σύγχρονων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Ζήτησε, επίσης, σταθερή συνεργασία με την ελληνική πολιτεία για πολιτιστικές εκδηλώσεις, καθώς και προγράμματα επισκέψεων και φιλοξενίας νέων ομογενών στην Ελλάδα. Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στην υποστελέχωση των προξενικών υπηρεσιών και στις μεγάλες καθυστερήσεις για την έκδοση ταυτοτήτων, διαβατηρίων και την απόκτηση ελληνικής ιθαγένειας. Τέλος, υπογράμμισε την ανάγκη θεσμοθετημένου διαύλου επικοινωνίας με τη Βουλή, ώστε τα αιτήματα της ομογένειας να ενσωματώνονται σταθερά στον σχεδιασμό της ελληνικής πολιτείας.

- **Ιουστίνη Φραγκούλη – Αργύρη, Πρόεδρος της Επιτροπής Εορτασμού των 120 χρόνων της ΕΚΜΜ**

Η κυρία Ιουστίνη Φραγκούλη – Αργύρη παρουσίασε τις σημαντικές αναγνωρίσεις που πέτυχε η κοινότητα κατά την επετειακή χρονιά, με κορυφαία την καθιέρωση του Μαρτίου ως «Μήνα Ελληνικής Εθνικής Κληρονομιάς» στον Καναδά, καθώς και σχετικές αναγνωρίσεις σε τοπικό και επαρχιακό επίπεδο. Ανέδειξε τη συμβολή του Λυκείου των Ελληνίδων Μόντρεαλ στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και στην προώθηση

της ισότητας, αλλά και τη δημιουργία του μνημείου του Έλληνα Μετανάστη. Ζήτησε υποστήριξη για την ίδρυση Ελληνικού Μουσείου στο Μόντρεαλ, στο οποίο θα στεγαστεί και η ελληνική βιβλιοθήκη, καθώς και αξιοποίηση του ψηφιοποιημένου ιστορικού αρχείου περίπου 800 φωτογραφιών. Έθεσε ως σημαντικό ζήτημα την πρόσβαση των Ελλήνων της διασποράς στον ΑΜΚΑ και στη δημόσια υγειονομική περίθαλψη στην Ελλάδα. Τέλος, ζήτησε σταθερό μηχανισμό αποστολής ελληνικών θεατρικών παραστάσεων, ιδιαίτερα αρχαίου δράματος, στο Μόντρεαλ.

- **Γιώργος Τσαντρίζος, Εκτελεστικός Διευθυντής της ΕΚΜΜ**

Ο κ. Γιώργος Τσαντρίζος παρουσίασε την έκταση και την πολυδιάστατη λειτουργία της Ελληνικής Κοινότητας Μείζονος Μόντρεαλ. Αναφέρθηκε στα πέντε ημερήσια ιδιωτικά τρίγλωσσα σχολεία, στις εκκλησίες, στις πολιτιστικές και αθλητικές δομές και στις κοινωνικές υπηρεσίες που λειτουργούν υπό την ομπρέλα της. Τόνισε ότι η κοινότητα αποτελεί έναν σημαντικό οργανισμό για τη διατήρηση της ελληνικής γλώσσας, του πολιτισμού και της εθνικής κληρονομιάς στον Καναδά. Αναφέρθηκε, επίσης, στην πρόσφατη επίσκεψη της Υπουργού Παιδείας στα σχολεία της κοινότητας και εξέφρασε την προσδοκία ότι θα ενισχυθεί η συνεργασία με την ελληνική πολιτεία. Υπογράμμισε ότι η στήριξη της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης είναι καθοριστική για τη συνέχεια του ελληνισμού στις επόμενες γενιές.

- **Πατήρ Νικόλαος Αλεξανδρής, Εκκλησιαστικός εκπρόσωπος**

Ο πατήρ Νικόλαος Αλεξανδρής αναφέρθηκε στην ιστορική πορεία και στη ζωντανή παρουσία του ελληνισμού στον Καναδά, με ιδιαίτερη αναφορά στη συμβολή της Εκκλησίας, των σχολείων και των κοινοτικών οργανισμών. Εξήρε το έργο της Ελληνικής Κοινότητας Μείζονος Μόντρεαλ και τη συμβολή της Ορθόδοξης Εκκλησίας στη διατήρηση της πίστης και της ελληνικής πολιτιστικής ταυτότητας. Καλωσόρισε τον νέο Αρχιεπίσκοπο Καναδά, ευχόμενος να συνεχίσει το έργο του προκατόχου του. Επισήμανε ότι η μεγαλύτερη πρόκληση είναι η διατήρηση της ελληνικής ταυτότητας στις νεότερες γενιές, ιδιαίτερα λόγω των πολλών μικτών γάμων και της πολυπολιτισμικής πραγματικότητας. Τόνισε την ανάγκη η γλώσσα και η εκκλησιαστική ζωή να γίνουν πιο προσιτές σε ολόκληρη την οικογένεια, ώστε να μη χαθεί η σύνδεση των παιδιών με την ελληνική καταγωγή τους.

- **Μιχάλης Πατσαντζής, Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος της ΕΚΜΜ και υπεύθυνος πολιτιστικών υποθέσεων**

Ο κ. Μιχάλης Πατσαντζής πρότεινε την αναβάθμιση του Ελληνικού Πολιτιστικού Ιδρύματος της Κοινότητας σε μόνιμο κόμβο ελληνικού πολιτισμού στον Καναδά. Υποστήριξε ότι το Ίδρυμα θα πρέπει να παρουσιάζει τόσο την ιστορική όσο και τη σύγχρονη Ελλάδα, μέσα από εκδηλώσεις, τέχνες, επιστήμες, εκδόσεις και ψηφιακό

πολιτιστικό υλικό. Ζήτησε να αναγνωριστεί ως στρατηγικός πολιτιστικός εταίρος της Ελλάδας και να θεσπιστεί τριετές πρωτόκολλο συνεργασίας με τα αρμόδια υπουργεία. Πρότεινε τη δημιουργία σταθερού μηχανισμού αποστολής καλλιτεχνών, συγγραφέων, πανεπιστημιακών και πολιτιστικών οργανισμών από την Ελλάδα, με κατανομή των εξόδων και των οργανωτικών ευθυνών μεταξύ πολιτείας και Κοινότητας. Ζήτησε ακόμη πρόσβαση σε ελληνικά αρχεία και εκπαιδευτικό υλικό, καθώς και ειδικά προγράμματα πολιτιστικών ανταλλαγών, επισκέψεων και κατασκηνώσεων για νέους. Πρότεινε, τέλος, τον ορισμό συγκεκριμένου συνδέσμου από την ελληνική πολιτεία και τη συγκρότηση κοινής ομάδας εργασίας για την προετοιμασία σχεδίου με χρονοδιάγραμμα και μετρήσιμους στόχους.

- **Αντωνία Μακρή, Μέλος του Δ.Σ. της ΕΚΜΜ και Γραμματέας Διεθνών Σχέσεων**

Η κυρία Αντωνία Μακρή εστίασε στη συμμετοχή της νεολαίας και των νέων Ελληνοκαναδών επαγγελματιών στην ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ Καναδά και Ελλάδας. Τόνισε ότι οι νέοι μπορούν να αποτελέσουν ουσιαστική γέφυρα επικοινωνίας και συνεργασίας ανάμεσα στις δύο χώρες. Πρότεινε να διευρυνθούν οι δυνατότητες εκπαιδευτικών επισκέψεων, ανταλλαγών και προγραμμάτων φιλοξενίας στην Ελλάδα για νέους από το Μόντρεαλ. Παρουσίασε ως θετικό παράδειγμα τη συμμετοχή νέων της ομογένειας σε διεθνείς διοργανώσεις, όπως το Greek Youth Diaspora Symposium στην Αθήνα. Επισήμανε ότι τέτοιες εμπειρίες ενισχύουν την προσωπική σχέση των νέων με την Ελλάδα και μπορούν να αποτελέσουν πρότυπο για πιο συστηματικά προγράμματα στο μέλλον.

- **Δημήτριος Κατσαούνης, Υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων της ΕΚΜΜ**

Ο κ. Δημήτριος Κατσαούνης επικεντρώθηκε στην ανάγκη να δοθεί σε περισσότερα παιδιά της ομογένειας η δυνατότητα να επισκεφθούν την Ελλάδα. Εξήγησε ότι τα σχολεία της κοινότητας οργανώνουν εκπαιδευτικά ταξίδια, αλλά το υψηλό κόστος αποκλείει αρκετές οικογένειες. Πρότεινε ένα μοντέλο επιμερισμού των δαπανών, σύμφωνα με το οποίο οι οικογένειες θα καλύπτουν, για παράδειγμα, τα αεροπορικά εισιτήρια και τη διατροφή, ενώ το ελληνικό κράτος θα αναλαμβάνει τη διαμονή και τις ξεναγήσεις. Υπογράμμισε ότι η βιωματική επαφή με την Ελλάδα συμβάλλει ουσιαστικά στην ενίσχυση της ελληνικής ταυτότητας των παιδιών. Τόνισε ότι οι νέοι ομογενείς μπορούν να λειτουργήσουν ως πρεσβευτές του ελληνισμού στις κοινωνίες όπου μεγαλώνουν και ότι η υποστήριξή τους αποτελεί επένδυση για τις μελλοντικές σχέσεις τους με την Ελλάδα.

Κύρια θέματα που αναπτύχθηκαν κατά τη συζήτηση που ακολούθησε:

1. Ελληνόγλωσση εκπαίδευση και διατήρηση της ελληνικής ταυτότητας

Συζητήθηκε η ανάγκη σταθερής κρατικής στήριξης των ελληνικών σχολείων του Μόντρεαλ, τα οποία αντιμετωπίζουν προβλήματα στελέχωσης και χρηματοδότησης. Στο

πλαίσιο αυτό, τέθηκε η ανάγκη αποστολής εκπαιδευτικών από την Ελλάδα, αλλά και η ανάπτυξη σύγχρονων εκπαιδευτικών δράσεων που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της ομογένειας.

2. Προξενικές υπηρεσίες και εξυπηρέτηση των Ελλήνων του εξωτερικού

Ένα από τα σημαντικότερα θέματα ήταν οι μεγάλες καθυστερήσεις στις προξενικές υπηρεσίες. Επισημάνθηκαν οι δυσκολίες στην έκδοση διαβατηρίων, ταυτοτήτων, πιστοποιητικών και στην καταχώριση ληξιαρχικών πράξεων, καθώς και οι μεγάλες αναμονές για ραντεβού. Οι καθυστερήσεις επιβαρύνουν οικονομικά και πρακτικά τους ομογενείς και αποθαρρύνουν ιδιαίτερα τους νεότερους από το να διευθετούν ζητήματα ελληνικής ιθαγένειας και εγγράφων.

3. ΑΜΚΑ και πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη στην Ελλάδα και φορολογικά ζητήματα των ομογενών

Οι εκπρόσωποι της κοινότητας υποστήριξαν ότι οι ομογενείς συνεισφέρουν στην ελληνική οικονομία, μεταξύ άλλων μέσω της ιδιοκτησίας ακινήτων, του ΕΝΦΙΑ και της κατανάλωσης, και δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως πολίτες δεύτερης κατηγορίας. Από την πλευρά της Επιτροπής επισημάνθηκε ότι το ζήτημα πρέπει να εξεταστεί με τα αρμόδια Υπουργεία και να διαμορφωθούν σαφείς προϋποθέσεις. Συζητήθηκαν η φορολογική μεταχείριση των Ελλήνων που ζουν στο εξωτερικό, η φορολόγηση συντάξεων και το ζήτημα της διπλής φορολόγησης. Τέθηκε, επίσης, το ζήτημα της φορολογικής μεταχείρισης των ομογενών κατά την αγορά πρώτης κατοικίας στην Ελλάδα. Από τη συζήτηση προέκυψε η ανάγκη να εξεταστούν τα αιτήματα αυτά με τα αρμόδια Υπουργεία.

4. Πολιτισμός και δημιουργία μόνιμης συνεργασίας με την Ελλάδα

Η συζήτηση ανέδειξε την ανάγκη να μην περιορίζεται η πολιτιστική παρουσία της Ελλάδας στο εξωτερικό σε περιστασιακές εκδηλώσεις. Τέθηκαν προτάσεις για σταθερή αποστολή θεατρικών παραστάσεων, ιδίως αρχαίου δράματος, συναυλιών, καλλιτεχνών και άλλων πολιτιστικών δράσεων στο Μόντρεαλ.

6. Ελληνικό Μουσείο Μόντρεαλ και διαφύλαξη της ιστορικής μνήμης

Συζητήθηκε η προοπτική δημιουργίας Ελληνικού Μουσείου στο Μόντρεαλ, σε συνεργασία με τον δήμο, την ελληνική πολιτεία και πιθανούς χρηματοδοτικούς φορείς. Το μουσείο θα μπορούσε να στεγάσει και την ελληνική βιβλιοθήκη και να αναδείξει την ιστορία και την προσφορά των Ελλήνων μεταναστών στην καναδική κοινωνία.

Στα συμπεράσματα της συνεδρίασης καταγράφονται τα εξής:

Η συμπλήρωση 120 χρόνων της δράσης της Ελληνικής Κοινότητας Μείζονος Μόντρεαλ καταδεικνύει ότι η κοινότητα δεν λειτουργεί μόνο ως πολιτιστικός σύλλογος, αλλά ως

οργανισμός με σημαντικό εκπαιδευτικό, κοινωνικό, θρησκευτικό και πολιτιστικό έργο. Διαθέτει δομές και εμπειρία που μπορούν να αξιοποιηθούν για την ενίσχυση της παρουσίας της Ελλάδας στον Καναδά.

Η ελληνόγλωσση εκπαίδευση, η επαφή με την Ελλάδα και η συμμετοχή σε πολιτιστικές δράσεις αποτελούν αλληλένδετες προϋποθέσεις για τη διατήρηση της γλώσσας και της καταγωγής. Οι μικτοί γάμοι, η πολυπολιτισμική πραγματικότητα και η απόσταση από τη μητέρα πατρίδα καθιστούν αναγκαίες τις σύγχρονες και βιωματικές μορφές σύνδεσης με τον ελληνισμό.

Οι καθυστερήσεις και η γραφειοκρατία σε βασικές υπηρεσίες αποτελούν ένα από τα πιο άμεσα και συγκεκριμένα προβλήματα που αναδείχθηκαν. Η ενίσχυση των προξενικών αρχών και η απλούστευση των διαδικασιών θα μπορούσαν να διευκολύνουν σημαντικά την καθημερινότητα των ομογενών και να αποτρέψουν την απομάκρυνση των νεότερων γενεών από τις ελληνικές διοικητικές υπηρεσίες.

Κεντρικό μήνυμα των προσκεκλημένων ήταν ότι η ελληνική πολιτεία μπορεί να στηρίξει ουσιαστικά τις κοινότητες παρέχοντας εκπαιδευτικούς, πολιτιστικό υλικό, πρόσβαση σε δημόσιους φορείς και ευκαιρίες για τους νέους. Η στήριξη αυτή παρουσιάστηκε ως επένδυση στην ελληνική ταυτότητα και στη μελλοντική σχέση των Ελληνοκαναδών με την Ελλάδα.

Η Επιτροπή εξέφρασε διάθεση να μεταφέρει τα ζητήματα στα αρμόδια Υπουργεία και να συνεχίσει τη συνεργασία με την κοινότητα.

V. ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς συνήλθε σε συνεδρίαση την 22α Οκτωβρίου 2026, κατά την οποία εγκρίθηκε, κατά πλειοψηφία,[13] η παρούσα Έκθεση, για τη Γ΄ Σύνοδο της Κ΄ Περιόδου, με τις εισηγήσεις που την συναπαρτίζουν, η οποία υποβάλλεται προς την Ολομέλεια της Βουλής.

Αθήνα, 22 Οκτωβρίου 2026

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΦΟΡΤΩΜΑΣ

Ο Α΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΓΙΟΓΙΑΚΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΠΕΤΣΑΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ (ΣΤΕΛΙΟΣ)
ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΣΚΟΝΔΡΑ ΑΣΗΜΙΝΑ
ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ
ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΚΕΛΕΤΣΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΛΕΟΝΤΑΡΙΔΗΣ ΘΕΟΦΙΛΟΣ	ΤΣΙΜΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	ΓΚΙΟΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ (ΜΙΧΑΛΗΣ)	ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΡΟΥΝΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΚΑΖΑΜΙΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

[13] Δεδομένου ότι η παρούσα Έκθεση έγινε δεκτή από τα Μέλη της Επιτροπής κατά πλειοψηφία στο σύνολό της και όχι για κάθε εισήγηση ξεχωριστά, διευκρινίζεται ότι πέραν της σχετικής απόφασης της Επιτροπής, οι εισηγήσεις που συμπεριλαμβάνονται στην παρούσα Έκθεση, εκφράζουν τις απόψεις των Βουλευτών - Μελών της Επιτροπής και των Κοινοβουλευτικών Ομάδων τους και δεν απηχούν κατ' ανάγκη τις θέσεις του συνόλου των Μελών της Επιτροπής.

.

